

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2016,

kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna obecního zřízení

Čl. I

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 313/2002 Sb., zákona č. 59/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 72/2012 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. § 70 až 81 včetně poznámek pod čarou č. 50 až 55 znějí:

„§ 70

(1) Funkce člena zastupitelstva obce je veřejnou funkcí.

(2) Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu.

§ 71

(1) Funkci člena zastupitelstva obce vykonávají

- a) členové zastupitelstva obce zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo obce určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni, (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva obce“),

b) ostatní členové zastupitelstva obce (dále jen „neuvolněný člen zastupitelstva obce“).

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu; rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí obec. Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů⁵⁰⁾, uhradí obec zaměstnavateli.

(3) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, poskytuje obec náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce paušální částkou. Paušální částku za hodinu a nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc, stanoví zastupitelstvo obce.

(4) Obec nesmí členovi zastupitelstva obce poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce dar, a to ani po skončení výkonu funkce.

§ 72

(1) Uvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje obec za výkon funkce odměnu. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo obce jako takovou funkci určilo.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce může obec poskytovat za výkon funkce odměnu. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem obce, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva obce, kterým odměnu stanovilo.

(3) V usnesení podle odstavce 2 zastupitelstvo obce stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc, a to částkou v celých korunách, přitom může přihlídnout k plnění individuálních úkolů, které jednotlivým neuvolněným členům zastupitelstva obce uložilo, a předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů obce, jejichž jsou členy. Usnesení podle odstavce 2 pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva obce, které odměnu stanovilo.

(4) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, poskytuje obec odměnu v rozmezí od 0,3 do 0,6 násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty. Pokud zastupitelstvo obce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, odměnu nestanovilo, náleží mu ode dne zvolení do funkce starosty odměna ve výši 0,3 násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty.

(5) Odměna se členovi zastupitelstva obce poskytuje měsíčně. Pokud člen zastupitelstva obce vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával.

(6) Nevykonává-li uvolněný člen zastupitelstva obce funkci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, odměna mu nenáleží, nestanoví-li tento zákon jinak.

(7) Uvolněnému členovi zastupitelstva obce za každý kalendářní den od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo od prvního do čtrnáctého kalendářního dne karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třicetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění⁵¹⁾.

(8) Odměna stanovená podle odstavce 7 se snižuje o 50 %, pokud se nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Odměna ve snížené výši stanovená podle odstavce 7 a podle věty první za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 73

(1) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií obcí

- a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc,
- b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva obce za měsíc.

(2) Velikostní kategorie obcí podle odstavce 1 jsou stanoveny v příloze k tomuto zákonu.

(3) Odměna uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci primátora statutárního města, ve velikostní kategorii obcí nad 200 000 obyvatel se stanoví tak, aby činila nejméně 2,5násobek odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, v obci ve velikostní kategorii obcí do 300 obyvatel a současně nebyla vyšší než odměna uvolněného člena zastupitelstva kraje, který vykonává funkci hejtmána kraje, v kraji ve velikostní kategorii krajů do 500 000 obyvatel.

(4) Při určení výše odměny člena zastupitelstva obce se vychází z počtu obyvatel obce⁵²⁾, kteří byli hlášeni v obci k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce.

(5) Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva obce počet obyvatel obce o více než 20 % tak, že dojde ke změně zařazení obce ve velikostní kategorii obcí podle přílohy k tomuto zákonu, náleží od 1. ledna následujícího kalendářního roku

- a) uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii obce,
- b) neuvolněnému členovi zastupitelstva obce dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii obce, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.

(6) Odměna se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 74

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je oprávněn k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství⁵³⁾, může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti a četnosti obřadů zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu. Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je

pověřen řízením obecní policie⁵⁴⁾, může zastupitelstvo obce s přihlédnutím k časové náročnosti této činnosti zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu.

(2) V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za tu z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

(3) V případě souběhu výkonu více funkcí může být neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytnuta odměna až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce. Do tohoto souhrnu lze zahrnout pouze odměny za výkon funkce člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce. Pokud zastupitelstvo obce nerozhodne o poskytnutí odměny podle věty první, náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem obce.

§ 75

(1) Místostarostovi, který po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval podle § 104 odst. 1 věty třetí starostu v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.

(2) Členovi zastupitelstva obce, který byl zastupitelstvem obce pověřen výkonem pravomocí starosty podle § 103 odst. 6, náleží odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší.

(3) Členovi zastupitelstva obce, který nadále vykonává pravomoci starosty nebo místostarosty podle § 107, náleží dosavadní odměna do zvolení nového starosty nebo místostarosty. Členovi rady obce, která vykonává své pravomoci podle § 102a, náleží dosavadní odměna do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty v případě, že se rada obce nevolí.

(4) Členovi zastupitelstva obce, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c), náleží po skončení funkčního období do odvolání z funkce dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce.

(5) Členovi zastupitelstva obce, který je členem komise rady obce, které nebyl svěřen výkon přenesené působnosti, náleží po skončení funkčního období odměna za výkon této funkce po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady obce podle § 102a.

§ 76

(1) Členovi zastupitelstva obce může obec poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce.

(2) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce uvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek nejvyšší odměny, která mu v průběhu tohoto kalendářního roku náležela za výkon jím zastávaných

funkcí za měsíc.

(3) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce neuvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc stanoví zákon a prováděcí právní předpis.

(4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být uveden jako samostatný bod navrženého programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce.

(5) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva obce musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva obce. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.

§ 77

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 6 se nepřihlíží.

(3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva obce dnem voleb do zastupitelstva obce členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna. O opětovné zvolení do funkce podle věty první nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.

(4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.

(5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplácí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném

případě se odchodné vyplátí.

(7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout ve funkčním období pouze jednou.

§ 78

(1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva obce náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tří ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.

(2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.

(3) Člen zastupitelstva obce je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6.

§ 79

Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva obce, jakož i srážky z nich, a postup obce v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva obce se řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se obec považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva obce se považují za zaměstnance.

§ 80

(1) Členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce poskytnout

- a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství⁵³⁾,
- b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,
- c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
- d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- f) odměnu při významném životním výročí,
- g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,
- h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,
- i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce.

(2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce.

§ 81

(1) Členovi zastupitelstva obce náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance obce⁵⁵⁾ a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, stanovených zastupitelstvem obce.

(2) Zastupitelstvo obce může stanovit, že za pravidelné pracoviště člena zastupitelstva obce pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho trvalého pobytu.

(3) Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce zastupitelstvo obce jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva obce před zahájením pracovní cesty písemně starosta.

(4) Stanoví-li tak zastupitelstvo obce, náleží členovi zastupitelstva obce náhrada za opotřebení vlastního zařízení nebo jiných předmětů nezbytných k výkonu funkce člena zastupitelstva obce. To neplatí pro používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí odstavci 1 až 3.

⁵⁰⁾ § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹⁾ § 21 a 22 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁵²⁾ § 3 odst. 3 písm. g) zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 158 odst. 8 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵³⁾ § 11a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴⁾ § 3 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., ve znění zákona č. 274/2008 Sb.

⁵⁵⁾ Část sedmá hlava III a IV zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.“.

Poznámky pod čarou č. 21 až 23, 23a, 23b a 26 se zrušují.

2. Za § 81 se vkládá nový § 81a, který včetně poznámky pod čarou č. 56 zní:

„§ 81a

(1) Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem⁵⁶⁾.

(2) Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva obce netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý

kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Odměna se za dobu čerpání dovolené nekrátí.

(4) Obec poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu veřejné funkce.

(5) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu nárok na ni do bezprostředně následujícího kalendářního roku, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí.

(6) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, může mu na základě jeho žádosti obec poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část. Uvolňující zaměstnavatel poskytne zbývající část dovolené za příslušný kalendářní rok, která nebyla vyčerpana nebo nahrazena. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nepřevádí ani ji nelze nahradit.

(7) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne mu obec náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nenahrazuje.

(8) Náhrada za nevyčerpanou dovolenou podle odstavců 6 a 7 se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce ke dni ukončení výkonu funkce.

(9) Vyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou v rozsahu větším, než mu náleží podle odstavců 1 až 5, posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny.

(10) Obecní úřad vede evidenci o čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva obce. Člen zastupitelstva obce oznámí předem čerpání dovolené obecnímu úřadu prostřednictvím starosty.

⁵⁶⁾ Zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů.“.

3. V § 84 odst. 2 písm. m) se slova „jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,“ zrušují.
4. V § 84 odst. 2 se za písmeno n) vkládají nová písmena o) a p), která znějí:
„o) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 71 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 76, o plněních pro členy zastupitelstva obce podle § 80 a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva obce podle § 81a odst. 6,
p) vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem

zastupitelstva obce,“.

Dosavadní písmena o) až x) se označují jako písmena q) až y).

5. V § 84 odst. 2 písm. u) se slovo „zásady“ nahrazuje slovem „pravidla“.
6. V § 84 odst. 2 se na konci písmene v) doplňují slova „komisí a zvláštních orgánů obce,“.
7. V § 104 odst. 1 se text „§ 73 odst. 3 a § 79 odst. 1“ nahrazuje textem „§ 72 odst. 6 a § 81a odst. 1“.
8. V § 134 se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:
„(3) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií městských obvodů nebo městských částí
a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva městského obvodu nebo městské části za měsíc,
b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva městského obvodu nebo městské části za měsíc.
(4) Velikostní kategorie městských obvodů a městských částí podle odstavce 3 jsou stanoveny v příloze k tomuto zákonu.“.
9. V § 153 odst. 1 se text „§ 72 a 73“ nahrazuje textem „§ 73 odst. 1 a § 134 odst. 3“.
10. Doplňuje se příloha k zákonu, která zní:

„Příloha k zákonu č. 128/2000 Sb.

**Velikostní kategorie obcí a městských obvodů a městských částí
územně členěných statutárních měst**

Velikostní kategorie	Počet obyvatel s trvalým pobytem na území obce nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města
1.	do 300
2.	od 301 do 600
3.	od 601 do 1 000
4.	od 1 001 do 3 000
5.	od 3 001 do 5 000

6.	od 5 001 do 10 000
7.	od 10 001 do 20 000
8.	od 20 001 do 50 000
9.	od 50 001 do 100 000 a územně nečleněná statutární města
10.	od 100 001 do 200 000 a územně členěná statutární města
11.	nad 200 000

“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, uvolněnému členovi zastupitelstva obce, neuvolněnému členovi zastupitelstva městské části nebo městského obvodu, který vykonává funkci starosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva městské části nebo městského obvodu, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonávají funkci člena zastupitelstva obce nebo člena zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, do které byli zvoleni přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, náleží namísto odchodného podle zákona č. 128/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, odměna při skončení funkčního období podle zákona č. 128/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna krajského zřízení

Čl. III

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 231/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 404/2002 Sb., zákona č. 229/2003 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 32 odst. 1 se slova „pracovního nebo jiného obdobného poměru“ nahrazují slovy „pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu“.
 2. V § 35 odst. 2 písm. o) se slova „počet uvolněných členů rady, jakož i“ zrušují.
 3. V § 35 odst. 2 písmeno q) zní:
„q) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva za měsíc,“.
 4. V § 35 odst. 2 se za písmeno q) vkládají nová písmena r) a s), která znějí:
„r) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 46 odst. 3, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 51, o plněních pro členy zastupitelstva podle § 55 a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva podle § 56a odst. 6,
s) vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi krajem a členem zastupitelstva,“.
- Dosavadní písmena r) až v) se označují jako písmena t) až x).
5. V § 35 odst. 2 písm. t) se slovo „zásady“ nahrazuje slovem „pravidla“.
 6. § 46 až 56 včetně poznámek pod čarou č. 32 až 35 znějí:

„§ 46

(1) Funkci člena zastupitelstva vykonávají

- a) členové zastupitelstva zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni, (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva“),
- b) ostatní členové zastupitelstva (dále jen „neuvolněný člen zastupitelstva“).

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu; rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí kraj. Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů³²⁾, uhradí kraj zaměstnavateli.

(3) Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, poskytuje kraj náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce paušální částkou. Paušální částku za hodinu a nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc, stanoví zastupitelstvo.

(4) Kraj nesmí členovi zastupitelstva poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva dar, a to ani po skončení výkonu funkce.

§ 47

(1) Uvolněnému členovi zastupitelstva poskytuje kraj za výkon funkce odměnu. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo určilo jako funkci, pro

kteřou budou členové zastupitelstva uvolněni, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo jako takovou funkci určilo.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva může kraj poskytovat za výkon funkce odměnu. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva, kterým odměnu stanovilo.

(3) V usnesení podle odstavce 2 zastupitelstvo stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva za měsíc, a to částkou v celých korunách, přitom může přihlédnout k plnění individuálních úkolů, které jednotlivým neuvolněným členům zastupitelstva uložilo, a předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů kraje, jejichž jsou členy. Usnesení podle odstavce 2 pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva, které odměnu stanovilo.

(4) Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána, poskytuje kraj odměnu v rozmezí od 0,3 do 0,6násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána. Pokud zastupitelstvo neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána, odměnu nestanovilo, náleží mu ode dne zvolení do funkce hejtmána odměna ve výši 0,3násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána.

(5) Odměna se členovi zastupitelstva poskytuje měsíčně. Pokud člen zastupitelstva vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třicetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával.

(6) Nevýkonává-li uvolněný člen zastupitelstva funkci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, odměna mu nenáleží, nestanoví-li tento zákon jinak.

(7) Uvolněnému členovi zastupitelstva za každý kalendářní den od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo od prvního do čtrnáctého kalendářního dne karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třicetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění³³⁾.

(8) Odměna stanovená podle odstavce 7 se snižuje o 50 %, pokud se nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Odměna ve snížené výši stanovená podle odstavce 7 a podle věty první za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 48

(1) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií krajů

- a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva za měsíc,
- b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva za měsíc.

(2) Velikostní kategorie krajů podle odstavce 1 jsou:

- a) kraje s počtem obyvatel do 500 000,
- b) kraje s počtem obyvatel od 500 001 do 1 000 000,

c) kraje s počtem obyvatel nad 1 000 000.

(3) Odměna uvolněného člena zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána, v kraji ve velikostní kategorii krajů do 500 000 obyvatel se stanoví tak, aby činila nejméně 2,5násobek odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, v obci ve velikostní kategorii obcí do 300 obyvatel. Odměna uvolněného člena zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána, v kraji ve velikostní kategorii krajů nad 1 000 000 obyvatel, se stanoví tak, aby nebyla vyšší než odměna uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy.

(4) Při určení výše odměny člena zastupitelstva se vychází z počtu obyvatel kraje³⁴⁾, kteří byli hlášeni v kraji k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva.

(5) Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva počet obyvatel kraje o více než 10 % tak, že dojde ke změně zařazení kraje ve velikostní kategorii krajů podle odstavce 2, náleží od 1. ledna následujícího kalendářního roku

- a) uvolněnému členovi zastupitelstva odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii kraje,
- b) neuvolněnému členovi zastupitelstva dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii kraje, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.

(6) Odměna se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 49

(1) V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva odměna za tu z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

(2) V případě souběhu výkonu více funkcí může být neuvolněnému členovi zastupitelstva poskytnuta odměna až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce. Do tohoto souhrnu lze zahrnout pouze odměny za výkon funkce člena rady, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva, předsedy nebo člena komise rady anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu. Pokud zastupitelstvo nerozhodne o poskytnutí odměny podle věty první, náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem.

§ 50

(1) Náměstkovi hejtmána, který po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval podle § 64 věty třetí hejtmána v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy hejtmán nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela hejtmánovi, je-li tato odměna vyšší.

(2) Členovi rady, který byl zastupitelstvem pověřen výkonem pravomocí hejtmána podle § 64a věty druhé, náleží odměna ve výši, která by v daném období náležela hejtmánovi, je-li tato odměna vyšší.

(3) Členovi zastupitelstva, který nadále vykonává pravomoci hejtmána nebo náměstka hejtmána podle § 64b, náleží dosavadní odměna do zvolení nového hejtmána nebo

náměstka hejtmána. Členovi rady, která vykonává své pravomoci podle § 60 odst. 2 nebo § 60a, náleží dosavadní odměna do zvolení nové rady.

(4) Členovi zastupitelstva, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu, náleží po skončení funkčního období do odvolání z funkce dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu.

(5) Členovi zastupitelstva, který je členem komise rady, náleží po skončení funkčního období odměna za výkon této funkce po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady podle § 60a.

§ 51

(1) Členovi zastupitelstva může kraj poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů kraje.

(2) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce uvolněnému členovi zastupitelstva nesmí být vyšší než dvojnásobek nejvyšší odměny, která mu v průběhu tohoto kalendářního roku náležela za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc.

(3) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce neuvolněnému členovi zastupitelstva nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc stanoví zákon a prováděcí právní předpis.

(4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva musí být uveden jako samostatný bod navrženého programu připravovaného zasedání zastupitelstva.

(5) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva. Důvod poskytnutí mimořádné odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.

§ 52

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána, a uvolněnému členovi zastupitelstva, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva, poskytne kraj odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 47 odst. 6 se nepřihlíží.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána, a uvolněnému členovi zastupitelstva, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne kraj odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 47 odst. 6 se nepřihlíží.

(3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva dnem voleb do zastupitelstva členovi zastupitelstva nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána, za niž mu náleží odměna. O opětovné zvolení do funkce podle věty první

nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.

(4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva nenáleží, pokud byl nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána.

(5) Odchodné členovi zastupitelstva nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva, odchodné se nevyplácí. Byl-li člen zastupitelstva pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplácí.

(7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva poskytnout ve funkčním období pouze jednou.

§ 53

(1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tří ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva podle § 52 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva anebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána.

(2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.

(3) Člen zastupitelstva je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 52 odst. 5 a 6.

§ 54

Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva, jakož i srážky z nich, a postup kraje v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva se řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se kraj považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva se považují za zaměstnance.

§ 55

(1) Členovi zastupitelstva lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu kraje poskytnout

- a) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva,
- b) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva,
- c) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva,
- d) odměnu při významném životním výročí,
- e) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva,
- f) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva,
- g) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva.

(2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům kraje.

§ 56

(1) Členovi zastupitelstva náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance kraje³⁵⁾ a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva, stanovených zastupitelstvem.

(2) Zastupitelstvo může stanovit, že za pravidelné pracoviště člena zastupitelstva pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho trvalého pobytu.

(3) Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva zastupitelstvo jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva před zahájením pracovní cesty písemně hejtman.

(4) Stanoví-li tak zastupitelstvo, náleží členovi zastupitelstva náhrada za opotřebení vlastního zařízení nebo jiných předmětů nezbytných k výkonu funkce člena zastupitelstva. To neplatí pro používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí odstavci 1 až 3.

³²⁾ § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³³⁾ § 21 a 22 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴⁾ § 3 odst. 3 písm. g) zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 158 odst. 8 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁵⁾ Část sedmá hlava III a IV zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.“.

Poznámky pod čarou č. 16 až 19 se zrušují.

7. Za § 56 se vkládá nový § 56a, který včetně poznámky pod čarou č. 36 zní:

„§ 56a

(1) Uvolněný člen zastupitelstva má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem³⁶⁾.

(2) Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Odměna se za dobu čerpání dovolené nekrátí.

(4) Kraj poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu veřejné funkce.

(5) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu nárok na ni do bezprostředně následujícího kalendářního roku, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí.

(6) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, může mu na základě jeho žádosti kraj poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část. Uvolňující zaměstnavatel poskytne zbývající část dovolené za příslušný kalendářní rok, která nebyla vyčerpana nebo nahrazena. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nepřevádí ani ji nelze nahradit.

(7) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne mu kraj náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nenahrazuje.

(8) Náhrada za nevyčerpanou dovolenou podle odstavců 6 a 7 se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva ke dni ukončení výkonu funkce.

(9) Vyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva dovolenou v rozsahu větším, než mu náleží podle odstavců 1 až 5, posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny.

(10) Krajský úřad vede evidenci o čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva. Člen zastupitelstva oznámí předem čerpání dovolené krajskému úřadu prostřednictvím hejtmána.

³⁶⁾ Zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů.“

8. V § 98 se text „§ 47 a 48“ nahrazuje textem „§ 48 odst. 1“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci hejtmána, a uvolněnému členovi zastupitelstva, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonávají funkci člena zastupitelstva, do které byli zvoleni přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, náleží namísto odchodného podle zákona č. 129/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, odměna při skončení funkčního období podle zákona č. 129/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o hlavním městě Praze

Čl. V

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 312/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 387/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 66/2008 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 24/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 106/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 11 odst. 1 se za slovo „příloze“ vkládá text „č. 1“.
2. V § 51 se odstavec 2 zrušuje.
Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 2 až 4.
3. § 52 až 58 včetně poznámek pod čarou č. 34 až 36 znějí:

„§ 52

(1) Funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy je veřejnou funkcí.

(2) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu.

(3) Funkci člena zastupitelstva hlavního města Prahy vykonávají

- a) členové zastupitelstva hlavního města Prahy zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo hlavního města Prahy určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva hlavního města Prahy uvolnění, (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy“),
- b) ostatní členové zastupitelstva hlavního města Prahy (dále jen „neuvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy“).

(4) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytne zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu; rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí hlavní město Praha. Náhradu mzdy nebo platu, včetně odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění podle zvláštních právních předpisů³⁴⁾, uhradí hlavní město Praha zaměstnavateli.

(5) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který je podnikající fyzickou osobou nebo osobou provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost, poskytuje hlavní město Praha náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jeho funkce paušální částkou. Paušální částku za hodinu a nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc, stanoví zastupitelstvo hlavního města Prahy.

(6) Hlavní město Praha nesmí členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy dar, a to ani po skončení výkonu funkce.

§ 53

(1) Uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytuje hlavní město Praha za výkon funkce odměnu. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo hlavního města Prahy určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva hlavního města Prahy uvolnění, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo hlavního města Prahy jako takovou funkci určilo.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy může hlavní město Praha poskytovat za výkon funkce odměnu. V takovém případě se odměna poskytuje ode dne stanoveného zastupitelstvem hlavního města Prahy, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy, kterým odměnu stanovilo.

(3) V usnesení podle odstavce 2 zastupitelstvo hlavního města Prahy stanoví výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy za měsíc, a to částkou v celých korunách, přitom může přihlídnout k plnění individuálních úkolů, které jednotlivým neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy uložilo, a předem stanoveným způsobem k jejich účasti na jednání orgánů hlavního města Prahy, jejichž jsou členy. Usnesení podle odstavce 2 pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva hlavního města Prahy, které odměnu stanovilo.

(4) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy, poskytuje hlavní město Praha odměnu v rozmezí od 0,3 do 0,6 násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy. Pokud zastupitelstvo hlavního města Prahy neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy, odměnu nestanovilo, náleží mu ode dne zvolení do funkce primátora hlavního města Prahy odměna ve výši

0,3násobku výše odměny, která by náležela uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy.

(5) Odměna se členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytuje měsíčně. Pokud člen zastupitelstva hlavního města Prahy vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třicetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které tuto funkci v daném měsíci vykonával.

(6) Nevykonává-li uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy funkci z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do 4 let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj, odměna mu nenáleží, nestanoví-li tento zákon jinak.

(7) Uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy za každý kalendářní den od čtvrtého do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo od prvního do čtrnáctého kalendářního dne karantény náleží odměna ve výši 60 % jedné třicetiny odměny. Pro účely stanovení výše odměny ve snížené výši podle věty první se jedna třicetina odměny upraví obdobným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro stanovení nemocenského z nemocenského pojištění³⁵⁾.

(8) Odměna stanovená podle odstavce 7 se snižuje o 50 %, pokud se nemocenské podle právních předpisů o nemocenském pojištění snižuje na polovinu. Odměna ve snížené výši stanovená podle odstavce 7 a podle věty první za jednotlivý kalendářní den se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 54

(1) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy za měsíc,
- b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy za měsíc.

(2) Odměna uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy, se stanoví tak, aby činila nejméně 3násobek odměny uvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty, v obci ve velikostní kategorii obcí do 300 obyvatel.

(3) Odměna se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 55

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který je oprávněn k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství³⁶⁾, může zastupitelstvo hlavního města Prahy s přihlédnutím k časové náročnosti a četnosti obřadů zvýšit odměnu až o 2 000 Kč nad maximální výši odměny stanovenou za výkon jeho funkce podle tohoto zákona a prováděcího právního předpisu.

(2) V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy odměna za tu z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

(3) V případě souběhu výkonu více funkcí může být neuvolněnému členovi

zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnuta odměna až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce. Do tohoto souhrnu lze zahrnout pouze odměny za výkon funkce člena rady hlavního města Prahy, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva hlavního města Prahy, předsedy nebo člena komise rady hlavního města Prahy anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu hlavního města Prahy. Pokud zastupitelstvo hlavního města Prahy nerozhodne o poskytnutí odměny podle věty první, náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem hlavního města Prahy.

§ 56

(1) Náměstkovi primátora hlavního města Prahy, který z pověření zastupitelstva hlavního města Prahy nebo primátora hlavního města Prahy po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval primátora hlavního města Prahy v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy primátor hlavního města Prahy nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela primátorovi, je-li tato odměna vyšší.

(2) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který nadále vykonává pravomoci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy podle § 75, náleží dosavadní odměna do zvolení nového primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy. Členovi rady hlavního města Prahy, která vykonává své pravomoci podle § 69a, náleží dosavadní odměna do zvolení nové rady hlavního města Prahy.

(3) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu hlavního města Prahy, náleží po skončení funkčního období do odvolání z funkce dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu hlavního města Prahy.

(4) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který je členem komise rady hlavního města Prahy, náleží po skončení funkčního období odměna za výkon této funkce po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady hlavního města Prahy podle § 69a.

§ 57

(1) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy může hlavní město Praha poskytnout mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů hlavního města Prahy.

(2) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nesmí být vyšší než dvojnásobek nejvyšší odměny, která mu v průběhu tohoto kalendářního roku náležela za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc.

(3) Souhrnná výše mimořádných odměn poskytnutých v kalendářním roce neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce nebo v souhrnu za výkon jím zastávaných funkcí za měsíc stanoví zákon a prováděcí právní předpis.

(4) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva hlavního města

Prahy musí být uveden jako samostatný bod navrženého programu připravovaného zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy.

(5) Návrh na poskytnutí mimořádné odměny členovi zastupitelstva hlavního města Prahy musí být odůvodněn a projednán jako samostatný bod programu jednání zastupitelstva hlavního města Prahy. Důvod poskytnutí odměny musí být uveden v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy, kterým byla mimořádná odměna poskytnuta.

§ 58

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy, a uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva hlavního města Prahy, poskytne hlavní město Praha odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva hlavního města Prahy náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 53 odst. 6 se nepřihlíží.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy, a uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne hlavní město Praha odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 53 odst. 6 se nepřihlíží.

(3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva hlavního města Prahy dnem voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy, za niž mu náleží odměna. O opětovné zvolení do funkce podle věty první nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.

(4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nenáleží, pokud byl nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy.

(5) Odchodné členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva hlavního města Prahy nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy, odchodné se nevyplácí. Byl-li člen zastupitelstva hlavního města Prahy pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně

zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplátí.

(7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnout ve funkčním období pouze jednou.

³⁴⁾ § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³⁵⁾ § 21 a 22 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶⁾ § 11a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

Poznámky pod čarou č. 14 až 19 se zrušují.

4. Za § 58 se vkládají nové § 58a až 58e, které včetně poznámek pod čarou č. 37 a 38 znějí:

„§ 58a

(1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva hlavního města Prahy náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva hlavního města Prahy nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tří ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 58 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy, který vykonává funkci primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy.

(2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.

(3) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 58 odst. 5 a 6.

§ 58b

Splatnost a výplata odměny a dalších plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva hlavního města Prahy, jakož i srážky z nich, a postup hlavního města Prahy v případě zjišťování průměrného výdělku, vzdání se práva na odměnu nebo další plnění a v případě smrti člena zastupitelstva hlavního města Prahy se řídí zákoníkem práce. Pro tyto účely se hlavní město Praha považuje za zaměstnavatele a členové zastupitelstva hlavního města Prahy se považují za zaměstnance.

§ 58c

(1) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu hlavního města Prahy poskytnout

- a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o primátora hlavního města Prahy, náměstka primátora hlavního města Prahy nebo člena zastupitelstva hlavního města Prahy pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství³⁶⁾,
- b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním hlavního města Prahy na veřejných občanských obřadech,
- c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy,
- d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy,
- e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy,
- f) odměnu při významném životním výročí,
- g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy,
- h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy,
- i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy.

(2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům hlavního města Prahy.

§ 58d

(1) Členovi zastupitelstva hlavního města Prahy náleží v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance hlavního města Prahy³⁷⁾ a v jejich mezích podle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva hlavního města Prahy, stanovených zastupitelstvem hlavního města Prahy.

(2) Zastupitelstvo hlavního města Prahy může stanovit, že za pravidelné pracoviště člena zastupitelstva hlavního města Prahy pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho trvalého pobytu.

(3) Nestanoví-li v pravidlech pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva hlavního města Prahy zastupitelstvo hlavního města Prahy jinak, podmínky, které mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu a ukončení cesty, místo plnění úkolů, způsob dopravy a ubytování, určuje členům zastupitelstva hlavního města Prahy před zahájením pracovní cesty písemně primátor hlavního města Prahy.

(4) Stanoví-li tak zastupitelstvo hlavního města Prahy, náleží členovi zastupitelstva hlavního města Prahy náhrada za opotřebení vlastního zařízení nebo jiných předmětů nezbytných k výkonu funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy. To neplatí pro používání motorového vozidla, u kterého se poskytování náhrad řídí odstavci 1 až 3.

§ 58e

(1) Uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy má nárok na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů dovolené může připadnout na pondělí až pátek, pokud tento den není svátkem³⁷⁾.

(2) Pokud výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva hlavního města Prahy netrvá po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Odměna se za dobu čerpání dovolené nekrátí.

(4) Hlavní město Praha poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy též tu část dovolené, kterou nevyčerpal u svého zaměstnavatele před uvolněním k výkonu veřejné funkce.

(5) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy dovolenou nebo její část v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu nárok na ni do bezprostředně následujícího kalendářního roku, v němž se eviduje jako nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku a čerpá se přednostně. Do dalšího kalendářního roku se již tento nárok nepřevádí.

(6) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy, který je ke dni ukončení výkonu funkce v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, může mu na základě jeho žádosti hlavní město Praha poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část. Uvolňující zaměstnavatel poskytne zbývající část dovolené za příslušný kalendářní rok, která nebyla vyčerpana nebo nahrazena. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nepřevádí ani ji nelze nahradit.

(7) Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy, který ke dni ukončení výkonu funkce není v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poměrnou část dovolené podle odstavce 2 za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne mu hlavní město Praha náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Nevyčerpaná dovolená z předchozího kalendářního roku se nenahrazuje.

(8) Náhrada za nevyčerpanou dovolenou podle odstavců 6 a 7 se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy ke dni ukončení výkonu funkce.

(9) Vyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy dovolenou v rozsahu větším, než mu náleží podle odstavců 1 až 5, posuzuje se odměna za každý den čerpání dovolené nad rámec zákonného nároku jako přeplatek poskytnuté odměny.

(10) Magistrát hlavního města Prahy vede evidenci o čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva hlavního města Prahy. Člen zastupitelstva hlavního města Prahy oznámí předem čerpání dovolené Magistrátu hlavního města Prahy prostřednictvím primátora hlavního města Prahy.

³⁷⁾ Část sedmá hlava III a IV zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸⁾ Zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů.“.

5. V § 59 odst. 2 písmeno h) zní:
- „h) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva hlavního města Prahy uvolněni,“.
6. V § 59 odst. 2 se za písmeno t) vkládají nová písmena u) až y), která znějí:
- „u) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy za měsíc,
- v) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 52 odst. 5, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 57, o plněních pro členy zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 58c a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 58e odst. 6,
- w) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva hlavního města Prahy,
- x) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva hlavního města Prahy, za výkon funkce členů výborů zastupitelstva hlavního města Prahy, komisí rady hlavního města Prahy a zvláštních orgánů zastupitelstva hlavního města Prahy,
- y) vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi hlavním městem Prahou a členem zastupitelstva hlavního města Prahy,“.

Dosavadní písmeno u) se označuje jako písmeno z).

7. V § 87 odstavce 3 až 5 včetně poznámky pod čarou č. 39 znějí:
- „(3) Prováděcí právní předpis stanoví v členění podle velikostních kategorií městských částí
- a) výši odměn poskytovaných uvolněným členům zastupitelstva městské části za měsíc,
- b) maximální výši odměn poskytovaných neuvolněným členům zastupitelstva městské části za měsíc.

(4) Velikostní kategorie městských částí podle odstavce 3 jsou stanoveny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(5) Při určení výše odměny člena zastupitelstva městské části se vychází z počtu obyvatel městské části³⁹⁾, kteří byli hlášeni v městské části k trvalému pobytu k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva městské části.

³⁹⁾ § 3 odst. 3 písm. g) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

§ 158 odst. 8 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

8. V § 87 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Změní-li se v průběhu volebního období zastupitelstva městské části počet obyvatel městské části o více než 20 % tak, že současně dojde ke změně zařazení městské části ve velikostní kategorii městských částí podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu, náleží od

1. ledna následujícího kalendářního roku
- a) uvolněnému členovi zastupitelstva městské části odměna ve výši odpovídající velikostní kategorii městské části,
 - b) neuvolněnému členovi zastupitelstva městské části dosavadní odměna, pokud nepřesahuje maximální výši odměny pro příslušnou velikostní kategorii městské části, jinak mu přísluší odměna v maximální výši.“.
9. V § 89 odst. 1 písmena a) až c) znějí:
- „a) volit starostu městské části, místostarostu (místostarosty) městské části a další členy rady městské části a odvolávat je z funkce,
 - b) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva městské části uvolněni,
 - c) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva městské části za měsíc,“.
10. V § 89 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena o) až r), která znějí:
- „o) stanovit paušální částku náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce podle § 52 odst. 5, rozhodovat o mimořádných odměnách podle § 57, o plněních pro členy zastupitelstva městské části podle § 58c a o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva městské části podle § 58e odst. 6,
 - p) stanovit pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva městské části,
 - q) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva městské části, za výkon funkce členů výborů zastupitelstva městské části, komisí rady městské části a zvláštních orgánů městské části,
 - r) vyslovovat souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi městskou částí a členem zastupitelstva městské části.“.
11. V § 99 odst. 2 větě první se slova „zástupce starosty“ nahrazují slovem „místostarosta“.
12. V § 99 odst. 2 větě druhé se slova „zástupců starosty“ nahrazují slovem „místostarostů“.
13. V § 104 odst. 1 větě první se slova „zástupce (zástupci) starosty“ nahrazují slovy „místostarosta (místostarostové)“.
14. V § 120 odst. 1 se text „§ 52 a 53“ nahrazuje textem „§ 54 odst. 1 a § 87 odst. 3“.
15. Dosavadní příloha se označuje jako příloha č. 1 a doplňuje se příloha č. 2, která zní:

Velikostní kategorie městských částí

Velikostní kategorie	Počet obyvatel s trvalým pobytem na území městské části
1.	do 300
2.	od 301 do 600
3.	od 601 do 1 000
4.	od 1 001 do 3 000
5.	od 3 001 do 5 000
6.	od 5 001 do 10 000
7.	od 10 001 do 20 000
8.	od 20 001 do 50 000
9.	od 50 001 do 100 000
10.	od 100 001 do 200 000
11.	nad 200 000

“.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Uvolněnému členovi zastupitelstva hlavního města Prahy, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonává funkci člena zastupitelstva hlavního města Prahy, do které byl zvolen přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, náleží namísto odchodného podle zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, odměna při skončení funkčního období podle zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Neuvolněnému členovi zastupitelstva městské části, který vykonává funkci starosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva městské části, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonávají funkci člena zastupitelstva městské části, do které byli zvoleni přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, náleží namísto odchodného podle zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, odměna při

skončení funkčního období podle zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Čl. VII

V § 36 písm. h) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 189/2006 Sb., se slova „, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. VIII

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 11/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona

č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 písm. b) bodě 7 se slova „, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.
2. V § 3 odst. 1 písm. b) bodě 20 se slova „, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. IX

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 282/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 135/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 314/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 463/2012 Sb., zákona č. 267/2013 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 183/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 písm. h) se slova „, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.

2. V § 5 odst. 1 písm. t) se slova „, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o nemocenském pojištění

Čl. X

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 302/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 157/2010 Sb., zákona č. 166/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 14/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 5 písm. a) bodě 8 se slova „, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.
2. V § 5 písm. a) bodě 22 se slova „, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva“ nahrazují slovy „zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolnění“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákoníku práce

Čl. XI

V § 201 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „, nestanoví-li jiný právní předpis jiný rozsah uvolnění“.

ČÁST DEVÁTÁ

Zrušovací ustanovení

Čl. XII

Zrušují se:

1. Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.
2. Nařízení vlády č. 337/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev.
3. Nařízení vlády č. 697/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění nařízení vlády č. 337/2004 Sb.
4. Nařízení vlády č. 50/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
5. Nařízení vlády č. 614/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
6. Nařízení vlády č. 79/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
7. Nařízení vlády č. 20/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
8. Nařízení vlády č. 375/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
9. Nařízení vlády č. 459/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
10. Nařízení vlády č. 52/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.
11. Nařízení vlády č. 352/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST DESÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. XIII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Úvod

Vláda České republiky (dále jen „vláda“) dne 18. prosince 2013 projednala materiál s návrhem nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. ledna 2014. Na základě výsledku projednávání předmětné a s věcí související problematiky vláda usnesením č. 960 (ze dne 18. prosince 2013) uložila ministru vnitra ve spolupráci s 1. místopředsdou vlády a ministrem financí a ministrem práce a sociálních věcí zpracovat a do 30. června 2014 předložit vládě analytický materiál, který navrhne novou koncepci odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků.

Ke splnění předmětného úkolu byl vládě České republiky předložen materiál „Analýza právní úpravy a návrh nové koncepce odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků“ (dále též „Analýza“), který vláda projednala na své schůzi dne **15. září 2014 a přijala k němu usnesení č. 757, kterým uložila ministru vnitra „podle návrhů uvedených v části IV Analýzy zpracovat a vládě do 31. března 2016 předložit návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů“**. Místopředsdovi vlády pro ekonomiku a ministru financí a ministryni práce a sociálních věcí vláda současně uložila poskytnout ministru vnitra součinnost při zpracování legislativních návrhů podle bodu II/1 tohoto usnesení.

Usnesením vlády č. 757 ze dne 15. září 2014 schválený analytický materiál

- podrobně charakterizoval stávající systém odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků a výši odměn za výkon funkce členů zastupitelstev v obcích různého typu a v krajích, upozornil na neodůvodněné rozdíly v právní úpravě nároků členů zastupitelstev obcí a krajů a v neposlední řadě vytipoval oblasti, které jsou ve stávající úpravě problematické, překonané nebo jen vyžadují určitou změnu v návaznosti na vývoj souvisejících podmínek (nejen) v územní samosprávě; **dále uvedená Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace se proto na tento materiál v podrobnostech odkazuje a aktuálně shrnuje jen s návrhem související závěry;**
- vyústil v návrh koncepce nové právní úpravy odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků, která by nedostatky stávajícího systému eliminovala a která by byla jednodušší, pružnější, ale současně průhlednější a ve vztahu k rozpočtům jednotlivých územních samosprávných celků odpovědnější.

Shora citovaným usnesením vlády bylo zpracovateli uloženo zpracovat a předložit návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, **právě zadaným způsobem.**

Předložený návrh zákona byl tedy zpracován v intencích usnesení vlády č. 757 ze dne 15. září 2014 schválených zásad a principů nové právní úpravy odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků.

Údaje uvedené v RIA, pokud není uvedeno jinak, odpovídají skutečnosti v době zpracování (tj. k 30. listopadu 2015).

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

1.2 Definice problému

Důvodem předložení návrhu je záměr nově a komplexně řešit problematiku odměňování a souvisejících právních poměrů členů zastupitelstev územních samosprávných celků, tj. obcí, krajů, hlavního města Prahy, městských částí hlavního města Prahy a městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst (dále jen „městská část“).

Všechny územní samosprávné celky se trvale rozvíjejí, což je jedním ze základních úkolů územních samospráv, a v tomto rozvoji plní nezastupitelnou roli občany v demokratických volbách zvolení zastupitelé – jednotliví členové zastupitelstev, přiměřeně svým funkcím. Realitou je vývoj podmínek, v nichž územní samosprávy své poslání plní, ale i průběžně se zvyšující rozsah úkolů, které jsou na ně kladeny, nejen v oblasti jejich samostatné působnosti, ale i v rozsahu úkolů, které plní na základě zvláštních zákonů v rámci přeneseného výkonu státní správy. Tento proces vývoje územní samosprávy směřuje k trvalému zvyšování nároků na výkon jednotlivých funkcí z hlediska kvantitativního i kvalitativního jak v obcích, tak krajích. V souvislosti s tím se jeví jako potřebné revidovat, zpružnit a zaktualizovat dosavadní systém odměňování členů zastupitelstev obcí i krajů, avšak současně je potřebné posílit rozpočtovou odpovědnost zastupitelstev jakožto nejvyšších orgánů jednotlivých územních samosprávných celků ve vztahu k výdajové položce na jejich odměny a související zabezpečení, zprůhlednit výdaje tohoto typu mj. ve vztahu k voličům, kterým jsou z titulu svých funkcí odpovědni.

Současná, v některých ustanoveních nepřesná či neúplná, právní úprava umožňuje různou interpretaci. Z tohoto důvodu jsou pak i postupy jednotlivých územních samosprávných celků dle stejných ustanovení zákona ve srovnatelných situacích rozdílné. Obecně se předmětná právní úprava v praxi pojí s většími či menšími aplikačními problémy (judikatura k příslušným sporným ustanovením zákona byla vydána spíše výjimečně). Nastavení celého systému, zejména pro menší obce a městské části, je složité.

Z hlediska peněžitých nároků souvisejících s výkonem funkce členů zastupitelstev jsou v obcích, v krajích a v hlavním městě Praze nedůvodné rozdíly; například s výkonem stejné, stejně náročné funkce člena zastupitelstva obce (městské části územně členěného statutárního města) se ve srovnání s členem zastupitelstva městské části hlavního města Prahy o stejném počtu obyvatel pojí nerovné nároky v oblasti jejich odměňování, určité disproporce jsou i mezi právními nároky členů zastupitelstev obcí a krajů. Mimo jiné i s podpůrným odkazem na Listinu základních práv a svobod zaručené právo „na spravedlivou odměnu za práci“ na

straně jedné a vzhledem k nezbytnosti využívat prostředky veřejných rozpočtů (rozpočtů jednotlivých územních samosprávných celků) účelně, hospodárně a v souladu s veřejnými zájmy na straně druhé je přijetí nové právní úpravy nanejvýš žádoucí.

Stávající právní úprava se jeví jako nevyhovující zejména z následujících důvodů:

1. Existují značné nedůvodné rozdíly v právní úpravě odměňování členů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy – ve výši měsíčních odměn, resp. maximálních měsíčních odměn, za výkon jinak srovnatelných funkcí, v možnosti /nemožnosti kumulovat odměnu při současném výkonu více funkcí, ve výši odměny při skončení funkčního období nebo při zániku mandátu člena zastupitelstva, odvolání z funkce či rezignaci na funkci v průběhu funkčního období, v možnosti převádět nebo poskytovat náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou aj.
2. Stávající „dvousložkový systém“ výpočtu odměn pro členy zastupitelstev obcí a hlavního města Prahy činí zejména menším obcím problémy, mnohdy mají obtíže výši nárokových odměn nebo maximálně přípustných odměn správně určit, rovněž i jednotlivé novelizace prováděcího nařízení vlády navyšující odměny za výkon funkce členům zastupitelstev se v praxi pojí s mnoha aplikačními problémy v jednotlivých obcích.
3. Od doby nabytí účinnosti stávajícího nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, které je prováděcím právním předpisem k příslušným ustanovením obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze, se včetně navýšení k 1. dubnu 2015 měsíční odměny členů zastupitelstev zvýšily o **40 %**. Postupným navyšováním měsíčních odměn, resp. jejich jednotlivých složek (v tabulkách, které tvoří přílohy citovaného nařízení vlády – příloha č. 1 pro členy zastupitelstev obcí a městských částí, příloha č. 2 pro členy zastupitelstev krajů a příloha č. 3 pro členy Zastupitelstva hlavního města Prahy) od r. 2003, a to určenými koeficienty, došlo už k výrazné deformaci původně v nich nastavených proporcí, pokud jde o poměr pevné složky za výkon funkce a příplatku za počet obyvatel, i pokud jde o vzájemné proporce celkové výše měsíčních odměn za výkon jednotlivých funkcí v různě velikých obcích a městských částech.
4. Není řešena jakákoli zákonná možnost odměnit člena zastupitelstva, byť z rozhodnutí zastupitelstva, za splnění mimořádných úkolů či významně přínosnou činnost ve prospěch dané obce či kraje v rámci jím zastávané funkce, což vyvolalo reakci a rozšiřující se nežádoucí praxi, že honorování výkonu funkce člena zastupitelstva odměnou za výkon funkce v mezích zákona je doplňováno poskytováním peněžitých darů a darů peněžitě hodnoty z veřejných územních rozpočtů, což je i veřejností vnímáno velmi negativně. Nelze ignorovat i s tím se pojící korupční rizika.
5. Rozdělení obcí do velikostních kategorií podle počtu v obci trvale bydlících obyvatel, které je určující pro výši odměn za výkon funkce v obci dané velikostní kategorie, je nevyhovující, neboť většina obcí (77 %) nyní přináležejí do jediné (nejnižší) velikostní kategorie „do 1000 obyvatel“, zatímco zbývajících 23 % obcí je rozděleno do dalších 7 velikostních kategorií.
6. Systém obsahuje nedůvodně nároková plnění (výdaje) z rozpočtu obcí formou odměn členům zastupitelstev bez možnosti jejich kontroly či redukce ze strany zastupitelstva jako nejvyššího orgánu obce v odůvodněných případech, tím méně ze strany občanů.
7. V zájmu veřejných rozpočtů se jeví jako žádoucí posílit v systému odměňování členů zastupitelstev prvky rozpočtové odpovědnosti zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Základy právní úpravy v oblasti právních poměrů a odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků (obcí, krajů a hlavního města Prahy) jsou obsaženy v obecním zřízení, zejména v ustanovení § 70 až § 79, v krajském zřízení, zejména v ustanovení § 46 až § 55, a v zákoně o hlavním městě Praze, zejména v ustanovení § 52 až § 57 a § 87.

Ve vztahu k právním nárokům souvisejícím s výkonem funkce člena zastupitelstva rozlišuje právní úprava dvě základní skupiny členů zastupitelstev:

- a) „uvolnění členové zastupitelstva“, kteří uvedenou funkci vykonávají jako své hlavní „zaměstnání“ (členové zastupitelstva, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni, a členové zastupitelstva, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva),
- b) „neuvolnění členové zastupitelstva“, což jsou ostatní členové zastupitelstva neuvedení v předchozím bodě, tj. ti, kteří svou funkci vykonávají vedle svého zaměstnání či jiných hlavních aktivit.

Uvolnění členové zastupitelstva mají ze zákona nárok na odměnu, tj. peněžitě plnění za výkon jejich funkce, z rozpočtu příslušného územního samosprávného celku, a to na „měsíční odměnu“, a dále, při splnění zákonem stanovených podmínek, na „odměnu při skončení funkčního období“, event. „na odměnu při skončení výkonu funkce“ v průběhu volebního období (avšak ta je nároková jen dle právní úpravy v obecním zřízení).

Neuvolnění členové zastupitelstva ze zákona nárok na odměnu za výkon funkce nemají, mají nárok jen na náhradu ve výši průměrného výdělku za nárokové pracovní volno k výkonu funkce, jsou-li v pracovním poměru, event. na náhradu ušlého výdělku v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, pokud jsou podnikající fyzickou osobou. Neuvolněným členům zastupitelstva může být měsíční odměna poskytnuta, ale rozhodování o tom, zda bude přiznána, a stanovení její výše a dne, od kdy bude náležet, je vyhrazeno zastupitelstvu příslušného kraje, obce či městské části.

Měsíční odměna za výkon funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku je peněžitě plnění poskytované podle druhu vykonávané funkce a podle počtu obyvatel příslušného územního samosprávného celku. Její nárokovou výši pro uvolněné členy zastupitelstva a maximální výši pro neuvolněné členy zastupitelstva stanoví prováděcí právní předpis, tj. nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, v platném znění.

Značně problematická je v současné době konstrukce měsíčních odměn členů zastupitelstev v obcích, v hlavním městě Praze a v městských částech, neboť na základě obecního zřízení a obdobné úpravy v zákoně o hlavním městě Praze musí být měsíční odměna dotčených členů zastupitelstev dvousložková – tvoří ji „pevná složka“ (nyní v jednotné výši pro každou jednotlivou funkci, tedy například ve stejné výši 28 385 Kč pro starostu v obci se 100 obyvateli i pro primátora statutárního města se 100 000 obyvateli), a dále „příplatek podle počtu obyvatel“ zvyšovaný na každých 100 obyvatel obce (nyní činí 1 350 Kč v obci se 100 obyvateli a 64 348 Kč v Brně – pro primátora, ale i náměstka primátora a uvolněného člena rady). Poměr pevné složky měsíční odměny za výkon příslušné funkce a příplatku za počet obyvatel (když zákonné povinnosti starosty v malé obci a velké obci jsou úplně stejné) je už zcela mimo realitu. Není také nepodstatné, že propočet měsíční odměny každého člena zastupitelstva obce, hlavního města Prahy a městské části (ne tak už kraje) je poměrně složitý.

Problém konstrukce měsíčních odměn se zejména v podmínkách obcí násobí a prohlubuje tím, že obecní zřízení umožňuje, vykonává-li neuvolněný člen zastupitelstva více funkcí, poskytovat mu měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn. Tato úprava v obecním zřízení činí značné aplikační problémy – na jedné straně mají obce problémy identifikovat, komu a které složky lze kumulovat, na druhé straně je v praxi do určité míry zneužívána – lze zřizovat funkce (nejčastěji výbory zastupitelstva a komise rady) nikoliv v zájmu zlepšení výkonu samosprávy obce, ale v zájmu zvýšení měsíčních odměn za výkon funkce. Právní úprava pro Prahu tento problém nevytváří, neboť kumulaci odměn při výkonu více funkcí ani v případě neuvolněných členů zastupitelstva vůbec neumožňuje (uvolněný i neuvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy má nárok jen na jednu odměnu, a to za nejlépe honorovanou funkci). Krajské zřízení kumulaci odměn při výkonu více funkcí opět umožňuje, ale v případě krajů jde o úpravu celkově jednodušší. Právní úprava této oblasti v obecním zřízení, krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze se tedy zcela zásadně, avšak bez zjevného důvodu, až diskriminačně liší.

Maximální výše měsíční odměny neuvolněných starostů, event. primátorů, je od 1. 1. 2014 stanovena na úrovni 60 % měsíční odměny, která náleží uvolněným starostům. Tato dílčí koncepční změna zakotvením specifického postupu při stanovení maximální výše měsíční odměny pro neuvolněného starostu do určité míry odstranila disproporci v odměňování uvolněných a neuvolněných starostů a současně disproporci v odměňování neuvolněných starostů malých obcí a velkých měst (jejich odměny byly nepřiměřeně výhodnější). Výše uvedená dílčí koncepční změna, zatím jen v odměňování neuvolněných starostů (primátorů), předešla další potřebné koncepční změny z důvodu zjevných analogických disproporcí ve výši měsíčních odměn za výkon ostatních uvolněných a neuvolněných funkcí obecně, ve výši odměn za výkon srovnatelných funkcí (místostarostů, náměstků primátora, členů rady, předsedů výborů zastupitelstva a dalších) v malých obcích a velkých městech.

Systém odměňování v krajích, který byl nastaven později (v roce 2000 v souvislosti se vznikem vyšších územních samosprávných celků), je už podstatně jednodušší, a většinou shora uvedených nedostatků netrpí.

Výše měsíčních odměn členů zastupitelstev je předmětem každoročních požadavků ze strany zástupců územních samospráv (zejména obcí), aby se jejich odměny za výkon funkce opětovně zvýšily (byť soustavně se zvyšující náročnost funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku je nezpochybnitelná). V kontextu výše uvedeného o aplikačních problémech vícesložkového systému odměn za výkon funkce členů zastupitelstev, ve spojení s kumulací odměn při souběhu funkcí a v kontextu toho, že funkční období zastupitelstev územních samosprávných celků je čtyřleté (v rámci něhož by měly být peněžité nároky pojíci se s výkonem funkce víceméně stabilizovány), je třeba celý systém zjednodušit a zřehlednit.

Odměny typu „jednorázová odměna“ či „mimořádná odměna“ za výkon funkce, resp. za mimořádně uspokojivý výkon funkce zákon nezná. Poskytovat za výkon funkce odměny, které zákon nezná, je nepřípustné (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. května 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011).

Stávající právní úprava odměňování členů zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy počítá s poskytováním odměny při skončení funkčního období a odměny při zániku mandátu člena zastupitelstva nebo při jeho odvolání z funkce a vzdání se funkce v průběhu volebního období pro členy zastupitelstev ve vybraných funkcích. Činí však velké aplikační potíže, které se postupem času nijak nezmenšují. V obecné rovině ji lze hodnotit jako právní úpravu problematickou, a to při výrazných dopadech do rozpočtu obcí, zejména v souvislosti s volbami do zastupitelstev obcí, ale v mnoha případech i v průběhu funkčního období. Dosavadní právní úprava v obecním zřízení, v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě

Praze se liší z hlediska dotčených osob, způsobu výplaty, ale zejména až diametrálně z hlediska výše „odchodného“ (v neprospěch členů zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy s rozdílem nároku na celkovou výši odměny při skončení funkčního období hejtmána kraje a primátora velkého města po 5 letech výkonu funkce až 250 tis. Kč). Rozdíl v nárocích na tzv. odchodné u členů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy vyplývá z následujícího zjednodušeného přehledu (který nezohledňuje, zda je odchodné členovi zastupitelstva vyplaceno jednorázově či postupně, zda se pojí s podmínkou nespáchání trestného činu po dobu výkonu funkce apod.) – dále uvedený přehled se soustřeďuje na to, zda odchodné náleží ze zákona nebo může být poskytnuto (pokud tak rozhodne zastupitelstvo) anebo nemůže být poskytnuto a jakou částku v absolutní výši odstupné činí, příp. může činit:

Tabulka č. 1

Odměna	Obecní zřízení	Krajské zřízení	Zákon o hlavním městě Praze
při skončení funkčního období	nárok ve výši jedné měsíční odměny (po výkonu funkce necelý rok) nebo až 1+5násobku dosavadní měsíční odměny (po 5 letech výkonu funkce)	nárok na 3 měsíční odměny	nárok na 3 měsíční odměny
při zániku mandátu v průběhu volebního období	nárok na 3 měsíční odměny	nárok není, možnost poskytnout 3 měsíční odměny z rozhodnutí zastupitelstva	nárok není, možnost poskytnout 3 měsíční odměny z rozhodnutí zastupitelstva
při odvolání z funkce a vzdání se funkce v průběhu volebního období	nárok na 3 měsíční odměny	nárok není, možnost poskytnout 3 měsíční odměny z rozhodnutí zastupitelstva	nelze poskytnout

Jednotlivé zákony o územních samosprávných celcích zakotvují jednotný nárok uvolněných členů zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy na dovolenou v délce 5 týdnů za kalendářní rok s provázaností na právní úpravu v zákoníku práce o převodu dovolené, kterou uvolněný člen zastupitelstva u svého zaměstnavatele nevyčerpal před nástupem do uvolněné funkce, a naopak o převodu nevyčerpané dovolené k zaměstnavateli po ukončení jeho uvolnění. Související právní úprava týkající se čerpání dovolené ze strany uvolněných členů zastupitelstva je ve srovnání s právní úpravou dovolené zaměstnanců v pracovním poměru poměrně stručná a principy, které platí pro čerpání dovolené u zaměstnanců, se zde v obdobném rozsahu neuplatňují. Přesto se právní úprava v obecním zřízení od právní úpravy v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze výrazně liší, a to pokud jde o možnost

převádět nevyčerpanou dovolenou za příslušný kalendářní rok do následujícího kalendářního roku a požádat o poskytnutí náhrady měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou (i za celé funkční období) – to umožňuje jen právní úprava v obecním zřízení, tedy ve vztahu k uvolněným členům zastupitelstev obcí; proplácet nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy zákon neumožňuje.

Právní úprava zákoníku práce se na právní poměry členů zastupitelstev obcí vztahuje, pokud to stanoví přímo zákoník práce nebo pokud je to stanoveno v obecním zřízení. Na právní poměry členů zastupitelstev se tak analogicky aplikují příslušná ustanovení (části) zákoníku práce, která upravují podmínky splatnosti a výplaty platu či jeho částí, cestovních náhrad při pracovní cestě a odpovědnost za škodu. Naproti tomu krajské zřízení a zákon o hlavním městě Praze zakotvují, že na vztahy vyplývající z výkonu funkce uvolněného člena zastupitelstva se plně vztahují ustanovení zákoníku práce, pokud tento zákon nestanoví jinak, byť to skutečnost, že výkon funkce člena zastupitelstva je výkonem veřejné funkce, de facto vylučuje.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčenou skupinou jsou členové zastupitelstev územních samosprávných celků, tedy členové zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy, včetně členů zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy a městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst. Novou koncepcí odměňování budou více či méně dotčeni jak uvolnění členové zastupitelstev, tak neuvolnění členové zastupitelstev, přiměřeně tomu, jaké funkce zastávají. Určitý rozdíl mezi oběma skupinami, tj. uvolněnými a neuvolněnými členy zastupitelstev, spočívá v systému jejich odměňování – zatímco u uvolněných členů zastupitelstev převažují nároky vyplývající přímo ze zákona v zákonem stanovené výši, u neuvolněných členů zastupitelstev jde jen o možnost poskytnout jim za výkon funkce odměnu do zákonem stanoveného maxima a rozhodnutí ve věci je vyhrazeno zastupitelstvu konkrétního územního samosprávného celku. Avšak i u uvolněných členů zastupitelstev je dopad zákona primárně podmíněn rozhodnutím zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku, jelikož výlučně jen na vůli příslušného zastupitelstva je závislé rozhodnutí, kolik funkcí a které funkce budou vykonávat členové zastupitelstva uvolnění k výkonu funkce. Okruh a kvantifikace dotčených subjektů je zřehledněn v následující tabulce:

Přehled o počtu územních samosprávních celků a získaných mandátů

Číslo řádku (skupiny)	Typ územního samosprávného celku a počet obyvatel		Počet obcí (krajů) ¹⁾	Počet městských částí	Počet mandátů z posledních voleb ³⁾
1	obec, městská část	do 300	2 359	2	
2		301 - 600	1 515	7	
3		601 - 1 000	963	7	
4		1 001 - 3 000	971	35	
5		3 001 - 5 000	178	18	
6		5 001 - 10 000	140	23	
7		10 001 - 20 000	68	16	
8		20 001 - 50 000	39	18	
9		50 001 - 100 000 ²⁾	11	10	
10		100 001 - 200 000 a územně členěná statutární města ²⁾	6	4	
11		nad 200 000	2	0	
	celkem		6 252	140	62 137
12	kraj do 500 000		2	x	675
13	kraj 500 001 - 1 000 000		8	x	
14	kraj nad 1 000 000		3	x	
15	hlavní město Praha		1	x	65

Poznámka:

¹⁾ V údajích o počtu obcí jsou zahrnuty vojenské újezdy [zdroj: internetové stránky Ministerstva vnitra/ informační servis/ statistiky počtu obyvatel a počtu cizinců v obcích k 1. 1. 2015; k 1. 1. 2016 se celkový počet obcí (včetně obecních újezdů a hlavního města Prahy) zvýšil na 6 258].

²⁾ V zápočtu měst do skupiny nad 50 tis. obyvatel byla zahrnuta města (městské části), která mají takový stav trvale bydlících obyvatel včetně cizinců, v ostatních řádcích jsou obce započteny podle počtu obyvatel ČR s trvalým pobytem v obci.

³⁾ Zdrojem údajů byla statistika zveřejněná na internetové adrese www.volby.cz.

1.5 Popis cílového stavu

Cílem návrhu je nové koncepční řešení odměňování členů zastupitelstev územních samosprávních celků a souvisejících právních poměrů (např. pokud jde o právní úpravu nároku na dovolenou) a současně sjednocení právní úpravy a principů odměňování členů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy, zpřehlednění celého systému a jeho zjednodušení, reakce na stávající aplikační problémy a nastavení vyváženého a konzistentního

systému odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků. Předpokládá se, že bude zachována v souhrnu a v průměru dosavadní úroveň odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků za výkon příslušných funkcí, avšak při eliminaci nedůvodných a nesystémových rozdílů. Primárně tedy návrh není cílen k výši odměn, ale k formě odměňování a jeho právní úpravy.

Věcně legislativní návrh vychází ze závěrů shora uvedené Analýzy, kterou vláda včetně v ní obsažené koncepce v září 2014 schválila.

Cílem předloženého návrhu nové právní úpravy právních poměrů a odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků je zejména:

1. Reagovat v systému odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků na dlouhodobý vývojový trend podmínek a potřeb a kvantitativně i kvalitativně se zvyšujících nároků na výkon jednotlivých funkcí, dosavadní systém revidovat, zpružnit a zaktualizovat.
2. Sjednotit právní úpravu a principy odměňování v obecním zřízení, v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze a odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků znovu vyvážit.
3. Dosavadní systém zjednodušit a zpřehlednit.
4. Nastavit systém odměňování konzistentně s přímými vnitřními vazbami v horizontální i vertikální linii.
5. Zachovat v souhrnu a v průměru dosavadní úroveň odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků za výkon příslušných funkcí, avšak při eliminaci nedůvodných a nesystémových rozdílů.
6. Precizovat právní úpravu tak, aby dosavadní aplikační problémy byly minimalizovány.

V zájmu kontextu navazujících bodů závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace je vhodné zdůraznit zásadní teze „konstrukčního“ charakteru:

- koncipovat úpravy jako změny (novely) jednotlivých zákonů o územních samosprávných celcích;
- navrhnout srozumitelnější právní úpravu s co nejvyšší mírou spravedlivé odměny za výkon jednotlivých funkcí při zachování stávající úrovně výše odměn členů zastupitelstev;
- v prováděcím předpise stanovit výslednou tabulku s aktuálními hodnotami odměn pro jednotlivé kategorie členů zastupitelstev (výrazně jednodušší a srozumitelnější), která bude společná pro všechny územní samosprávné celky; jednoznačně stanovit vnitřní strukturu tabulky a konstantní vztahy mezi výší odměn za jednotlivé funkce tak, že
 - bude stanovena základní hodnota jako částka měsíční odměny pro uvolněného starostu v nejmenší velikostní kategorii obcí, tj. v obci do 300 obyvatel (základní koeficient 1,00),
 - z výše uvedené hodnoty měsíční odměny pro uvolněného starostu v obci do 300 obyvatel se pomocí koeficientů stanoví i maximální odměna pro starosty (primátory) obcí v kategorii s nejvyšším počtem obyvatel a nejnižší a nejvyšší odměna pro hejtmany krajů a primátora hlavního města Prahy (budou tak nastaveny tzv. krajní meze měsíčních odměn pro obce a kraje),
 - pomocí koeficientů bude nastaven i výpočet odměn pro další funkce;

- rozdělit obce a kraje do nových velikostních kategorií;
- zakotvit odměny zpravidla na celé volební období (konzistentní hledisko počtu obyvatel k rozhodnému dni po celé funkční období);
- omezit možnost kumulace odměn při výkonu více funkcí;
- sjednotit právní úpravu odchodného v souvislosti se zánikem mandátu člena zastupitelstva (při skončení i v průběhu funkčního období) nebo při jeho odvolání ze zákonem stanovené funkce a vzdání se takové funkce v průběhu funkčního období pro obce, kraje a hlavní město Prahu ve výši určeného násobku měsíční odměny (s přiměřenou diferenciací podle délky výkonu funkce);
- zakotvit možnost poskytovat mimořádné odměny, ale nepřipustit poskytování peněžitých darů nebo darů peněžité hodnoty v souvislosti s výkonem funkce;
- sjednotit a precizovat právní úpravu dovolené a možností jejího proplacení pro uvolněné členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy;
- doplnit, sjednotit a precizovat další dílčí oblasti stávající právní úpravy, které činí aplikační potíže.

1.6 Zhodnocení rizika

Právo na samosprávu zaručuje územním samosprávným celkům Ústava České republiky (čl. 100 odst. 1) s tím, že stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem (čl. 101 odst. 4). V právních vztazích (právní vztahy k členům zastupitelstva nevyjímaje) vystupují územní samosprávné celky svým jménem a nesou odpovědnost z toho vyplývající. Případné spory týkající se nesprávné výplaty odměn jednotlivým členům zastupitelstva za výkon jimi zastávaných funkcí, jak v případě nedoplatek nebo naopak přeplatek, včetně případů, kdy územní samosprávný celek poskytl členovi zastupitelstva peněžité plnění v rozporu se zákonem, přísluší rozhodovat jen soudům na základě soukromoprávní žaloby jedné ze zúčastněných stran, tedy dotčeného člena zastupitelstva nebo příslušné obce (kraje, městské části). Jinak jsou přeplatky odměn, nedůvodně či v rozporu se zákonem poskytnuté, jen obtížně a nepřímě vymahatelné. Dozorová a kontrolní působnost Ministerstva vnitra ve vztahu k samostatné působnosti územních samosprávných celků (v mezích právní úpravy hlavy VII obecního zřízení, hlavy VII krajského zřízení a hlavy XI zákona o hlavním městě Praze) na takové situace nedosáhne, s výjimkou možného zásahu vůči nezákonným usnesením, rozhodnutím a jiným opatřením orgánů obcí a krajů v samostatné působnosti, avšak jen po hranici jejich soukromoprávních aktů. Stejně tak každoroční přezkoumávání hospodaření jednotlivých územních samosprávných celků v resortní působnosti Ministerstva financí na nesprávné hospodaření územních samosprávných celků tohoto typu dosáhne jen nepřímě.

Právní úprava, která činí aplikační obtíže, se s rizikem nesprávného nebo nezákonného postupu v případě uspokojování nároků jednotlivých členů zastupitelstva ze strany odpovědných územních samosprávných celků pojí výrazně více, než právní úprava jednoznačná. Rovněž zpracování vnitřně vyváženého systému odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků s prostorem k ocenění těch členů zastupitelstva, kteří plní nadprůměrný rozsah úkolů s mimořádným přínosem pro danou obec, by mělo vést k minimalizaci hledání cest, jak vně zákona „dorovnávat“ výši odměn za výkon funkce těm členům zastupitelstva, kterým by to po zásluze příslušelo, nebo dokonce těm, kteří

jsou s vyšší odměny za výkon funkce bezdůvodně subjektivně nespokojeni (a k prosazení svých soukromých zájmů, ke škodě ostatních územních politiků, oni své politické pozice zneužívají).

Navržená právní úprava by měla přispět k eliminaci shora uvedených rizik a nežádoucích praktik. Jejich koncepční neřešení se pojí s výraznými riziky nedůvodných, nadbytečných nebo i nezákonných výdajů územních rozpočtů. Rozdělování veřejných prostředků takovým způsobem není možné akceptovat.

2. Návrh variant řešení

Jak už bylo shora uvedeno, vláda již dne 15. září 2014 projednala samostatný materiál „Analýza právní úpravy a návrh nové koncepce odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků“ a uložila „podle návrhů uvedených v části IV Analýzy zpracovat a vládě do 31. března 2016 předložit návrh zákona...“ Mnoho zásadních variant řešení tak bylo předloženo vládě k rozhodnutí už v rámci předchozí analýzy a rozhodnuto schválením tezí nové právní úpravy. Tímto rozhodnutím byl postup zpracovavatele nové právní úpravy v mnoha směrech determinován (viz bod této zprávy č. 1.5 *Popis cílového stavu*).

Při zpracovávání vlastního legislativního návrhu, v rámci komplexu řešení právních poměrů a odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků, bylo uvažováno (v intencích vládou schválených tezí) o mnoha dílčích variantách řešení jednotlivých specifických oblastí předmětné problematiky. Optimalizace výsledného návrhu v komplexu je tak výslednicí posuzování a optimalizace návrhu (s identifikací nákladů a přínosů) v jednotlivých specifických oblastech předmětné problematiky (zásadního charakteru), které jsou dále uvedeny. Vedle toho je nutné připustit existenci dalších (teoretických, event. i faktických) variant řešení méně významného charakteru – de facto v každém navrhovaném ustanovení nové právní úpravy. Dále uvedenou specifikaci posuzovaných variant pak tedy dále doplňuje zdůvodnění uvedené u každého jednotlivého ustanovení ve zvláštní části důvodové zprávy.

Na principu proporcionality považuje předkladatel za přiměřené provést samostatně hodnocení zvažovaných variant řešení u dále uvedených jednotlivých (ucelených) specifických oblastí v rámci komplexu navrhované právní úpravy.

Současně považuje předkladatel za vhodné provést pod výčtem jednotlivých variant řešení, které přicházejí v úvahu (byly zvažovány) u jednotlivých (ucelených) specifických oblastí navrhované právní úpravy, zároveň i jejich hodnocení jak z hlediska věcného ve vztahu k nastaveným cílům, které mají být novou právní úpravou dosaženy, tak z hlediska finančních dopadů. Jiný postup by byl dle předkladatele na úkor přehlednosti, transparentnosti i srozumitelnosti.

2.1 Měsíční odměna za výkon funkce členům zastupitelstev – legislativně technické řešení formy a způsobu jejího stanovení

Varianta 1

Jednotlivé zákony zakotví základní způsob stanovování měsíční odměny za výkon funkce všech členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zmocní vládu ke stanovení konkrétních částek měsíčních odměn formou prováděcího předpisu (nařízení vlády), a to v zákonem konkrétně stanoveném základním limitním rozpětí pro obce (v postavení základních územních samosprávných celků), kraje (v postavení vyšších

územních samosprávných celků) a hlavní město Prahu (v obojím postavení). V uvedených zákonech tak budou stanoveny „hraniční“ koeficienty minimální výše měsíční odměny primátorů největších měst ve vztahu k odměně starostů nejmenších obcí (do 300 obyvatel), koeficient minimální měsíční odměny hejtmanů krajů ve vztahu k odměně starostů nejmenších obcí a největších měst. Výši odměn ostatních starostů obcí a hejtmanů krajů a návazně měsíčních odměn za výkon funkce místostarostů, náměstků primátora a hejtmana, členů rady a všech dalších funkcí stanoví vláda nařízením, přičemž v předkládací zprávě bude zdůvodněn způsob stanovení výše jednotlivých odměn včetně vztahů mezi jednotlivými funkcemi.

Měsíční odměna bude koncipována jakou souhrnná odměna za výkon všech činností, které jsou součástí povinností či pravomocí, které z příslušné funkce vyplývají, resp. aktivit, které člen zastupitelstva z titulu příslušné funkce vykonává.

Varianta předpokládá **vydání jednoho prováděcího předpisu, kterým vláda stanoví konkrétní částky měsíčních odměn** pro všechny v územních samosprávných celcích v úvahu přicházející funkce, a to v členění do **15** zákonem stanovených **velikostních kategorií obcí a krajů**.

V rámci tohoto způsobu řešení bylo variantně posuzováno, jakým způsobem se určí výchozí základna pro stanovení odměn za výkon funkce členům zastupitelstev (tj. odměna za výkon funkce uvolněného starosty v obcích do 300 obyvatel) včetně předpokladů či určitých zásad pro jejich eventuální plošné zvyšování (valorizaci) v časové řadě. Ve výsledku byly zvažovány 2 dílčí varianty:

- a) určí ji vláda ve své působnosti v závislosti na aktuální (v době jejího rozhodování nárokové) výši této odměny v absolutní částce, event. s přiměřenou valorizací dle jejího uvážení;
- b) určí ji vláda ve své působnosti v závislosti na aktuální (v době jejího rozhodování nárokové) výši této odměny v absolutní částce, avšak její valorizace bude vázána na vývoj Českým statistickým úřadem zveřejněného ukazatele „průměrná měsíční mzda (na přepočtené počty zaměstnanců) v nepodnikatelské sféře“ s tím, že rozhodující ve vztahu k příslušnému kalendářnímu roku bude ukazatel za předminulý kalendářní rok a jeho zvýšení (snížení) rozhodujícím způsobem (nejméně o 2,5 % oproti tomu předcházejícímu a naposledy akceptovanému údaji); tato varianta představuje kompromisní řešení doplněné na základě výsledků meziresortního připomínkového řízení.

V obou případech by se však jednalo o právně nezakotvené pravidlo s konečným rozhodnutím v kompetenci vlády dle aktuální situace a vývoje s věcí souvisejících skutečností (např. zásadní změna rozsahu územním samosprávným celkům svěřených působností, krizový vývoj veřejných rozpočtů apod.).

Varianta 2

Zákon podrobně zakotví způsob stanovování měsíční odměny za výkon funkce všech členů zastupitelstev územních samosprávných celků (v každém zákoně by byla přiložena podrobná tabulka, ve které budou stanoveny koeficienty pro výpočet odměn všech funkcí) **a zmocní vládu ke stanovení „jen“ aktuální základní výše měsíční odměny starostů v nejmenších obcích (do 300 obyvatel – základní hodnota – koeficient 1,000, na základě kterého by všechny ostatní hodnoty byly přepočítány).**

Obecní zřízení by tak současně detailně stanovilo závazné koeficienty pro stanovení měsíčních odměn za výkon funkce všech funkcí, které v obcích přicházejí v úvahu, obdobně

krajské zřízení pro členy zastupitelstev krajů a zákon o hlavním městě Praze pro hlavní město Prahu a jeho městské části.

„Tabulka měsíčních odměn“ v konkrétních částkách by formou obecně závazného právního předpisu vydána nebyla – na základě zákonem stanovených postupů a nařízením vlády stanovené měsíční odměny pro starosty nejmenších obcí by si každá obec (kraj), každý člen zastupitelstva zjišťoval konkrétní výši měsíční odměny individuálně, avšak Ministerstvu vnitra by byla stanovena povinnost „vyhlásit“ správné částky měsíčních odměn nelegislativní formou (formou sdělení ve Sbírce zákonů, na internetových stránkách Ministerstva vnitra aj.). Konstrukce měsíčních odměn z hlediska obsahového bude shodná jako v případě varianty 1, tedy půjde o odměnu ve vztahu k obsahu funkce komplexní.

Varianta předpokládá **vydání jednoho prováděcího předpisu, kterým vláda stanoví aktuální základní výši měsíční odměny starostů v nejmenších obcích (do 300 obyvatel).** Předpokládá se dále vydání **sdělení výše odměn ve Sbírce zákonů** a na internetových stránkách Ministerstva vnitra.

Legislativní zakotvení jedné společné tabulky závazných „koeficientů“ pro stanovení měsíčních odměn starostů obcí i hejtmanů krajů a pro hlavní město Prahu formou zákona, resp. formou současně v obecním zřízení, v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze však v zásadě vylučují legislativně technické limity.

Varianta 3

Varianta 3 představuje **obdobu varianty 2 s tím, že závaznou a úplnou tabulku koeficientů pro stanovení měsíčních odměn v konkrétních částkách by nestanovil zákon, ale na základě zmocňovacího ustanovení vláda nařízením.** Dále tato varianta představuje řešení shodné s variantou 2. Zákon zakotví způsob stanovování měsíční odměny za výkon funkce všech členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zmocní vládu ke stanovení aktuální základní výše měsíční odměny starostů v nejmenších obcích (do 300 obyvatel). „Tabulka měsíčních odměn“ v konkrétních částkách by formou obecně závazného právního předpisu vydána nebyla – na základě zákonem stanovených postupů a nařízením vlády stanovené měsíční odměny pro starosty nejmenších obcí by si každá obec (kraj), každý člen zastupitelstva zjišťoval konkrétní výši měsíční odměny individuálně, avšak Ministerstvu vnitra by byla stanovena povinnost „vyhlásit“ správné částky měsíčních odměn veřejným sdělením (formou sdělení ve Sbírce zákonů, na internetových stránkách Ministerstva vnitra aj.).

Varianta předpokládá, že vláda stanoví formou **prováděcího právního předpisu** (předpisů):

- a) tabulku závazných koeficientů pro stanovení měsíčních odměn,**
- b) aktuální základní výši měsíční odměny starostů v nejmenších obcích (do 300 obyvatel).**

Předpokládá se dále publikace sdělení výše odměn ve Sbírce zákonů a na internetových stránkách Ministerstva vnitra.

Vyhodnocení variant

Varianta 1

Představuje variantu, která zcela odpovídá zadaným cílům. Výhodou této varianty je zakotvení základních „hraničních“ mezí a návazností výše měsíční odměny starostů (primátorů) a hejtmanů a stanovení velikostních kategorií územních samosprávných celků zákonem a vydání „tabulky měsíčních odměn za výkon funkce členům zastupitelstev“

ve zcela konkrétních částkách bez jakéhokoliv „dopočítávání“ (předpokládá se jedna společná tabulka pro obce, kraje i hlavní město Prahu) prováděcím právním předpisem – to je nespornou výhodou oproti variantám č. 2 a 3. Dílčí nevýhodou varianty 1 se může jevit nezakotvení všech interních koeficientů a vztahů mezi funkcemi právním předpisem; právním předpisem by byly stanoveny pouze tzv. hraniční koeficienty. Na druhou stranu to vytváří žádoucí pružnost systému, neboť vláda bude moci operativněji reagovat na aktuální nezbytnost nastavené relace upravit – na rozdíl od varianty č. 2, při níž by bylo nutné provést každou změnu formou zákona.

Tato varianta se vyznačuje přehledností a srozumitelností pro adresáty právní úpravy – územní samosprávné celky. Stanovení základních (hraničních) vnitřních vazeb výše měsíčních odměn na úrovni zákona zajistí vzájemnou provázanost a konzistentnost systému odměňování, aniž by to však bylo na úkor pružnosti systému (potřeby reagovat na změny v působnosti orgánů územních samosprávných celků apod.).

V současnosti platná právní úprava výši měsíčních odměn členů zastupitelstev na úrovni zákona neupravuje vůbec (nestanoví ani žádné mantinely), úprava výše měsíčních odměn je plně ponechána na nařízení vlády. Tato konstrukce není obecně z ústavně-právního hlediska zpochybňována.

Stanovení výše odměn členů zastupitelstev nařízením vlády vydaným na základě zmocnění v zákoně, při současném zakotvení základních hraničních koeficientů v zákoně, není v rozporu s ústavně zaručeným právem územních samosprávných celků na samosprávu, včetně práva hospodařit s vlastním majetkem. Zvolené řešení lze považovat za ústavně konformní.

Tato varianta je ze všech předložených variant pro územní samosprávné celky nejsrozumitelnější (respektuje základní cíl nové koncepce – jednoduchost, srozumitelnost) a nejoperativnější a nejlépe bude vyhovovat aplikační praxi v dané oblasti.

Varianta 2

Relativní výhodou této varianty se může jevit stanovení koeficientů a vztahů mezi všemi jednotlivými funkcemi již na úrovni zákona (avšak viz též komentář k variantě č. 1). Došlo by však k odchýlení se od přijaté koncepce, neboť toto řešení neumožňuje stanovit jedním právním předpisem (a „společnou tabulkou“ s danými částkami) výši měsíčních odměn za výkon všech funkcí členů zastupitelstev, které se v územních samosprávných celcích zřizují. Rovněž lze očekávat komplikace i v důsledku toho, že by vláda stanovila konkrétní částkou jen základní výši měsíční odměny pro starosty v obcích do 300 obyvatel, částky měsíčních odměn za výkon dalších funkcí v obcích do 300 obyvatel a za výkon všech funkcí ve větších územních samosprávných celcích by bylo nutné jednotlivě „počítat“ – problém zveřejnění úplné tabulky měsíčních odměn Ministerstvem vnitra formou sdělení ve Sbírce zákonů a na internetových stránkách je v tom, že by nešlo o formu stanovení konkrétních částek právním předpisem, ale jen o doplňkovou informační bázi.

Toto řešení je více administrativně náročné a pojí se s výrazně nižší mírou srozumitelnosti pro územní samosprávné celky a s nižší mírou operativnosti.

Varianta 3

Pro variantu 3 platí obdobné argumenty jako pro variantu 2.

Finanční hodnocení navržených variant

Finanční hodnocení navržených variant v současné době nelze provést, neboť ve všech případech se skutečná výše měsíčních odměn bude odvíjet až od aktuálního nastavení výše

měsíčních odměn za výkon funkce členům zastupitelstev (event. od nastavení výše měsíční odměny starostů v nejmenších obcích) vládou v prováděcím právním předpise, a to až k datu stanovené účinnosti nové právní úpravy. Vývoj úrovně platů ve veřejné správě do doby nabytí účinnosti nové právní úpravy nelze kvalifikovaně odhadnout. Z finančního hlediska však pozitivní přínos všech 3 navržených variant spatřuje předkladatel v tom, že návrh zákona zabudovává proporční návaznost výše platů mezi obcemi (největšími městy) a kraji a principiálně odbourává možnost, aby primátoři (a další funkcionáři) měst měli vyšší měsíční odměnu než hejtmani (osoby ve srovnatelných funkcích) krajů, tedy vyšší územních samosprávných celků s vyšším počtem obyvatel atd. (což představuje analýzou kritizovaný současný stav). V obecné poloze je návrh právní úpravy koncipován tak, aby stávající úroveň odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků byla objemově zachována. Návrh však současně předpokládá odbourání dosavadních individuálních disproporcí ve výši měsíčních odměn, které ze stávající právní úpravy vyplývají, tedy v některých individuálních případech (zejm. obcí či měst určité velikostní kategorie, u některých funkcí) může ve výsledku dojít ke snížení nebo zvýšení měsíční odměny, resp. maximální měsíční odměny.

Navrhuje se řešení dle varianty 1 (b).

Ilustrace finančních dopadů předloženého návrhu ve srovnání s výší měsíčních odměn k 1. 1. 2016

Typ územního samosprávného celku / počet obyvatel	Nároková výše měsíční odměny uvolněného starosty (primátora, hejtmána)			Nároková výše měsíční odměny uvolněného místostarosty (náměstka)		
	k 1. 1. 2016	k 1. 1. 2018 dle navržené varianty*)	zvýšení v %	k 1. 1. 2016	k 1. 1. 2018 dle navržené varianty*)	zvýšení v %
obec / (do) 300	33 410	37 092	11,0	25 360	31 714	25,1
obec / (do) 3000	47 292	51 966	9,9	39 242	44 431	13,2
město / do 10 000	52 700	62 463	18,5	44 650	53 406	19,6
statutární město (nečleněné)	69 598	80 304	15,4	61 458	68 660	11,6
kraj / 600 000	93 471	103 190	10,4	85 636	88 227	3,0

*) Výši odměn k 1. 1. 2018 by stanovila až vláda nařízením, ale ve srovnání s r. 2016 je (bylo) nutné počítat i s určitou meziroční valorizací výše odměn v absolutních částkách (do 5 % ročně). Pro doporučenou variantu 1 (b) se další podrobnosti uvádějí v části V. předkládaného materiálu. Ostatní zvažované varianty byly posuzovány z hlediska metodického, avšak lze očekávat, že i při jejich užití by výchozí nastavení úrovně odměn v roce 2018 bylo cca srovnatelné.

2.2 Minimální výše měsíční odměny za výkon funkce neuvolněného starosty

Varianta 0

Znamená ponechat **dosavadní právní stav** a minimální výši měsíční odměny starostům (primátorům, hejtmánům), pokud vykonávají funkci jako členové zastupitelstva k výkonu funkce neuvolnění, zákonem nestanovovat.

Variantá 1

Představuje variantu stanovení **minimální měsíční odměny** pro neuvolněného starostu (primátora, hejtmána) ve výši **0,4násobku** výše měsíční odměny, která by náležela uvolněnému členu zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty (primátora, hejtmána).

Variantá 2

Představuje variantu stanovení **minimální měsíční odměny** pro neuvolněného starostu (primátora, hejtmána) ve výši **0,3násobku** výše měsíční odměny, která by náležela uvolněnému členu zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty (primátora, hejtmána).

Vyhodnocení variant

Vyhodnocení je nutné provést v kontextu s tím, že starosta je orgánem obce (resp. hejtmán je orgánem kraje), kterému zákon, bez ohledu na velikost obce a bez ohledu na to, zda vykonává funkci jako uvolněný či neuvolněný, stanovuje shodný rozsah nezastupitelných povinností a jedná se tedy o člena zastupitelstva (z hlediska výkonu samostatné i přenesené působnosti obce) ve specifickém postavení. Všechny tři hodnocené varianty přitom, pokud jde o zvažovanou výši minimální odměny, vycházejí přímo z pracovních návrhů zástupců územních samosprávných celků v pracovní skupině, která jednotlivé dílčí varianty v rámci přípravy návrhu zákona posuzovala.

Variantá 0

Řešení přihlízející k situaci v nejmenších obcích, které mohou mít se stanovením byť minimální výše měsíční odměny pro starostu do určité míry rozpočtové potíže. Zároveň však toto řešení nepřihlíží k tomu, že kvalitní výkon zákonem stanovených povinností starosty nelze požadovat „zadarmo“.

Variantá 1

Variantá nepřijatelná, zejména z rozpočtových důvodů. Nastavení minimální výše měsíční odměny neuvolněného starosty dle této varianty se jeví jako pro řadu obcí rozpočtově příliš zatěžující.

Variantá 2

Variantá, která je hodnocena jako nejvíce vyhovující zadaným cílům (se stanovenou minimální výší měsíční odměny blížící se úrovni „minimální mzdy“ dle zvláštního právního předpisu).

Finanční hodnocení navržených variant

V obecné poloze bylo finanční hodnocení uvedeno už výše. Současně je nutné zdůraznit, že se jedná o návrhy předložené právě ze strany zástupců územních samospráv. Pro výraznou většinu obcí se jedná o návrh vůči jejich rozpočtu irelevantní (taktéž pro kraje a hlavní město Prahu), neboť většině starostů i dle dosavadní právní úpravy stanovilo zastupitelstvo obce měsíční odměnu v částce vyšší. Doporučená varianta představuje konsensuální dohodu zástupců územních samospráv v pracovní skupině, která jednotlivé varianty posuzovala (včetně Svazu měst a obcí České republiky a Sdružení místních samospráv České republiky), že varianta 0 je nežádoucí, varianta 1 rozpočty malých obcí příliš povinně zatěžující a varianta 2 jako pro všechny obce v zásadě přijatelná.

Vycházíme-li z výše měsíčních odměn starostů v obcích do 300 obyvatel dle právní úpravy platné od 1. 4. 2015, varianta 1 by představovala minimální odměnu neuvolněného starosty ve výši 12 974 Kč měsíčně a celkové zatížení ročního rozpočtu obce částkou cca 170 000 Kč (včetně navýšení o povinný odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění), varianta 2 měsíční odměnu ve výši 9 731 Kč a celkové zatížení roční rozpočtu obce částkou cca 128 000 Kč, které se jeví i pro obce s milionovým ročním rozpočtem jako únosné (cca o 36 000 Kč vyšší v tom případě, že starosta dosud pobíral měsíční odměnu jen 7 000 Kč měsíčně).

Navrhuje se řešení dle varianty 2.

Ilustrace finančních dopadů předloženého návrhu ve srovnání s výší měsíčních odměn k 1. 1. 2016

Typ územního samosprávného celku / počet obyvatel	STÁVAJÍCÍ STAV		NÁVRH				
	Možná výše měsíční odměny (v Kč) neuvol. starosty k 1. 1. 2016		Předpoklad minimální výše měsíční odměny neuvol. starosty (v Kč)			Předpoklad maximální výše měsíční odměny neuvol. starosty (v Kč)	Dopad odměny starosty do rozpočtu obce (v ročním vyjádření vč. pojistného v tis. Kč)
			Var. 0	Var. 1	Var. 2		
obec / (do) 100	0	18 377	0	14 837	11 128	22 255	146 až 291
obec / (do) 200	0	19 212	0				
obec / (do) 300	0	20 046	0				
město / do 10 000	0	31 620	0	24 986	18 739	37 478	245 až 490

Poznámka: Vyčíslení dopadů jednotlivých variant bylo provedeno s užitím možné výše odměn za výkon funkce starostů, jak je uvedena v „tabulce odměn,“ která je zakomponována do části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu).

2.3 Odměňování neuvolněných členů zastupitelstev při výkonu více funkcí

Vykonává-li uvolněný člen zastupitelstva obce, kraje nebo hlavního města Prahy současně více funkcí, podle stávající právní úpravy mu náleží měsíční odměna jen za jednu funkci, a to za tu funkci, za kterou náleží nejvyšší měsíční odměna. Tento princip se přebírá do nové právní úpravy beze změny. Dále uvedené varianty se tedy týkají jen odměňování neuvolněných členů zastupitelstev.

Varianta 1

Vykonává-li neuvolněný člen zastupitelstva více funkcí, bude možné poskytovat mu měsíční odměnu až do výše součtu maximálních měsíčních odměn stanovených za výkon příslušných funkcí individuálně, pokud tak rozhodne zastupitelstvo, **aniž by byl celkový počet sčítaných odměn jakkoliv zastropován**. Varianta odpovídá dosavadní právní úpravě v obecním a krajském zřízení.

Variant 2

V případě souběhu několika funkcí lze poskytnout neuvolněnému členovi zastupitelstva měsíční odměnu **jen za jednu z nich** – podle funkce, za kterou náleží nejvyšší měsíční odměna, (obdobně jako uvolněným členům zastupitelstva). Varianta odpovídá dosavadní právní úpravě v zákoně o hlavním městě Praze.

Variant 3

Varianta 3 představuje návrh, který by umožnil zohlednit to, že člen zastupitelstva ve srovnání s jinými vykonává více funkcí, ale souhrnná odměna by mu mohla být poskytnuta **jen do výše měsíčních odměn za dvě z funkcí**, což na jedné straně umožní odměny aktivnějších a pasivnějších členů diferencovat, avšak měl by být současně odbourán doprovodný jev účelového zřizování funkcí (zejména ve výborech zastupitelstva a komisích rady), aby bylo možné vyplácet si vyšší (kumulované) měsíční odměny.

Variant 4

Varianta 4 je **kompromisním návrhem**, který vzešel z vypořádání připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení – je analogická s variantou 3 s tím rozdílem, že souhrnná odměna za výkon všech funkcí zastávaných neuvolněným členem zastupitelstva by mohla být poskytnuta až **do výše souhrnu měsíčních odměn za tři zastávané funkce**.

Vyhodnocení variant

Variant 1

Tato varianta byla vyhodnocena jako varianta příliš zatěžující územní rozpočty a jako varianta, která nepodporuje racionalizaci uspořádání územní samosprávy v konkrétních územních samosprávných celcích, naopak nepřímo podporuje maximalistické i neúčelné zřizování komisí (výborů) mimo jiné i k agendám, které duplicitně vykonává obecní (krajský úřad) aj.

Variant 2

Tato varianta byla vyhodnocena jako varianta, která oproti variantě 1 naopak diferenciaci měsíčních odměn v žádoucím rozsahu neumožňuje, a vede k nivelizaci odměn za výkon funkcí bez ohledu na aktivitu a výkonnost.

Varianty 3 a 4

Byly vyhodnoceny jako varianty směřující k zadaným cílům, které mají být novou právní úpravou dosaženy s tím, že varianta 4 (i při zachování přibližně stejné finanční náročnosti úpravou sazeb maximální výše odměn za jednotlivé funkce) může poskytnout vyšší prostor pro diferenciaci výše odměn mezi členy zastupitelstev zastávajícími více funkcí.

Finanční hodnocení navržených variant

Z údajů, které byly zpracovatelé poskytnuty od jednotlivých statutárních měst a krajů, vyplývá, že k 31. 12. 2014 bylo zřízeno:

Tabulka č. 3

Typ územního samosprávného celku	Údaj	Výbory zastupitelstva		Komise rady	
		počet výborů celkem	počet členů celkem	počet komisí celkem	počet členů celkem
statutární města	minimálně	2	10	0	0
	maximálně	19	128	42	382
	v průměru	3,5	31	13,6	138
kraje	minimálně	5	58	4	47
	maximálně	12	182	12	187
	v průměru	7,8	97	8,6	94

Vzhledem k tomu, že mezi jednotlivými kraji navzájem a stejně tak mezi jednotlivými statutárními městy navzájem není rozdíl z hlediska zastávané působnosti (a jak kraje, tak statutární města mají svůj početný úřednický aparát), nasvědčují shora uvedené údaje tomu, že přístup jednotlivých územních samosprávných celků k racionalitě jejich samosprávy je zásadně rozdílný, s dopady do jejich rozpočtů zcela individuálními. Pokud za těchto podmínek dojde k omezení možnosti platit jednotlivé neuvolněné členy zastupitelstva nikoliv za všechny zastávané funkce, ale jen za tři (příp. dvě) z nich, jedná se o opatření, které se ve vztahu k územním rozpočtům jeví jako úsporné. Individuální dopady do rozpočtů jednotlivých územních samosprávných celků, jak vyplývá z údajů v tabulce, budou výrazně individuální. Jakoukoliv souhrnnou kvantifikaci výsledných dopadů do územních rozpočtů nelze provést ani odhadem. V průměru se však jedná o návrh směřující k úsporám výdajů na odměny neuvolněných členů zastupitelstev obcí a krajů (dosud právní úprava umožňovala kumulaci odměn za neomezený počet funkcí), naproti tomu odměny neuvolněných členů zastupitelstva hlavního města Prahy a městských částí hlavního města Prahy by se mohly zdvojnásobit až ztrojnásobit (v jejich případě dosavadní právní úprava kumulaci odměn i při výkonu více funkcí vůbec neumožňovala).

Navrhuje se řešení dle varianty 4.

Ilustrace finančních dopadů předloženého návrhu (a dalších dvou variant) ve srovnání s maximální výší souhrnné měsíční odměny při výkonu 5 neuvolněných funkcí k 1. 1. 2016

Typ územního samosprávného celku / počet obyvatel	Souběžný výkon 5 funkcí *)			Souběžný výkon 5 funkcí *)			Souběžný výkon 5 funkcí *)		
	max. možná odměna v r. 2016	NÁVRH varianta 1: maximální odměna za všechny funkce	(až) zvýšení (v %)	max. možná odměna v r. 2016	NÁVRH varianta 3: maximálně odměna za 2 z nich	(až) zvýšení (v %)	max. možná odměna v r. 2016	DOPORUČENÁ varianta 4: maximálně odměna za 3 z nich	(až) zvýšení (v %)
obec /do 300 **)	4 351	12 982	198,4	4 351	7 418	70,5	4 351	10 200	134,4
město / do 10 000	6 971	21 862	213,6	6 971	12 492	79,2	6 971	17 177	146,4
městská část Prahy / do 10 000	1 663	21 862	1 214,6	1 663	12 492	651,2	1 663	17 177	932,9

měst. část Ostravy / 50 001-100 000	12 717	28 106	121,0	12 717	16 060	26,3	12 717	22 083	73,6
městská část Prahy / 50 001 -100 000	3 156	28 106	790,6	3 156	16 060	408,9	3 156	22 083	599,7
Ostrava, Brno	22 813	33 312	46,0	22 813	19 036	-16,6	22 813	26 174	14,7
kraj / 600 100	36 896	36 116	-2,1	36 896	20 638	-44,1	36 896	28 377	-23,1
hl. m. Praha	6 574	40 324	513,4	6 574	23 042	250,5	6 574	31 683	381,9

*) 2x předseda výboru nebo komise + 2x člen výboru nebo komise + řadový člen zastupitelstva

**) Pro obce nejmenší velikostní kategorie se jedná o příklad spíše ilustrační, v praxi výjimečný. V těchto obcích dochází ke kumulaci dvou až tří funkcí (na rozdíl od krajů, velkých statutárních měst a jejich velkých městských částí, v nichž souhrnná odměna z výkon více neuvolněných funkcí dosahuje až 50 000 měsíčně).

Poznámka:

Návrh předpokládá, že konkrétní výši odměn za výkon jednotlivých funkcí stanoví až vláda nařízením, proto je nutné chápat propočet souhrnných odměn dle jednotlivých variant jen orientačně. V tabulce uvedené vyčíslení dopadů jednotlivých variant je kalkulováno z „tabulky odměn“ zakomponované do části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu).

2.4 Mimořádné odměny

Varianta 0

Nulová varianta znamená ponechat **dosavadní právní stav**, jenž poskytování mimořádných odměn neumožňuje, se všemi konsekvencemi, které už byly podrobně charakterizovány výše - viz bod 1.2 a 1.3 (mimořádné odměny jsou přesto poskytovány a to nežádoucí formou, resp. formou vně zákona, v nekontrolované a nelimitované výši, bez veřejné kontroly atd.).

Varianta 1

Varianta 1 spočívá v řešení, které by umožnilo, aby územní samosprávný celek poskytoval členům zastupitelstva **mimořádné odměny v neomezené výši**. Tato varianta byla zvažována víceméně jen v teoretické rovině s ohledem na její neúnosnost vzhledem k územním rozpočtům.

Varianta 2

Varianta 2 představuje řešení, které umožní, aby územní samosprávný celek poskytl členovi zastupitelstva ve zřetele hodném a veřejně (na zasedání zastupitelstva) věcně odůvodněném případě mimořádnou odměnu, a tak v souladu se zákonem přiměřeně ocenil nadstandardní výkon funkce nebo jeho mimořádné zásluhy, avšak umožní poskytovat mimořádné odměny výlučně jen z rozhodnutí zastupitelstva a v zákonem limitované výši – **maximálně do výše dvou měsíčních odměn**, a to při současném zákazu poskytovat v souvislosti s výkonem funkce členům zastupitelstva peněžité (či jiné) dary.

Vyhodnocení variant

Varianta 0

Řešení, které se zdánlivě jeví jako úsporné, avšak ve výsledku úsporné není (mimořádné odměny jsou přesto poskytovány, a to nežádoucí formou, resp. formou vně zákona, v nekontrolované a nelimitované výši, bez veřejné kontroly atd.). Toto řešení současně znamená ponechat z jednoho úhlu pohledu demotivující právní úpravu, z druhého toleranci

právně (taktéž morálně a politicky) nežádoucích postupů v praxi. Jde o variantu nesměřující ke stanoveným cílům, které mají být právní úpravou dosaženy.

Varianty 1

Varianta nepřijatelná, zejména z rozpočtových důvodů.

Varianty 2

Varianta, která je hodnocena jako nejvíce vyhovující zadaným cílům.

Finanční hodnocení navržených variant

V obecné poloze bylo finanční hodnocení uvedeno v rámci výše uvedeného hodnocení. Nutno poznamenat, že ve všech případech jde o výdaje výlučně jen z rozpočtu příslušných územních celků, ať už jde o dosavadní poskytování peněžitých darů nebo dle návrhu mimořádných odměn. Vyčíslení finančních dopadů jednotlivých variant konkrétní částkou, byť formou kvalifikovaného odhadu, není v možnostech předkladatele, jelikož k tomu nedisponuje žádnými objektivními údaji a nemá ani možnost je získat. Přesto lze uvést, že poskytování mimořádných odměn členům zastupitelstev formou peněžitých darů, nebyl jev výjimečný, ale poměrně obvyklý (zejména v obcích) – někdy se jednalo o odměny, resp. formálně dary, v řádech desítek tisíců, jindy dvou až tří měsíčních odměn, ale také v částce 100 000 Kč. Jak bude možnost poskytovat mimořádné odměny v praxi využívána, nelze finančně ohodnotit, nepochybně však tato možnost využívána bude (právě zástupci obcí požadavek na zavedení mimořádných odměn v posledních letech opakovaně uplatňovali). Předkladatel však považuje za podstatné, že výše mimořádných odměn bude limitována a bude pod přímou veřejnou kontrolou ze strany občanů.

Navrhuje se řešení dle varianty 2.

Ilustrace možné výše mimořádných odměn (v Kč) za kalendářní rok u vybraných funkcí v případě zvolení navržené varianty 2:

Typ územního samosprávného celku / počet obyvatel	uvolněný starosta / primátor / hejtman	uvolněný místostarosta / náměstek	neuvolněný starosta / primátor / hejtman	neuvolněný místostarosta / náměstek	neuvolněný člen rady	řadový člen zastupitelstva bez dalších funkcí
obec / (do) 300	74 000	63 000	45 000	38 000	22 000	2 600
obec / (do) 3000	104 000	89 000	62 000	53 000	31 000	3 600
město / do 10 000	125 000	107 000	75 000	64 000	38 000	4 400
statutární město (nečleněné)	161 000	137 000	96 000	82 000	49 000	5 600
kraj / 600 000	206 000	176 000	124 000	106 000	63 000	7 200

Poznámka: V tabulce uvedené vyčíslení je kalkulováno z „tabulky odměn“ zakomponované do části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu) se zaokrouhlením částek pro tyto účely na celé tisíce.

2.5 Odchodné v souvislosti s ukončením funkčního období v důsledku voleb

Varianta 1

Varianta představuje v zásadě ponechání stávajícího stavu, který byl charakterizován již v rámci bodu 1.3 (viz tabulka): odchodné s **nárokem** pro členy zastupitelstev obcí (starosty, místostarosty a uvolněné členy) až ve výši **1+5 měsíčních odměn**, které jim náležely ke dni voleb, zatímco členů zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy by se nadále týkalo jen odchodné ve výši 3násobku dosavadní měsíční odměny. Změna právní úpravy by spočívala jen v přejmenování „odměny při skončení funkčního období“ na „odchodné“, v precizaci stávající právní úpravy tak, aby nečinila aplikační potíže v praxi, event. v doplnění některých podmínek pro výplatu odchodného.

Varianta 2

Varianta 2 představuje variantu sjednocující právní úpravu pro obce, kraje a hlavní město Prahu s **nárokem** na odchodné ve výši **1+2 dosavadní měsíční odměny**, současně s doplněním diferenciace výsledné výše odchodného podle délky výkonu funkce (v případě výkonu funkce po dobu kratší než 1 rok a po dobu kratší než 2 roky), sjednocením splatnosti odměny jednorázově a nově zakotvením podmínky pro nárok na odchodné, že dotčený člen zastupitelstva po dobu výkonu funkce nespáchal úmyslný trestný čin nebo nedbalostní trestný čin související s výkonem funkce.

Varianta 3

Varianta 3 je **kompromisním návrhem**, který vzešel z vypořádání připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení. Přejímá filosofii a podmínky varianty 2, avšak s **nárokem** na maximální odchodné ve výši **1+3 dosavadní měsíční odměny** a současně s diferenciací výsledné výše odchodného podle délky výkonu funkce (maximální výše odchodného 1+3 by náležela za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 3 let, 1+2 za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 2 let atd.; odchodné ve výši jedné měsíční odměny by náleželo, pokud byl dotčený ve funkci necelý 1 rok).

Vyhodnocení variant

Varianta 1

O ponechání této varianty projevíli zájem především zástupci územních samosprávných celků (zejména v prezentaci Svazu měst a obcí České republiky) se zdůvodněním, že starostové po ukončení výkonu funkce mají nesrovnatelně zhoršené postavení při hledání nového zaměstnání než jiné fyzické osoby (např. z důvodu ztráty odbornosti, politické „msty“ apod.). Předkladatel shledává tuto variantu řešení pro členy zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy (včetně městských částí) za nadále neudržitelnou a neodůvodněně diskriminační, se shora uvedenou argumentací se neztotožňuje a neshledává ani, že by bývalý starosta obce měl na trhu práce výrazně horší postavení než jiní uchazeči o zaměstnání, tím méně např. bývalý starosta brněnské (ostravské) městské části ve srovnání se starostou pražské městské části apod.

Varianta 2

Tato varianta řeší nároky na odchodné pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy rovným způsobem, v zásadě po vzoru dosavadní právní úpravy v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze (při současném zpřesnění podmínek pro nárok na odchodné a zavedení diferenciace výše odchodného dle doby výkonu funkce). Pro starosty a uvolněné členy zastupitelstev obcí však tato varianta oproti dosavadní právní úpravě představuje

snížení nároku na odchodné v absolutní částce o 1 až 3 měsíční odměny podle toho, jak dlouho funkci vykonávali.

Variant a 3

Tato varianta, stejně jako předchozí varianta 2, řeší nárok na odchodné pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy rovným způsobem, při současném zpřesnění podmínek pro nárok na odchodné a zavedení diferenciace výše odchodného podle doby výkonu funkce. Nepředstavuje však tak razantní snížení odchodného pro členy zastupitelstev obcí (ze stávajícího maximálního nároku 1+5 de facto na polovinu, ale jen na úroveň dvou třetin dosavadního nároku), naopak pro členy zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy systémově odbourává dosavadní výrazný rozdíl v pojetí odchodného ve srovnání s obcemi a odchodné jim zvyšuje (z dosavadních 3 odměn na „až 1+3“, tj. až o jednu třetinu - to však platí jen pro členy zastupitelstev krajů a v hlavním městě Praze, kteří jsou ve funkci déle než 3 roky, pro ostatní se nárok naopak snižuje, a to až o dvě třetiny). Tato kompromisní varianta vzešla z vypořádávání připomínek uplatněných v rámci meziresortního připomínkového řízení byla vyhodnocena jako varianta, která se přijatelným způsobem nejvíce blíží zadaným cílům.

Finanční hodnocení navržených variant

Z hlediska rozpočtů krajů a rozpočtu hlavního města Prahy (městských částí hlavního města Prahy) jsou první dvě varianty v zásadě rovnocenné a objemově srovnatelné s dosavadním stavem (s výjimkou nevýznamných změn z titulu precizace okruhu dotčených osob, zapojení dalších podmínek v případě varianty 2); varianta 3 se v obecné rovině pojí se zvýšením dosavadních výdajů na odchodné při ukončení funkčního období cca o jednu třetinu – avšak v jednotlivých krajích či městských částech hlavního města Prahy budou dopady zcela individuální a výsledné výdaje ovlivní zejména výsledky voleb a související míra personální obměny na významných postech.

Z hlediska rozpočtů obcí je varianta 2 nejúspornější, neboť se pojí se snížením dosavadních výdajů na odchodné (v obecné rovině) cca na polovinu, varianta 3 je však také úsporná – pojí se se snížením dosavadních výdajů na odchodné cca o jednu třetinu. Avšak i individuální dopady do rozpočtů jednotlivých obcí ovlivní zejména výsledky voleb v jednotlivých obcích.

Variantu 1 při současném zavedení kategorie mimořádných odměn shledává předkladatel z hlediska dopadů nové právní úpravy do veřejných rozpočtů za nepřijatelnou. To prokazují následující údaje:

Zachování stávající úpravy odchodného v obcích v nárokové výši 1+5 měsíčních odměn představuje v absolutní částce (kalkulujeme-li s částkou měsíčních odměn uvolněných starostů ve výši dle právní úpravy k 1. 4. 2015) **u jednotlivce** v nejmenších obcích cca 6 krát 30 000 Kč (180 000 Kč), v největších městech až 6 krát cca 95 000 Kč (570 000 Kč). Spolu s umožněním výplaty mimořádných odměn až do výše dvojnásobku měsíční odměny už však jde o možnou výplatu až **v částkách od cca 240 000 Kč do 760 000 Kč**, a to z podstatné části o výplatu částek nárokových s jednorázovou splatností. Připustit odchodné, byť u jednotlivce, v této výši považuje předkladatel z hlediska územních rozpočtů za nepřijatelné a rovněž tak za nepřijatelné i z hlediska společenského a politického.

Tabulka č. 4

Odhad rozpočtových dopadů jednotlivých variant bodu 2.5 v typických případech (v tis. Kč)

Územní samosprávný celek	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
obec (300 obyvatel) ¹⁾	400	200	267
statutární město (100 tis. obyvatel) ²⁾	2 120	1 060	1 400
kraj (středně velký) ³⁾	2 860	2 860	3 810
hl. m. Praha ⁴⁾	4 300	4 300	5 760

1) Změna ve funkci uvolněného starosty a místostarosty.

2) Při personální změně na 5 uvolněných postech.

3) Při personální změně na 11 uvolněných postech.

4) Při personální změně na 15 uvolněných postech.

Poznámka: Finanční dopady jsou kalkulovány z odměn ve výši k 1. 4. 2015 s předpokladem přiměřené valorizace.

Navrhuje se řešení dle varianty 3.

Ilustrace posuzovaných variant řešení výše odchodného v případě uvolněného starosty (primátora, hejtmána)

Uvolněný starosta (primátor, hejtmán) / počet obyvatel	Odchodné v souvislosti s volbami do zastupitelstev obcí (krajů) po 5 letech nepřetržitého výkonu funkce			
	dle právní úpravy k 1. 1. 2016	NÁVRH varianta 1	NÁVRH varianta 2 (1+2)	NÁVRH varianta 3 (1+3)
obec / 300	200 000	223 000	111 000	148 000
město / 10 000	334 000	375 000	187 000	250 000
městská část Prahy / do 10 000	167 000	187 000		
městská část statutárního města / 70 001	420 000	482 000	241 000	321 000
městská část Prahy / 70 001	210 000	241 000		
statutární město Brno	591 000	571 000	286 000	381 000
kraj / 600 100	272 000	310 000	310 000	413 000

Poznámka: V tabulce uvedené částky jsou v korunách se zaokrouhlením na celé tisíce. Kalkulace odchodného pro jednotlivé zvažované varianty řešení (návrh – varianta 1 až 3) byla provedena s užitím „tabulky odměn“ dle části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu).

2.6 Odchodné v případě zániku mandátu člena zastupitelstva v průběhu funkčního období

Úvodem je vhodné poznamenat, že se jedná o případy zániku mandátu v průběhu funkčního (volebního) období buď z objektivních důvodů (např. vysloví-li to dle zvláštního zákona zastupitelstvo obce, ředitel krajského úřadu či ministr vnitra např. z důvodu neslučitelnosti funkcí či ztráty volitelnosti) nebo i ze subjektivních důvodů (vzdá-li se člen zastupitelstva svého mandátu).

Varianta 1

S odkazem na charakteristiku dosavadního stavu, který byl uveden v bodě 1.3, znamená tato varianta převzít filozofii řešení pro takovéto situace z dosavadní úpravy v obecním zřízení, tj. že odchodné bude pro ustanovením dotčené členy zastupitelstev (starostu/primátora/hejtmana, místostarostu/náměstka a další uvolněné členy zastupitelstva) při splnění zákonných podmínek (nespáchání úmyslného trestného činu nebo nedbalostního trestného činu v souvislosti s výkonem funkce po dobu výkonu funkce) i v tomto případě **nárokové, a to ve výši maximálně 1+2** dosavadní měsíční odměny (ve výši jedné měsíční odměny, nebyl-li dotčený ve funkci ani celý rok, ve výši 1+1 měsíční odměny, nebyl-li ve funkci celé 2 roky). Nároky členů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy by byly sjednoceny – pro členy zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy by se tedy jednalo o novou nárokovou položku (pro členy zastupitelstev obcí už nároková je). Podmínky pro nárok na odchodné oproti dosavadní právní úpravě v obecním zřízení by byly poněkud zpřísněny.

Varianta 2

Varianta představuje řešení ve srovnání s variantou 1 opačné, tedy řešení na základě dosavadní právní úpravy v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze, že odchodné bude pro ustanovením dotčené členy zastupitelstev (starostu, místostarostu, uvolněné členy zastupitelstva) **nenárokové**; při splnění zákonných podmínek (nespáchání úmyslného trestného činu nebo nedbalostního trestného činu v souvislosti s výkonem funkce) **by o poskytnutí odchodného ve výši maximálně 1+2 dosavadní měsíční odměny individuálně rozhodovalo zastupitelstvo** (v rámci jemu vyhrazené pravomoci). Úprava pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy by byla sjednocena.

Varianta 3

Jde o **kompromisní návrh** řešení odchodného (viz též bod 2.5, varianta 3 a bod 2.7 varianta 3), který vzešel z vypořádání připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení – přejímá filosofii a podmínky varianty 2, avšak **s nárokem** na maximální odchodné ve výši **1+3 dosavadní měsíční odměny** a současně s diferenciací výsledné výše odchodného podle délky výkonu funkce (maximální výše odchodného 1+3 by náležela za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 3 let, 1+2 za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 2 let atd.; odchodné ve výši jedné měsíční odměny by náleželo, pokud byl dotčený ve funkci necelý 1 rok).

Vyhodnocení variant

Varianta 1

Tato varianta bere v úvahu jako převažující aspekt, že se v daném případě ztráta mandátu pojí s objektivními skutečnostmi (pokud jde o subjektivní akt vzdání se mandátu, pak jde o akt nevratný, protože vzdání se mandátu nelze vzít zpět), tedy že jde o situace přiměřeně srovnatelné se ztrátou mandátu v důsledku nových voleb do zastupitelstva obce (kraje,

městské části). V této variantě se tedy navrhuje nárok na odchodné také jako nárokový a ve stejné výši a za srovnatelných podmínek jako v případě zániku mandátu v důsledku nových voleb. Varianta předpokládá shodnou právní úpravu pro členy zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy.

Varianta 2

Varianta 2 je ve vztahu k variantě 1 opačná, nárok na odchodné (po vzoru dosavadní právní úpravy v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze) v případě zániku mandátu v průběhu funkčního období nepřiznává, avšak umožňuje, aby o poskytnutí odchodného ve zřetele hodných případech rozhodlo ve vyhrazené působnosti zastupitelstvo. Varianta předpokládá shodnou právní úpravu pro členy zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy.

Varianta 3

Varianta srovnatelná s variantou 1, avšak s o 1 měsíční odměnu vyšším nárokem na maximální odchodné.

Finanční hodnocení navržených variant

Varianta 2 je ve srovnání s variantou 1 ve vztahu k rozpočtům územních samosprávných celků úspornější, avšak jakákoliv souhrnná kvantifikace dopadů jednotlivých variant konkrétní částkou není objektivně možná, neboť výplata odchodného se v tomto případě pojí s výlučně individuálními skutečnostmi, resp. politickými aspekty výsledku voleb v tom kterém územním samosprávném celku. Přesto lze odhadnout s jednotlivými variantami pojící se trendy.

Při hodnocení varianty 1 ve srovnání se stávající právní úpravou jednotlivě je i tato varianta ve vztahu k rozpočtu obcí úsporná, neboť oproti dosavadní právní úpravě by odchodné ve výši 3násobku měsíční odměny náleželo až po dvou letech výkonu funkce (zatímco dosud se ztráta mandátu člena zastupitelstva obce hned po získání funkce starosty či místostarosty pojila s nárokem na výplatu dosavadní měsíční odměny ještě po dobu 3 měsíců), navíc se zabudovávají další podmínky nároku na odchodné. Z hlediska členů zastupitelstev krajů (ve funkci hejtmanů, jejich náměstků a uvolněných členů zastupitelstva) by varianta představovala nový nárok (podle stávající úpravy šlo jen o „možnost“ s rozhodovací pravomocí vyhrazenou zastupitelstvu), tedy potenciálně vyšší zatížení krajských rozpočtů, avšak ve zcela nevýznamném objemu, jelikož četnost vzniku dané skutečnosti zániku mandátu člena zastupitelstva kraje v průběhu funkčního období sama o sobě je nízká. Z pohledu rozpočtu hlavního města Prahy platí totéž, co bylo uvedeno o finančním dopadu do rozpočtu krajů. Finanční dopady varianty 2 do rozpočtů obcí, krajů a hlavního města by se mohly finančním dopadům dle varianty 1 blížit od spodu, v závislosti na tom, jak by v jednotlivém případě o odchodném rozhodlo zastupitelstvo, lze však očekávat, že by byly ve skutečnosti nižší.

Varianta 3 je ze všech tří variant v obecné poloze finančně nejnáročnější – jak ve vztahu k rozpočtům obcí, tak ve vztahu k rozpočtům krajů a hlavního města Prahy. Jedná se však o kompromisní variantu řešení odchodného opírající se o vyjádření zástupců územních samosprávných celků, že jde o variantu z hlediska územních rozpočtů únosnou (s vyrovnáním finančních negativ vytvořením podmínek pro vyšší kvalitu výkonu územní samosprávy).

Vzhledem k tomu, že četnost rezignací jednotlivých členů zastupitelstev na mandát člena zastupitelstva je obvykle nevýznamná, de facto i všechny 3 porovnávané varianty nejsou ve vztahu k objemům územních rozpočtů nijak významné.

Navrhuje se řešení dle varianty 3.

Ilustrace posuzovaných variant řešení výše odchodného v případě uvolněného starosty (primátora, hejtmána)

Uvolněný starosta (primátor, hejtmán) / počet obyvatel	Odchodné po vzdání se mandátu člena zastupitelstva v průběhu funkčního období (po 3 letech nepřetržitého výkonu funkce)				
	dle právní úpravy k 1. 1. 2016		NÁVRH varianta 1	NÁVRH varianta 2	NÁVRH varianta 3
	nárok	<i>lze přiznat</i>	nárok (1+2)	<i>lze přiznat až (1+2)</i>	nárok (1+3)
obec / 300	100 000	0	111 000	111 000	148 000
město / 10 000	167 000	0	187 000	187 000	250 000
městská část Prahy / do 10 000	0	167 000			
městská část stat. města / 70 001	210 000	0	241 000	241 000	321 000
městská část Prahy / 70 001	0	210 000			
stat. město Brno	295 000	0	286 000	286 000	381 000
kraj / 600 100	0	272 000	310 000	310 000	413 000

Poznámka: V tabulce uvedené částky jsou v korunách se zaokrouhlením na celé tisíce. Kalkulace odchodného pro jednotlivé zvažované varianty řešení (návrh – varianta 1 až 3) byla provedena s užitím „tabulky odměn“ dle části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu).

2.7 Odchodné v případě odvolání ze zákonem určené funkce nebo rezignace na takovou funkci v průběhu funkčního období

Úvodem poznamenáváme, že se jedná o případy, které se nepojí se zánikem mandátu člena zastupitelstva. Jde tedy výlučně jen o situace, kdy dotčený zůstává členem zastupitelstva, ale trvale či dočasně ztratil právě zastávanou funkci (starosty/primátora/hejtmána, místostarosty/náměstka apod.), protože byl zastupitelstvem odvolán z funkce nebo sám na tuto funkci rezignoval.

Varianta 1

Tato varianta navrhuje převzít základ řešení pro takovéto situace z dosavadní úpravy v obecním zřízení, tj. že odchodné bude pro ustanovením dotčené členy zastupitelstev při splnění zákonných podmínek (nespáchání úmyslného trestného činu nebo nedbalostního trestného činu v souvislosti s výkonem funkce po dobu výkonu funkce) i v tomto případě **nárokové**, a to ve výši maximálně **1+2** dosavadní měsíční odměny (ve výši jedné měsíční odměny, nebyl-li dotčený ve funkci ani celý rok, ve výši 1+1 měsíční odměny, nebyl-li ve funkci celé 2 roky). Nároky členů zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy by byly sjednoceny, tedy pro členy zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy by se jednalo o novou nárokovou položku (pro členy zastupitelstev obcí už nároková je). Podmínky pro nárok na odchodné oproti dosavadní právní úpravě v obecním zřízení by byly taktéž poněkud zpřísněny.

Variant 2

Variant 2 představuje variantu ve srovnání s variantou 1 opačnou. Základ řešení pro předmětné situace navrhuje převzít z dosavadní právní úpravy v krajském zřízení, tj. že odchodné bude pro ustanovením dotčené členy zastupitelstev nenárokové; při splnění zákonných podmínek (nespáchání úmyslného trestného činu nebo nedbalostního trestného činu v souvislosti s výkonem funkce) **by o poskytnutí odchodného ve výši maximálně 1+2 dosavadní měsíční odměny individuálně rozhodovalo zastupitelstvo dle okolností** (v rámci jemu vyhrazené pravomoci). Úprava pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy by byla sjednocena.

Variant 3

Variant 3 přejímá filosofii a podmínky varianty 1, avšak **s nárokem** na maximální odchodné ve výši **1+3 dosavadní měsíční odměny** a současně s diferenciací výsledné výše odchodného podle délky výkonu funkce (maximální výše odchodného 1+3 by náležela za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 3 let, 1+2 za podmínky výkonu funkce nepřetržitě po dobu celých 2 let atd.; odchodné ve výši jedné měsíční odměny by náleželo, pokud byl dotčený ve funkci necelý 1 rok).

Vyhodnocení variant

Variant 1

Ve srovnání s hodnocením důvodů pro nárok na odchodné v průběhu funkčního období dle bodu 2.6 jde o odlišnou situaci, která se nepojí s objektivní skutečností ztráty mandátu člena zastupitelstva, ale jen se ztrátou konkrétní funkce (starosty, místostarosty apod.), a to proto, že byl dotčený z funkce odvolán (s podmínkou většinového rozhodnutí zastupitelstva) nebo proto, že se dotčený sám funkce vzdal. Přesto by měl dotčený i v tomto případě nárok na odchodné v zásadě ve stejné výši a za shodných podmínek jako v případě ztráty mandátu v důsledku voleb. Jedná se o variantu po vzoru dosavadní právní úpravy v obecním zřízení, jejíž zakotvení do právního systému požaduje jménem obcí např. Svaz měst a obcí České republiky, a to se zdůvodněním, že odvolání starostů z funkcí je často výsledkem více či méně „nespravedlivého politického komplotu opozice“. Dlužno dodat, že v daném případě by nárok na odchodné vznikl ze zákona i v případě, že dotčený přišel o funkci proto, že s tím, jak vykonával funkci, nebylo spokojeno většinově zastupitelstvo ani občané, že zneužil své pravomoci, že docházelo k výrazným ne hospodárnostem apod.

Variant 2

Variant 2 počítá s možností přiznat odchodné v případě ukončení výkonu funkce starosty, místostarosty, uvolněných členů zastupitelstva obcí a obdobných funkcí ve statutárních městech, v krajích a v hlavním městě Praze, ale podmiňuje ho individuálním posouzením okolností zastupitelstvem daného územního samosprávného celku, které může důvody pro přiznání tohoto plnění objektivně posoudit (zda dotčený končí funkci po jejím úspěšném vykonávání řadu let ze zdravotních důvodů nebo za situace zcela jiné, za situace krizového stavu rozpočtu apod.). Současně varianta předpokládá, že platné odvolání příslušného člena zastupitelstva (starosty) z funkce je podmíněno přijetím usnesení zastupitelstva zákonným (a demokratickým) způsobem.

Finanční hodnocení navržených variant

Variant 2 je ve srovnání s variantou 1 ve vztahu k rozpočtům územních samosprávných celků úspornější, avšak jakákoliv souhrnná kvantifikace dopadů jednotlivých variant konkrétní

částkou není objektivně možná, neboť výplata odchodného se v tomto případě pojí s výlučně individuálními skutečnostmi. Přesto i zde lze odhadnout s jednotlivými variantami pojící se trendy.

Při hodnocení varianty 1 jednotlivě je tato varianta ve vztahu k rozpočtu obcí oproti současné právní úpravě úspornější, neboť nově by odchodné ve výši 3násobku měsíční odměny náleželo až po dvou letech výkonu funkce (zatímco dosud náležela bývalému starostovi nebo místostarostovi odměna ještě po dobu 3 měsíců, byť by dotýčný příslušnou funkci vykonával jen jediný den; stejně tak tato odměna náležela místostarostovi, který se funkce vzdal, i když vzápětí získal lépe placenou funkci starosty). Zároveň se předpokládá zakotvení takových podmínek nároku na odchodné, aby nadále nedocházelo k účelovému zneužívání.

Z hlediska členů zastupitelstev krajů (ve funkci hejtmánů, jejich náměstků a uvolněných členů zastupitelstva) by varianta 1 představovala nový nárok, tedy potenciálně vyšší zatížení krajských rozpočtů; varianta 2 je ve srovnání se současným právním stavem přibližně rovnocenná, i když spíše úspornější v důsledku zakotvení určitých omezujících podmínek, při jejichž splnění by odchodné nebylo možné poskytnout vůbec nebo oproti současnosti v nižší částce.

Z pohledu rozpočtu hlavního města Prahy (a městských částí hlavního města Prahy) jde o rozpočtovou položku, která zatím dle dosavadní právní úpravy v Praze nepřicházela v úvahu, neboť na rozdíl od obcí a krajů zákon o hlavním městě Praze poskytnutí odchodného v případě odvolání ze zákonem určené funkce nebo rezignace na takovou funkci v průběhu funkčního období neumožňoval. Tento pro Prahu diskriminační stav už však není nadále žádoucí.

Varianta 3 je ze všech tří variant finančně nejnáročnější, jak ve vztahu k rozpočtům obcí, tak ve vztahu k rozpočtům krajů a hlavního města Prahy. Projeví se v těch případech, kdy se v průběhu funkčního období zčásti (zejm. opakovaně) nebo dokonce zcela změní personální složení orgánů příslušného územního samosprávného celku. Jedná se však o kompromisní variantu řešení odchodného, která se shodně navrhuje i v bodě 2.5 a 2.6. Tato varianta v individuálních případech může (ale nemusí) mít výrazné dopady do rozpočtů jednotlivých územních samosprávných celků (zejm. v závislosti na výsledku voleb, např. v případě těsných koalic či jiných personálních sporů ve zvolených zastupitelstvech).

Tabulka č. 5

Odhad rozpočtových dopadů jednotlivých variant bodu 2,7 v typických případech (v tis. Kč)

Územní samosprávný celek	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
obec (300 obyvatel) ¹	200	0 až 200 ³	267
statutární město (100 tis. obyvatel) ²	1 060	0 až 1 060 ³	1 400
kraj (středně velký) ²	1 300	1 300 ³	1 730
hl. m. Praha ²	1 950	0 až 1 950 ³	2 600

1) Změna ve funkci uvolněného starosty a místostarosty.

2) Při personální změně na 5 uvolněných postech.

3) V závislosti na rozhodnutí ve vyhrazené působnosti zastupitelstva.

Poznámka: Finanční dopady jsou kalkulovány z odměn ve výši k 1. 4. 2015 s předpokladem přiměřené valorizace.

Navrhuje se řešení dle varianty 3.

Ilustrace posuzovaných variant řešení výše odchodného v případě uvolněného starosty (primátora, hejtmána)

Uvolněný starosta (primátor, hejtmán) / počet obyvatel	Odchodné po odvolání z funkce nebo vzdání se funkce v průběhu funkčního období (po 3 letech nepřetržitého výkonu funkce)				
	dle právní úpravy k 1. 1. 2016		NÁVRH varianta 1	NÁVRH varianta 2	NÁVRH varianta 3
	nárok	<i>lze přiznat</i>	nárok (1+2)	<i>lze přiznat až (1+2)</i>	nárok (1+3)
obec / 300	100 000	0	111 000	111 000	148 000
město / 10 000	167 000	0	187 000	187 000	250 000
městská část Prahy / do 10 000	0	167 000			
městská část stat. města / 70 001	210 000	0	241 000	241 000	321 000
městská část Prahy / 70 001	0	210 000			
statut. město Brno	295 000	0	286 000	286 000	381 000
kraj / 600 100	0	0	310 000	310 000	413 000

Poznámka: V tabulce uvedené částky jsou v korunách se zaokrouhlením na celé tisíce. Kalkulace odchodného pro jednotlivé zvažované varianty řešení (návrh – varianta 1 až 3) byla provedena s užitím „tabulky odměn“ dle části V. předloženého materiálu (Teze prováděcího právního předpisu).

2.8 Dovolená

Varianta 1 - neupravovat problematiku dovolené

Zvažovaná varianta je logicky zdůvodnitelná v návaznosti na to, že výkon veřejné funkce člena zastupitelstva územního samosprávného celku se nespojí s pracovní dobou (obdobně jako výkon jiných veřejných funkcí, např. poslance či senátora Parlamentu České republiky). Pokud jde o podmínky výkonu funkce uvolněných členů zastupitelstev, zejm. starostů a místostarostů v menších obcích, by však představovala právní nejistotu a aplikační obtíže, mj. i ve vztahu k veřejnosti.

Varianta 2 - maximální

Varianta 2 spočívá v přijetí právní úpravy nároku na dovolenou pro uvolněné členy zastupitelstev v obvyklé délce **5 týdnů** se zakotvením možnosti, aby uvolněný člen zastupitelstva dovolenou ani v minimálním rozsahu nečerpal, **s povinností** územního samosprávného celku nečerpanou dovolenou převést do následujících let a s možností celý nečerpaný nárok formou náhrady proplatit.

Varianta 3 - úsporná

Varianta 3 představuje řešení spočívající v zakotvení nároku na dovolenou pro uvolněné členy zastupitelstev v obvyklé délce **5 týdnů** s tím, že vede k tomu, aby byla v souladu s jejím účelem čerpána. **Možnost nebo povinnost proplatit nevyčerpaný nárok** alikvotní části dovolené (ale jen za probíhající kalendářní rok) **je vázána na podmínku** existence objektivních důvodů, pro něž nebylo možné dovolenou vyčerpat (ukončil-li člen zastupitelstva výkon uvolněné funkce).

Vyhodnocení variant

Varianta 1

Varianta nesměřující ke stanoveným cílům, které mají být právní úpravou dosaženy.

Varianta 2

Varianta nežádoucí vzhledem k rozpornosti s účelem institutu dovolené a z důvodu nežádoucích (zbytečných) dopadů do územních rozpočtů, tedy varianta nesměřující ke stanovenému cíli.

Varianta 3

Řešení vyvážené z hlediska účelu, který úprava sleduje. Finanční dopady této varianty jsou přiměřené, ve srovnání s dosavadní právní pravou k územním rozpočtům výrazně ohleduplné.

Finanční hodnocení navržených variant

V obecné poloze bylo finanční hodnocení uvedeno v rámci výše uvedeného hodnocení. Vyčíslení finančních dopadů jednotlivých variant konkrétní částkou, byť formou kvalifikovaného odhadu, není v možnostech předkladatele, jelikož k tomu nedisponuje žádnými objektivními údaji a nemá ani možnost je získat. Přesto lze uvést, že z pohledu rozpočtu obcí představuje varianta 3 variantu výrazně úspornou, neboť nečerpání dovolené starostou (i dalšími uvolněnými členy zastupitelstev obcí) a taktéž pak poskytování náhrady měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou (i za celé funkční období) je v současnosti jev zcela běžný. V každém jednotlivém případě proplacení celoročního nároku na dovolenou uvolněného člena zastupitelstva má dopad do rozpočtu příslušné obce v řádech desítek tisíců, což varianta 3 výrazně odbourává.

Z hlediska rozpočtů obcí a hlavního města Prahy, resp. jeho městských částí, jde o opatření rozpočtově nevýznamné.

Navrhuje se řešení dle varianty 3.

Ilustrace finančního dopadu navrhované změny v právní úpravě dovolené (v poměru očekávaného čerpání a proplacení zákonného nároku na dovolenou)

Uvolněný starosta (primátor, hejtmán) / počet obyvatel	Náhrada měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou při výkonu funkce po dobu 4 let (od listopadu 1. roku do listopadu 5. roku)					
	Dle právní úpravy k 1. 1. 2016			Dle navrhované varianty 3		
	nelze poskytnout za počet dnů dovolené	lze poskytnout		nelze poskytnout za počet dnů dovolené	lze poskytnout	
		za počet dnů (až)	výše náhrady v Kč (cca až)		za počet dnů (až)	výše náhrady v Kč (cca až)

obec / 300	32	111	121 000	111	32	39 000
město / 10 000	32	111	201 000	111	32	66 000
městská část Prahy / do 10 000	143	0	0	111	32	
městská část stat. města / 70 001	32	111	253 000	111	32	84 000
městská část Prahy / 70 001	143	0	0	111	32	
stat. město Brno	32	111	356 000	111	32	100 000
kraj / 600 100	143	0	0	111	32	109 000

Poznámka: Výše náhrady odpovídá částce měsíční odměny, pokud by dotyčný stejný počet dní vykonával funkci.

2.9 Další možná plnění členům zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce

Varianty 0

Tato varianta spočívá v ponechání dosavadního právního stavu, kdy jednotlivé zákony o územních samosprávních celcích tuto problematiku blíže **neupravují** a postup jednotlivých územních samosprávních celků je v tomto směru regulován jen právní úpravou zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Varianty 1

Navrhuje se **zakotvit výčet dalších možných peněžitých plnění** v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva speciální úpravou v jednotlivých zákonech o územních samosprávních celcích, dle požadavků a dosavadní praxe územních samosprávních celků.

Vyhodnocení variant

Varianty 0

Dosavadní právní stav, který v některých případech činí aplikační potíže (určitou nejistotu, zda konkrétní plnění zákon umožňuje či ne).

Varianty 1

Návrh představuje jednoznačný a konečný výčet možných dalších plnění, které mohou obce a kraje svým členům v souvislosti s výkonem funkce poskytovat. Návrh dosavadní právní úpravu doplňuje a současně by měl nežádoucí výdaje tohoto typu eliminovat.

Finanční hodnocení navržených variant

Ani jedna z uvedených variant by neměla být rozpočtově významná. Rozpočtově úspornější je varianta 1.

Navrhuje se řešení dle varianty 1.

2.10 Účinnost

Varianta 1

Účinnost **ke dni voleb** do zastupitelstev obcí v roce **2018**.

Varianta 2

Účinnost **1. kalendářního dne čtvrtého kalendářního měsíce** po dni zveřejnění zákona ve Sbírce zákonů.

Varianta 3

Účinnost **k 1. 1. 2018**.

Vyhodnocení variant

Pro úplnost poznamenáváme, že všechny zvažované varianty nastavení účinnosti zákona počítaly s nastavením přechodných ustanovení.

Varianta 1

S ohledem na to, že datum voleb do zastupitelstev obcí nelze předem zcela konkrétně určit, nese tato varianta s sebou určitou nejistotu ohledně data nabytí účinnosti nové právní úpravy. Vhodnějších řešení je bezesporu určení okamžiku nabytí účinnosti zákona konkrétním dnem. Z tohoto důvodu tato varianta nebyla zvolena.

Varianta 2

Varianta konkrétně stanovuje čtyřměsíční legisvakanční lhůtu. Nevýhody se pojí s možným nabytím účinnosti nové právní úpravy uprostřed rozpočtového roku.

Varianta 3

Tato varianta předpokládá dostatečnou legisvakanční lhůtu a zároveň bere ohledy na rozpočtový proces.

Finanční hodnocení navržených variant

Ani jedna z uvedených variant se s přímými finančními dopady nepojí.

Navrhuje se řešení dle varianty 3.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Základní „kvalitativní“ vyhodnocení zvažovaných variant řešení v rámci optimalizace možností a způsobu regulace v jednotlivých specifických oblastech odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků, a to včetně očekávaných finančních dopadů, bylo uvedeno v předchozí části této zprávy v členění do bodů 2.1 až 2.10, a to v zájmu transparentnosti a srozumitelnosti provedeného hodnocení. Odtržení základní charakteristiky finančních dopadů od věcné charakteristiky jednotlivých variant řešení by bylo dle předkladatele na úkor přehlednosti.

Z hlediska celkových finančních dopadů navrhované právní úpravy je nutné předně uvést, že náklady na odměny a další finanční plnění členům zastupitelstev za výkon jimi zastávaných funkcí jdou zcela k tíži rozpočtu konkrétního územního samosprávného celku. Souhrnně tedy jde o dopady ve vztahu k územním rozpočtům, nikoliv do státního rozpočtu. Státního

rozpočtu se předmětná problematika dotýká pouze prostřednictvím zákonných srážek – odvodů daně z příjmu, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a to na základě zvláštních právních předpisů, aniž by se předkládaný návrh zákona této problematice dotýkal.

Současně je nutné v této souvislosti uvést, že právo hospodařit s vlastním rozpočtem, a to v rámci práva na samosprávu, zaručuje územním samosprávným celkům Ústava České republiky.

Právní úprava (současná i navrhovaná) řeší nárokově odměnu za výkon funkce v principu jen pro uvolněné členy zastupitelstev, avšak rozhodnutí zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku v jeho samostatné působnosti předurčuje, kolik uvolněných členů zastupitelstva bude konkrétní obec (kraj) platit a výkon jakých funkcí bude takto platit. Pro neuvolněné členy zastupitelstev právní úprava stanovuje jen maximální výši měsíčních odměn a rozhodnutí o tom, zda budou odměny neuvolněným členům poskytovány a v jaké výši, je vyhrazeno zastupitelstvu daného územního samosprávného celku.

S odvoláním na shora uvedené základní principy územní samosprávy je nutné konstatovat, že **finanční výdaje, které se v jednotlivých územních samosprávných celcích pojí s odměňováním členů zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku, nejsou primárně determinovány nastavením výše odměn členům zastupitelstev právě platnou právní úpravou, ale výsledkem voleb a návaznými politickými rozhodnutími zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku:**

- kolik členů zastupitelstvo obce (v rámci rozpětí stanoveného zákonem) bude mít (počet členů zastupitelstva kraje stanovuje zákon),
- pro jaké funkce budou členové zastupitelstva uvolněni,
- zda bude zřízena rada, kolik bude zřízeno výborů zastupitelstva a komisí rady apod.,
- o výši měsíčních odměn neuvolněných členů zastupitelstva (v rozpětí od 0 do přípustného maxima), zda se při výkonu více funkcí bude poskytovat měsíční odměna za každou jednotlivou funkci, tj. jednomu členovi zastupitelstva za 2, 3, 5 funkcí v součtu nebo jen za jednu, nejlépe placenou funkci atd.

Pokud tedy dále charakterizujeme finanční dopady navrhované právní úpravy, je nutné chápat je ve světle shora uvedených skutečností. V tabulce níže je uvedeno, v mezích předkladateli dostupných údajů, kolik činily v posledních letech výdaje na odměny a další plnění členům zastupitelstev územních samosprávných celků podle dosavadní právní úpravy a jak se vyvíjely (zdroj: údaje poskytnuté Ministerstvem financí předkladateli na žádost z údajové základny pro státní závěrečný účet České republiky za r. 2012 až 2014):

Tabulka č. 4

Typ územního samosprávného celku	Odměny členům zastupitelstev (v tis. Kč)	Podíl odměn vyplacený uvolněným členům (cca v %)	Meziroční nárůst (+) /snížení (-) měsíčních odměn (v %)	Odchodné (v tis. Kč)	Povinné pojistné dle zvl. zákonů (v tis. Kč)	Celkem osobní výdaje za členy zastupitelstva (v tis. Kč)
sl. 1	sl. 2	sl. 3	sl. 4	sl. 5	sl. 6	sl. 7
za rok 2012						
Obce	3 365 792	56,0	x	420	767 501	4 133 713
Kraje	181 110	66,8	x	2 072	48 277	231 459
Praha	159 356	66,6	x	0	38 914	198 270
Celkem	3 706 258	57,0		2 492	854 692	4 563 442
za rok 2013						
Obce	3 381 213	56,2	0,5	550	773 950	4 155 713

Kraje	185 094	64,3	2,2	724	48 085	233 903
Praha	156 168	66,6	-2,0	0	38 088	194 256
Celkem	3 722 475	57,1	0,4	1 274	860 123	4 583 872
za rok 2014						
Obce	3 742 327	53,9	10,7	13 758	815 080	4 571 165
Kraje	187 617	73,8	1,4	0	54 256	241 873
Praha	164 097	62,1	5,1	1 918	37 653	203 668
Celkem	4 094 041	55,1	10,0	15 676	906 989	5 016 706

Údaje uvedené v tabulce svědčí o tom, že výsledné výdaje na odměny za výkon funkce členů zastupitelstev závisí především na politických rozhodnutích zastupitelstev příslušných územních samosprávných celků, jak bylo shora uvedeno. Lze poukázat například na to, jaký byl meziroční nárůst odměn za rok 2013 ve srovnání s rokem 2012, ale zejména za rok 2014 ve srovnání s rokem 2013 (viz sl. 4). Nařízením vlády č. 459/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členů zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 1. 2014, se „tabulky“ měsíčních odměn uvolněných členů zastupitelstev a maximální výše odměn neuvolněných členů zastupitelstev zvýšily o 5,2 %, přesto se v této výši (o 5,1 %) ve skutečnosti zvýšily měsíční odměny jen v hlavním městě Praze; v krajích se dle údajů v účetnictví (jak vyplývají z údajů Ministerstva financí) celkově zvýšily jen o 1,4 %, ale **v obcích** dle účetních výsledků, jak byly uvedeny výše, **o 10,7 %** (dle individuálních údajů ze statutárních měst se tyto výdaje naopak meziročně snížily v průměru o 1,8 %, v Liberci dokonce o 13 %; dle individuálních údajů krajů se u dvou z nich tyto výdaje snížily až o 0,5 %, u jiného naopak zvýšily o 8,5 %).

O tom, že každá změna řešených právních poměrů bude mít v každé jednotlivé obci a v každém kraji ve skutečnosti jiný a zcela individuální dopad, svědčí i údaje uvedené v příloze č. 1 této zprávy (zdroj: *údaje poskytnuté předkladateli na žádost od jednotlivých krajů a statutárních měst*). V této příloze jsou uvedeny 2 tabulky, jedna týkající se krajů, druhá statutárních měst, v nichž jsou uvedeny počty uvolněných členů zastupitelstev k 31. 12. 2013 a k 31. 12. 2014 (z toho náměstků a dalších uvolněných členů), počty zřízených výborů zastupitelstva a komisí rady a kolik mají celkem členů, roční výdaje na odměny členů zastupitelstva (v letech 2013 a 2014) celkem aj. Zvolený demonstrativní vzorek byl zvolen proto, že jde o do určité míry nejlépe srovnatelné celky, a proto, že územní samosprávné celky nemají žádnou výkazovou povinnost, pokud jde o počet jimi zřizovaných funkcí uvolněných členů zastupitelstva nebo jiných funkcí a o souvisejících osobních výdajích, s výjimkou účetnictví.

Vzhledem k tomu, že účelem prezentovaných údajů v žádném případě není jakkoliv je hodnotit, ale jsou použity jen k demonstrativním účelům, jednotlivé kraje a statutární města jsou zde uvedeny pod čísly s údajem o počtu obyvatel (který by měl náročnost výkonu samosprávy do určité míry ovlivňovat), aniž by byly jmenovány. Z údajů v příloze uvedených vyplývá, že

- **statutární města** mají v průměru celkem **39 až 40 členů zastupitelstva**, z toho 5 uvolněných (1 primátora a 2 až 5 náměstků primátora), ale celkové **počty uvolněných členů zastupitelstva** se pohybují v rozpětí **od 2**, v r. 2013, a 3, v r. 2014 (Teplíce, Chomutov), 4 (i stotisícový Liberec a Ústí nad Labem) **do 10** (Plzeň);
- **kraje** mají v průměru **11 uvolněných členů** (1 hejtmana a 4 náměstky hejtmana), ale celkově se počet uvolněných členů pohybuje v rozpětí **od 7** (Moravskoslezský a Jihočeský kraj) **do 17** (Jihomoravský kraj);

- některá statutární města mají zřízeny celkem **jen 3 výbory** zastupitelstva (resp. komise rady) **s celkem 29 členy, jiná více než 40 s více než 400 členy** (nejen z řad členů zastupitelstva);
- **souhrnné celoroční odměny** členů zastupitelstva činily v r. 2014 v průměru u statutárního města cca **5 578 000 Kč**, avšak tento průměr vychází z hodnot pohybujících se **od minima 2 937 000 Kč (Teplice) do maxima 13 147 000 Kč**; u krajů činí za r. 2014 průměr ročních výdajů na odměny členů zastupitelstva **cca 14 384 000 Kč**, avšak **průměruje částky od minima 9 629 000 Kč (Liberecký kraj) do maxima 24 209 000 Kč**;
- **roční výdaje krajů** na odměny členů zastupitelstva jsou ve srovnání se statutárními městy v průměru **2,6krát vyšší**.

Je nasnadě, že za daných okolností a při tak velkém rozptýlu individuálních údajů o celkovém počtu členů zastupitelstva, o počtu uvolněných členů zastupitelstva a o výši výdajů na odměny členů zastupitelstev v jednotlivých obcích a krajích, **nelze zpracovat kvalifikovaný odhad dopadů nové právní úpravy. Finanční dopady nové právní úpravy budou v každém jednotlivém územním samosprávném celku zcela individuální a především budou determinovány výsledky voleb do zastupitelstev obcí a krajů a návazně souvisejícími politickými rozhodnutími systémového, organizačního a personálního charakteru.**

Další zásadní důvod, proč nelze kvantifikovat finanční dopady navrhované právní úpravy, vyplývá z toho, že **návrh v úrovni zákona neřeší výši měsíčních odměn za výkon jednotlivých funkcí členů zastupitelstva v absolutních částkách**, ale zmocňuje vládu, aby ji stanovila nařízením. Až tento akt v kompetenci vlády ex post (ke dni účinnosti nové právní úpravy) determinuje celkový objem výdajů jednotlivých územních samosprávných celků na odměny, event. jiná plnění členům jejich zastupitelstva, a do určité míry (viz shora uvedené zdůvodnění) i souhrnné dopady nové právní úpravy v republikovém objemu. Nastavení výše měsíčních odměn v prováděcím právním předpisu bude určující nejen z hlediska absolutní výše měsíčních odměn, ale též pro možnou výši mimořádných odměn, odchodného i náhrady za nevyčerpanou dovolenou.

V obecné poloze je návrh právní úpravy koncipován tak, aby stávající úroveň odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků byla objemově zachována. Návrh však současně předpokládá **odbourání dosavadních individuálních disproporcí** ve výši měsíčních odměn, které ze stávající právní úpravy vyplývají, tedy nezaručuje zachování ve všech individuálních případech (u obcí či měst určité velikostní kategorie nebo u některých funkcí může ve výsledku dojít i ke snížení odměn za výkon funkce). Lze předpokládat, že nová právní úprava nepřevezme v současné době výrazné finanční nadhodnocení členů zastupitelstev Brna, Ostravy a Plzně ve srovnání s ostatními územně členěnými statutárními městy.

Finanční dopady dle jednotlivých dílčích oblastí a zvažovaných variant

Finanční dopady jednotlivých zvažovaných variant byly charakterizovány výše v bodech 2.1 až 2.10, a to návazně na jednotlivá věcná řešení a jejich charakteristiku. Proto uvádíme dále jen shrnující rekapitulaci. Nemožnost vyjádřit finanční dopady v absolutních částkách (a to ani kvalifikovaným odhadem) platí přiměřeně i zde.

Tabulka č. 5

Oblast / varianta	Obce	Kraje	Praha	Celkem
2.1 Měsíční odměna za výkon funkce – legislativně technické řešení formy a způsobu jejího stanovení				
var. 1, 2, 3	nepojí se s přímým finančním dopadem			
2.2 Minimální výše měsíční odměny za výkon funkce neuvolněného starosty				
var. 0	nepojí se s žádným finančním dopadem			
var. 1	nárůst v nejmenších obcích cca 80 až 100 tis. Kč ročně	0	0	z hlediska rozpočtu nejmenších obcí dopad vysoký
var. 2	nárůst v nejmenších obcích cca 30 až 50 tis. Kč ročně	0	0	řešení rozpočtově přiměřené účelu, který návrh sleduje
2.3 Odměňování neuvolněných členů zastupitelstev při výkonu více funkcí				
var. 1	příliš zatěžující územní rozpočty, nepodporuje racionalizaci uspořádání samosprávy v konkrétních územních samosprávných celcích			
var. 2	minimalistická, ale neumožňující žádoucí diferenciaci			
var. 3	úsporná, umožňující racionální diferenciaci výše odměn při výkonu více funkcí (kumulace odměn max. za 2 funkce)			
var. 4	úsporná, umožňující racionální diferenciaci výše odměn při výkonu více funkcí (kumulace odměn max. za 3 funkce s předpokladem nižší sazby za 1 funkci ve srovnání s variantou 3)			
2.4 Mimořádné odměny				
var. 0	jen zdánlivě úsporná, neúčinná ve vztahu k eliminaci nežádoucích praktik při nakládání s územními rozpočty a k výplatám odměn nad rámec zákona formou „peněžitých darů“ v nekontrolované výši			
var. 1	poskytování mimořádných odměn v neomezené výši – z rozpočtových důvodů nepřijatelné			
var. 2	předpoklad vykompenzování výdajů na mimořádné odměny úsporou prostředků vydávaných na odměny formou „peněžitých darů“, výdaje na mimořádné odměny budou limitované a pod veřejnou kontrolou			
2.5 Odchodné v souvislosti s ukončením funkčního období v důsledku voleb				
var. 1	zachování dosavadní výše (u jednotlivce maximum cca 180 000 Kč až 540 000 Kč dle velikosti obce a zastávané funkce), pokud by byla zachována úroveň měsíčních odměn platná od 1. 4. 2015	zvýšení dosavadní výše až na dvojnásobek	zvýšení dosavadní výše až na dvojnásobek	výrazné zvýšení výdajů na odchodné v roce voleb
var. 2	snížení dosavadních výdajů až o polovinu (po výkonu funkce déle než 5 let) reálně v průměru cca o jednu třetinu (s doplněním formou nenárokových	zachování dosavadní výše		varianta nejúspornější (ze strany zástupců obcí zásadně odmítnuta)

	mimořádných odměn)		
var. 3	snížení dosavadních výdajů až o jednu třetinu	zvýšení dosavadních výdajů až o jednu třetinu	varianta kompromisní (vyčíslení viz bod 2.5)
2.6 Odchodné v případě zániku mandátu člena zastupitelstva v průběhu funkčního období			
2.7 Odchodné v případě odvolání ze zákonem určené funkce nebo rezignace na takovou funkci v průběhu funkčního období			
var. 1	objem výdajů na odchodné by byl zachován cca ve stávající výši	(2.6) nově u vybraných funkcí bude plnění nárokové (dosud nenárokové, podmíněno individuálním rozhodnutím zastupitelstva), nízká četnost situací, s kterými se nárok pojí – rozpočtově nevýznamné, (2.7) změna odchodného dle uvedeného bodu 2.7 by měla nejvýraznější (negativní) dopad do rozpočtů v Praze – zákon o hl. m. Praze takové plnění zatím neumožňoval	varianta dosavadní výdaje zvyšující, (v podmínkách krajů a hl. m. Prahy)
var. 2	zrušení nárokovosti plnění (o poskytnutí odchodného by rozhodovalo zastupitelstvo individuálně), předpoklad snížení rozpočtových výdajů objemově cca na polovinu dosavadního stavu	zachování dosavadního stavu	varianta úsporná (jejíž uplatnění odmítají zástupci obcí)
var. 3	objem výdajů na odchodné by se zvýšil cca o jednu třetinu	ve srovnání s variantou 1 další zvýšení výdajů o jednu třetinu	varianta dosavadní výdaje zvyšující, (v podmínkách obcí, krajů i hl. m. Prahy); varianta kompromisní ve vztahu k nárokům dle bodu 2.5
2.8 Dovolená			
var. 1	pojí se s úsporou výdajů v dosavadní výši poskytovaných náhrad za nevyčerpanou dovolenou	rozpočtově nevýznamné	varianta rozpočtově úsporná
var. 2	zachování dosavadní výše poskytovaných náhrad za nevyčerpanou dovolenou	vyšší zatížení rozpočtů formou poskytovaných náhrad za nevyčerpanou dovolenou	varianta rozpočtově nevýhodná, pojící se s nežádoucími výdaji
var. 3	varianta rozpočtově šetrná, ale respektující nárok na náhradu v odůvodněných případech		

<i>2.9 Další možná plnění členům zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce</i>	
var. 1, 2	žádná z nich by neměla být rozpočtově významná, byť k rozpočtové kázi a rozpočtově úspornější se jeví spíše varianta 1
<i>2.10 Účinnost</i>	
var. 1, 2, 3	rozpočtově nevýznamné

4. Návrh řešení

Komplexní návrh řešení i řešení jednotlivých dílčích specifických oblastí v rámci předmětné problematiky byly posuzovány v pracovní skupině, v níž bylo zastoupeno Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí a současně zástupci územní samosprávy v obcích (speciálně i v malých obcích), krajích i hlavním městě Praze, nejčastěji s konsensuálním výstupem v rámci možného a zástupci územní samosprávy požadovaného tak, aby výstup směřoval k zadanému cíli, jak byl shora vymezen. Některá dílčí řešení byla nepřijatelná víceméně (jen) z legislativně technických důvodů, tedy proto, že návrh nové právní úpravy sice řeší odměňování celé skupiny členů zastupitelstev územních samosprávních celků, ale ve třech samostatných zákonech – v obecním zřízení pro členy zastupitelstev obcí, v krajském zřízení pro členy zastupitelstev krajů a v zákoně o hlavním městě Praze pro členy zastupitelstva hlavního města Prahy a jeho městských částí. Ve všech případech – z hlediska komplexu právní úpravy, ale i v rámci jednotlivých, relativně samostatných dílčích oblastí odměňování a právních nároků členů zastupitelstev – byly při výběru nejvhodnějších variant rozhodující zcela zásadní argumenty ve prospěch cílů, které mají být připravovanou právní úpravou dosaženy (viz bod 1.5).

Při zpracovávání vlastního legislativního návrhu bylo uvažováno (v intencích vládou schválené koncepce) o mnoha dílčích variantách řešení. Optimalizace výsledného návrhu v komplexu je výslednicí posuzování a optimalizace návrhů (s identifikací nákladů a přínosů) v jednotlivých specifických oblastech předmětné problematiky (zásadního charakteru), jak byly v jednotlivých variantách charakterizovány už výše v kapitole 2. (body 2.1 až 2.10), ale s doplněním o teoretické varianty méně významného, spíše formulačního charakteru v jednotlivých ustanoveních návrhu zákona.

Konečný návrh řešení je zřejmý z předmětného návrhu zákona a dále z části IV. předloženého materiálu, v němž je k dispozici úplné znění návrhem dotčených částí obecního a krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze po zpracování navržených změn.

Návrh zákona byl výsledně zpracován v souladu se zadanými cíli, které byly sledovány – podrobněji viz bod 1.5 této zprávy.

5. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Pokud jde o stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějších řešení, byly uvedeny v předchozí části této zprávy v členění do bodů 2.1 až 2.10, a to v zájmu transparentnosti a srozumitelnosti provedeného hodnocení. V tomto bodě se zpráva na shora uvedené hodnocení odkazuje.

6. Implementace doporučené varianty a vynucování

Územní samosprávné celky vystupují v právních vztazích (právní vztahy členů jejich zastupitelstev nevylučuje) samostatně s odpovědností z toho vyplývající. Oblast odměňování

a právních poměrů členů zastupitelstva je typickou záležitostí výlučně v samostatné působnosti příslušných orgánů jednotlivých územních samosprávných celků, kde jsou zásahy státu přípustné jen k ochraně zákona a jen způsobem, který zákon stanoví (podrobněji viz bod 1.6). Do určité míry je tak implementace a vynucování v gesci Ministerstva vnitra s kompetencí ke kontrole a dozoru nad výkonem samostatné působnosti svěřené orgánům územních samosprávných celků, i když z dozorové působnosti Ministerstva vnitra jsou výslovně vyjmuty právní akty orgánů územních samosprávných celků v případě porušení právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva a v případě, kdy jsou dozor nebo kontrola výkonu samostatné působnosti obcí upraveny zvláštním právním předpisem. Dále je pak nutné zmínit na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kompetenci Ministerstva financí mj. v oblasti finančního hospodaření, finanční kontroly a přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků.

Zásadní přínos z hlediska implementace a vynucování nové právní úpravy lze očekávat v rovině výrazně zintenzívněných aktivit metodického charakteru, což je forma zejména ze strany obcí výrazně využívaná (viz též internetové stránky Ministerstva vnitra / odbor veřejné správy, dozoru a kontroly / 3. Metodická pomoc obcím, 4. Stanoviska odboru).

7. Přezkum účinnosti regulace

Je předpokládána precizace právní úpravy i ve smyslu úpravy přijímání souvisejících usnesení zastupitelstev územních samosprávných celků, což bude mít pozitivní vliv na možné dozorové zásahy vůči těmto usnesením ze strany Ministerstva vnitra. Pozitivně by se měla právní úprava projevit v aplikační činnosti územních samosprávných celků při vynakládání finančních prostředků a tím pádem i ve výsledcích přezkoumání hospodaření, které je každoročně u územních samosprávných celků prováděno.

8. Konzultace a zdroje dat

Návrh byl široce konzultován a zpracováván v pracovní skupině, na které se přímo aktivně podíleli kromě předkládajícího Ministerstva vnitra jak zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí, tak i zástupci územních samospráv, konkrétně zástupci Asociace krajů, Svazu měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv, Spolku pro obnovu venkova a hlavního města Prahy. Problematika eventuální související aktualizace právní úpravy veřejného zdravotního pojištění, pokud jde o členy zastupitelstev územních samosprávných celků, byla konzultována se zástupcem Ministerstva zdravotnictví (se závěrem otázku veřejného zdravotního pojištění v dané souvislosti neotvírat; pokud by se ukázalo, že určitá úprava v této oblasti bude potřebná, bude řešena speciálním zákonem. Obdobné platí pro specifika důchodového a sociálního pojištění členů zastupitelstev územních samosprávných celků po konzultaci s příslušným věcným útvarům Ministerstva práce a sociálních věcí).

Dlouhodobě byla výše uvedená vládou schválená koncepce zveřejněna na internetových stránkách www.mvcr.cz/odk. O připravované nové koncepci a legislativě byli rovněž informováni zástupci územních samospráv na pravidelných poradách s Ministerstvem vnitra (např. na poradách s tajemníky obcí s rozšířenou působností, s řediteli krajských úřadů apod.).

Zdroje dat:

- c) internetové stránky Ministerstva vnitra /informační servis / počty obyvatel v obcích (www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx);

- d) informační servis www.volby.cz/;
- e) údaje poskytnuté Ministerstvem financí z údajové základny pro státní závěrečný účet České republiky za r. 2012 až 2014 (vybrané souhrnné údaje o vyplacených odměnách členům zastupitelstev obcí a krajů, o odchodném a souvisejících zákonných odvodech pojistného);
- f) údaje poskytnuté jednotlivými kraji a statutárními městy o počtu členů zastupitelstva, o počtu uvolněných členů zastupitelstva, o ročních výdajích na odměny členů zastupitelstva a další doplňující údaje za r. 2013 a 2014.

9. Shrnutí závěrečné zprávy RIA

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel: Ministerstvo vnitra	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozved'te: 1. 1. 2018
Implementace práva EU: <i>Ne</i>	
2. Cíl návrhu zákona	
Sjednotit právní úpravu a principy odměňování členů zastupitelstev v obecním zřízení, v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze, celý systém zpružnit, zpřehlednit a dle možností zjednodušit, reagovat při tom na stávající aplikační problémy s výsledkem precizace díkce zákona, mimo jiné i směrem k vyváženému a konzistentnímu systému odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <i>Ano</i>	
Navrhovaná právní úprava nemá přímé dopady na státní rozpočet (dotýká se ho jen prostřednictvím daně z příjmu a zákonných plateb pojistného, ty však navrhovanou právní úpravou dotčeny nejsou). Odměny a další plnění poskytovaná členům zastupitelstev v souvislosti s výkonem jimi zastávaných funkcí jsou hrazeny výlučně jen z rozpočtů jednotlivých územních samosprávných celků.	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: <i>Ne</i>	
Navrhovaná úprava nebude mít dopad na podnikatelské prostředí České republiky. Na základě Listinou základních práv a svobod zaručeného práva občanů mít za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím se právní úprava dotýká podnikatelských subjektů (stejně jako dosavadní právní úprava) jen zcela okrajově – v rozsahu povinnosti poskytnout zvoleným členům zastupitelstva nezbytné pracovní volno k výkonu funkcí s reciproční povinností jednotlivých územních samosprávných celků uhradit jim adekvátní náklady (vyplacené náhrady mezd včetně pojistného). Pokud je členem zastupitelstva podnikající osoba osobně, návrh zakotvuje povinnost poskytnout jí paušální náhradu v důsledku výkonu funkce ušlého výdělku.	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): <i>Ano</i>	
Navrhovaná právní úprava představuje novelizaci obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze, v zásadě je směřována výlučně jen k obcím, krajům, hlavnímu městu Praze a městským částem.	
3.5 Dopady na životní prostředí: <i>Ne</i>	

II. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V rámci věcného řešení navrhované regulace v oblasti odměňování a ostatních souvisejících právních poměrů členů zastupitelstev bylo střeženo zejména právo jednotlivých územních samosprávných celků na samosprávu (čl. 100 odst. 1 Ústavy). Návrh taktéž vychází z toho, že každá obec i vyšší územní samosprávný celek je spravován zastupitelstvem (čl. 101 odst. 1 a 2 Ústavy), proto všechna zásadní rozhodnutí týkající se odměňování členů zastupitelstev, pokud nevyplývají nárokově přímo ze zákona, svěřuje návrh do vyhrazené působnosti zastupitelstva obce, kraje, hlavního města Prahy či městské části, a to s tím, že stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem (v dané oblasti jen v rámci zákonem vymezené dozorové působnosti Ministerstva vnitra nad zákonností postupu obce či kraje a přezkoumávání hospodaření obce či kraje v resortní působnosti Ministerstva financí). Návrh současně ctí právo občanů podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců a mít za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím (čl. 21 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod). Stanovení výše odměn členů zastupitelstev nařízením vlády vydaným na základě zmocnění v zákoně, při současném zakotvení základních hraničních koeficientů v zákoně, není v rozporu s ústavně zaručeným právem územních samosprávných celků na samosprávu, včetně práva hospodařit s vlastním majetkem. Zvolené řešení lze považovat za ústavně konformní.

III. ZHODNOCENÍ SLUČITELNOSTI NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČESKÁ REPUBLIKA VÁZÁNA, A S PŘEDPISY EVROPSKÉ UNIE

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Právo Evropské unie se problematikou odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků nezabývá. Návrh zákona nezpracovává do právního řádu České republiky právo Evropské unie a není s ním v rozporu.

IV. PŘEDPOKLÁDANÝ HOSPODÁŘSKÝ A FINANČNÍ DOSAH NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY NA STÁTNÍ ROZPOČET, OSTATNÍ VEŘEJNÉ ROZPOČTY, NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY, DÁLE SOCIÁLNÍ DOPADY, VČETNĚ DOPADŮ NA SPECIFICKÉ SKUPINY OBYVATEL, ZEJMÉNA OSOBY SOCIÁLNĚ SLABÉ, OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A NÁRODNOSTNÍ MENŠINY, A DOPADY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dopad na státní rozpočet

Navrhovaná právní úprava nemá přímé dopady na státní rozpočet, dotýká se ho jen prostřednictvím daně z příjmu a zákonných plateb pojistného, ty však navrhovanou právní

úpravou dotčeny nejsou. Odměny a další plnění poskytovaná členům zastupitelstev v souvislosti s výkonem jimi zastávaných funkcí jsou hrazeny výlučně jen z rozpočtů jednotlivých územních samosprávných celků.

Dopad na rozpočty územních samosprávných celků

Finanční dopady nové právní úpravy budou v každém jednotlivém územním samosprávném celku individuální a především budou determinovány výsledky voleb do zastupitelstev obcí a krajů a návazně souvisejícími politickými rozhodnutími systémového, organizačního a personálního charakteru zvolených orgánů příslušného územního samosprávného celku.

Předložený návrh v úrovni zákona neřeší výši měsíčních odměn za výkon jednotlivých funkcí členů zastupitelstev v absolutních částkách, ale zmocňuje vládu, aby ji stanovila nařízením. Až tento akt v kompetenci vlády ex post (ke dni účinnosti nové právní úpravy) determinuje celkový objem výdajů jednotlivých územních samosprávných celků na odměny, event. jiná plnění členům jejich zastupitelstva, a do určité míry i souhrnné dopady nové právní úpravy v republikovém objemu. Nastavení výše měsíčních odměn v prováděcím právním předpisu bude určující nejen z hlediska absolutní výše měsíčních odměn, ale též pro možnou výši mimořádných odměn, odchodného i náhrady za nevyčerpanou dovolenou.

V obecné poloze je návrh právní úpravy koncipován tak, aby stávající úroveň odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků byla objemově zachována.

Dopad na podnikatelské prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na podnikatelské prostředí České republiky. Na základě Listinou základních práv a svobod zaručeného práva občanů mít za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím se právní úprava dotýká podnikatelských subjektů (stejně jako dosavadní právní úprava) jen zcela okrajově – v rozsahu povinnosti poskytnout zvoleným členům zastupitelstva nezbytné pracovní volno k výkonu funkcí s reciproční povinností jednotlivých územních samosprávných celků uhradit jim adekvátní náklady (vyplacené náhrady mezd včetně pojistného). Pokud je členem zastupitelstva podnikající osoba osobně, návrh zakotvuje povinnost poskytnout jí paušální náhradu v důsledku výkonu funkce ušlého výdělku.

Sociální dopady, dopady na specifické skupiny obyvatel a hledisko zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava řeší odměňování a právní poměry členů zastupitelstev v obecné poloze ve vztahu k jednotlivým funkcím, zásadně bez ohledu na to, kterou fyzickou osobou – z hlediska pohlaví, příslušnosti k národnostní menšině, sociálního postavení, event. zdravotního postižení apod. – bude na základě demokratického výsledku voleb obsazena. Odměňování členů zastupitelstev je ve vztahu ke všem uvedeným aspektům obecné a neutrální, volba starosty (primátora, hejtmána), místostarosty (náměstků primátora nebo hejtmána), členů rady, předsedů a členů výborů, tedy rozhodování o tom, kým bude daná funkce obsazena, je věcí ve vyhrazené působnosti zastupitelstva příslušného územního samosprávného celku.

S návrhem se nepojí negativní sociální dopady.

Předložený návrh nesouvisí s právní úpravou na úseku životního prostředí a dopady na životní prostředí nemá.

V. ZHODNOCENÍ DOPADŮ VE VZTAHU K OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ A SOUKROMÍ

S navrhovanou právní úpravou nejsou spojena žádná rizika ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů. Navrhovaná právní úprava dosavadní právní stav z hlediska ochrany osobních údajů a soukromí členů zastupitelstev územních samosprávných celků nemění a nadále respektuje závazné principy v předmětné oblasti přiměřeně tomu, že výkon funkce člena zastupitelstva je výkonem veřejné funkce. Zastupitelstvu obce, které je na základě Ústavy České republiky nejvyšším orgánem územního samosprávného celku, je mimo jiné vyhrazeno stanovovat měsíční odměny za výkon funkce neuvolněným členům zastupitelstva, resp. rozhodovat o nenárokových plněních všech členů zastupitelstva (v mezích zákona), která představují čerpání rozpočtu příslušného územního samosprávného celku. Platné rozhodnutí (usnesení) zastupitelstva územního samosprávného celku lze přijmout toliko na veřejném zasedání zastupitelstva a z tohoto principu zákon nepřipouští žádnou výjimku. Usnesení zastupitelstva územního samosprávného celku je povinnou součástí zápisu ze zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku s charakterem veřejné listiny.

VI. ZHODNOCENÍ KORUPČNÍCH RIZIK (CIA)

Návrh zákona v sobě zahrnuje významná protikorupční opatření. Návrh totiž předpokládá, že na rozdíl od stávající právní úpravy budou veškerá rozhodnutí spojená s odměňováním členů zastupitelstev (vedle stanovení výše odměn neuvolněným členům zastupitelstev např. i rozhodování o odchodném v případě vzdání se či odvolání z funkce, vyplácení nároku za nevyčerpanou dovolenou, mimořádné odměny aj.) svěřeny do vyhrazené pravomoci zastupitelstva. To znamená, že budou pod přímou kontrolou veřejnosti.

Za jistý druh protikorupčního opatření je možno považovat i zavedení institutu mimořádných odměn a stanovení jasných pravidel a podmínek pro jejich vyplácení. V současné době tento institut územní samosprávné celky postrádají pro diferenciaci odměn, resp. pro ohodnocení výkonu funkce v nadstandardním rozsahu, a proto jeho neexistenci nahrazují tím, že členům zastupitelstva v jimi odůvodněných případech stejně „mimořádné odměny“ poskytují, a to nežádoucí a žádnou výší nelimitovanou formou peněžitých darů, s formálním zdůvodněním nejrozličnějšími činnostmi nad rámec výkonu funkce nebo zásluhami pro obec, skrytě (nezřídká i zjevně) za výkon funkce. Zavedení institutu mimořádných odměn by tak (ve spojení s výslovnou nepřípustností poskytovat členům zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce peněžitě a jiné dary) mělo ve výsledku vést k omezení výdajů jen na případy, kdy mimořádné odměny nebudou poskytovány za nebo v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva, tedy mj. k eliminaci nežádoucích praktik a k úspoře nežádoucí formou a neprůhledně rozdělovaných veřejných prostředků a k eliminaci korupčního rizika. Rozhodování o odměnách bude vyhrazeno zastupitelstvu s podmínkou povinného předchozího zveřejnění návrhu v programu zasedání zastupitelstva jako samostatného bodu (nebude možné bod zařadit na jednání až v průběhu konání zastupitelstva obce). Mimořádná odměna bude muset být vždy zdůvodněna mimořádností s povinností uvést zdůvodnění v souvisejícím usnesení zastupitelstva. Schválení mimořádných odměn tak bude pod veřejnou kontrolou ze strany občanů.

Návrh rovněž obsahuje i omezení možnosti poskytovat odměny v souhrnu za všechny zastávané funkce. Nově bude možné kumulovat odměny jen za dvě funkce (na rozdíl od stávajícího stavu, kdy obce a kraje mohly kumulovat odměny za neomezený počet funkcí).

Dalším protikorupčním opatřením je svěřením rozhodování o dohodách konaných mimo pracovní poměr mezi konkrétní obcí (krajem, městskou částí) a členem zastupitelstva do vyhrazené pravomoci zastupitelstva. Dochází tedy z hlediska protikorupčních opatření ke kladnému posunu oproti stávajícímu stavu, kdy o těchto dohodách rozhoduje rada ve své zbytkové pravomoci, případně starosta v obcích, kde se rada nevolí.

Protikorupčně bude nepochybně působit i vymezení dalších možných plnění, která mohou být poskytnuta jednotlivým členům zastupitelstva na základě rozhodnutí zastupitelstva. V současné době žádné takovéto vymezení právní úprava neobsahuje.

VII. ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU A DOPADŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ VE VZTAHU K ZÁKAZU DISKRIMINACE

Ve vztahu k zákazu diskriminace, jakož i z hlediska rovnosti mužů a žen, je současná i navrhovaná právní úprava neutrální, a tudíž nemá genderové dopady. Odměňování a právní poměry členů zastupitelstev územních samosprávných celků stávající i navrhovaná právní úprava řeší jen v obecné poloze ve vztahu k jednotlivým funkcím, zásadně bez ohledu na to, kterou fyzickou osobou – z hlediska pohlaví, věku, příslušnosti k národnostní menšině, sociálního postavení apod. – bude na základě demokratického výsledku voleb obsazena. Odměňování členů zastupitelstev je ve vztahu ke všem uvedeným aspektům obecné a neutrální.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K ČÁSTI PRVNÍ

[zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)]

K bodu 1 (§ 70 odst. 1 obecního zřízení)

Ustanovení odstavce 1 jednoznačně deklaruje skutečnost, že výkon funkce člena zastupitelstva obce je výkonem veřejné funkce (návaznost na § 201 zákoníku práce), tudíž z titulu výkonu této funkce nevzniká k obci pracovní poměr. Jelikož se na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce zákoník práce vztahuje jen, pokud to výslovně stanoví nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpisy (§ 5 odst. 1 zákoníku práce), úprava právních poměrů členů zastupitelstev obcí bude nadále ošetřena především v obecním zřízení, a s výkonem veřejné funkce člena zastupitelstva obce nelze spojovat typické kategorie zákoníku práce pro základní pracovněprávní vztahy, resp. pracovní poměr, jako „závislá práce“, smluvní charakter podstatných náležitostí pracovněprávního vztahu, výpověď, pracovní doba, 5denní pracovní týden, překážky v práci aj.

K bodu 1 (§ 70 odst. 2 obecního zřízení)

Ustanovení garantuje členu zastupitelstva obce nekrácení jeho práv vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu (dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, služebního poměru státního zaměstnance). Skutečnost, že byl zaměstnanec zvolen členem zastupitelstva obce, mu zaměstnavatelem nemůže být připisována k tíži, tato skutečnost sama o sobě také nemůže být důvodem k výpovědi z pracovního poměru ze strany zaměstnavatele a člen zastupitelstva obce jako zaměstnanec má nárok na poskytnutí potřebného pracovního volna k výkonu funkce. Podrobnosti pak stanoví zákoník práce, včetně zákazu výpovědi v době, kdy je zaměstnanec dlouhodobě plně uvolněn pro výkon veřejné funkce (§ 53 odst. 1 písm. c/ zákoníku práce), nebo dále tento zákon (viz např. 71 odst. 2).

K bodu 1 (§ 71 odst. 1 obecního zřízení)

Z hlediska odměňování členů zastupitelstva je rozhodující, jakou funkci člen zastupitelstva vykonává (starosta, místostarosta, předseda/člen výboru aj.), ale též to, s jakým „časovým“ rozsahem se právě daná funkce pojí (zda ji lze vykonávat vedle hlavního zaměstnání nebo zda vyžaduje, aby do této funkce zvolený člen zastupitelstva byl k výkonu funkce plně uvolněný). To pak výrazně nabývá na významu, vykonává-li člen zastupitelstva současně více funkcí, z nichž jen jedna se pojí s takovým rozsahem, že vyžaduje uvolnění k výkonu funkce (srov. „uvolněný“ člen rady a „neuvolněný“ předseda výboru zastupitelstva oproti „neuvolněný“ člen rady a „uvolněný“ předseda výboru zastupitelstva). Dosavadní vymezení „uvolněných členů zastupitelstva“ bylo z hlediska této vazby neúplné. Proto dochází ke zpřesnění vymezení skupiny „uvolněných členů zastupitelstva“ vazbou na zvolení do funkcí určených zastupitelstvem obce (viz vyhrazená působnost zastupitelstva obce v § 84 odst. 2 písm. k/) jako „funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni“, dále též „uvolněná funkce“, a skupiny „ostatních“ členů zastupitelstva. Pokud zastupitelstvo výslovně nerozhodlo o tom, že daná funkce bude vykonávána jako uvolněná, jedná se o tzv. neuvolněnou funkci (dále též „neuvolněná funkce“) a skupinu členů zastupitelstva obce označovaných jako „neuvolnění členové zastupitelstva.“

Oproti stávající právní úpravě je použita textově nová definice, která předpokládá, že nejprve

obec určí, které funkce budou vykonávány jako uvolněné a pokud je člen zastupitelstva obce do této funkce zvolen, bude ji automaticky vykonávat jako uvolněný člen zastupitelstva obce.

V případě, že je člen zastupitelstva obce v pracovním poměru nebo jiném obdobném právním vztahu, zvolení do funkce uvolněného člena zastupitelstva představuje překážku v práci z důvodu obecného zájmu (viz § 200 a § 201 zákoníku práce) s povinností zaměstnavatele uvolnit ho k výkonu funkce, de facto od okamžiku zvolení. Pro vzniklou překážku v práci nebude (nemůže) uvolněný člen zastupitelstva vykonávat u stávajícího zaměstnavatele svou práci, předpokládá se plné uvolnění k výkonu funkce (jak též judikoval Nejvyšší soud České republiky v rozsudku ze dne 27. 5. 2014 sp. zn. 21 Cdo2745/2013).

V případě, že uvolněný člen zastupitelstva obce nebude v pracovním či obdobném poměru (bude se jednat např. o osobu provozující samostatnou výdělečnou činnost, důchodce, studenta apod.), předpokládá se, že bude plnohodnotně vykonávat funkci pro potřeby obce. V praxi to bude znamenat, že sám zkoordinuje (omezí) své dosavadní ekonomické aktivity funkcí vyhovujícím způsobem, nicméně nestanovuje se mu jakákoli jiná zákonná povinnost spočívající např. v ukončení či přerušení podnikání, živnosti apod.

K bodu 1 (§ 71 odst. 2 obecního zřízení)

Obdobně jako ve stávající právní úpravě je v případě neuvolněného člena zastupitelstva obce stanoveno, že zaměstnavatel mu pro výkon funkce poskytne pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu, přičemž rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce určí obec. Toto ustanovení je třeba chápat jako speciální vůči právní úpravě v § 200 zákoníku práce, kde se obecně předpokládá poskytnutí pracovního volna bez náhrady mzdy nebo platu. Tomu odpovídající náhrada včetně zákonných odvodů pojistného pak bude refundována zaměstnavateli (pakliže se nedohodnou jinak). V důsledku přednosti speciální úpravy tohoto ustanovení obecního zřízení se rovněž vůči členům zastupitelstva neuplatní ustanovení § 201 odst. 3 zákoníku práce, které v obecné poloze limituje dobu čerpaného pracovního volna k výkonu veřejné funkce (vedle plnění povinností vyplývajících z pracovního poměru) rozsahem nejvýše 20 pracovních dnů (směn) v kalendářním roce.

K bodu 1 (§ 71 odst. 3 obecního zřízení)

V zájmu toho, aby ani podnikající fyzická osoba nebo osoba provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost v důsledku výkonu funkce neuvolněného člena zastupitelstva nebyla poškozena ztrátou na výdělku, poskytuje neuvolněnému členovi zastupitelstva obec „náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem jeho funkce“, a to paušální částkou, jejíž výši stanovilo zastupitelstvo obce. Podmínkou uplatnění nároku je ušlý výdělek v souvislosti s výkonem funkce, náhrada tedy nepřichází v úvahu u osob, které nejsou touto formou ekonomicky aktivní. Částku paušální náhrady již zastupitelstvo nebude muset stanovovat „každoročně“, jak předpokládala stávající právní úprava. Na posouzení obce také bude, jakým způsobem bude požadovat prokázání ušlého výdělku a zda si k předmětné problematice vydá interní pravidla (např. co pro účely nároku na náhradu, za jakých podmínek a v jakém rozsahu bude za výkon funkce akceptovat, zda např. pracovní cestu, za jakých podmínek aktivity či účast na jednání orgánu, jehož je členem, formu uplatnění žádosti, na jakém formuláři apod.).

Zastupitelstvo stanoví jednak paušální částku za hodinu, jednak nejvyšší částku, kterou lze jako náhradu výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce poskytnout v souhrnu za kalendářní měsíc.

K bodu 1 (§ 71 odst. 4 obecního zřízení)

Za výkon funkce uvolněnému členu zastupitelstva náleží a neuvolněnému členu zastupitelstva

může být poskytnuta pouze odměna za výkon funkce podle tohoto zákona (což judikoval i Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011 - *jakákoliv odměna může být členu zastupitelstva přiznána pouze v případě, že s tím počítá zákon o obcích,...v opačném případě by docházelo k nekontrolovanému rozdělování veřejných prostředků, jež není možné akceptovat*). K odměňování mimořádných a zvláště významných úkolů se do zákona nově zavádí institut mimořádných odměn (§ 76). Vzhledem k zavedení institutu mimořádných odměn a potřebě eliminovat aktuální praxi oceňovat nad rámec zákona formou peněžitých darů výkon funkce členů zastupitelstev, bylo doplněno i jednoznačné ustanovení, že členovi zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce nesmí obec poskytnout dar. Toto ustanovení má význam i do budoucna, neboť dar v souvislosti s výkonem funkce mu nebude možné přiznat ani po ukončení výkonu funkce. Poskytování peněžitých či jiných darů členům zastupitelstva (stejně) jako jiným občanům obce, za činnosti u nichž je vyloučeno, že jsou součástí či požadavkem na výkon funkce člena zastupitelstva obce, tím není dotčeno (např. dar sociálního charakteru v tíživých životních situacích, jako pomoc při škodách v důsledku živelní pohromy), avšak při současném respektování toho, že ani odměňování prací s charakterem závislé práce jménem obce, pokud jde o činnosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce slučitelné, by nemělo být řešeno formou peněžitých darů (ale např. formou pracovního poměru nebo dohod konaných mimo pracovní poměr v režimu zákoníku práce).

Ustanovení § 76 upravující mimořádnou odměnu, jakož i ustanovení § 80 upravující výčet možných plnění poskytovaných členům zastupitelstva obce z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce, jsou ve vztahu k ustanovení § 71 odst. 4, které zakazuje členovi zastupitelstva obce poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce dar, speciální. Tzn., že mimořádnou odměnu i plnění podle § 80 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout, i kdyby toto poskytnutí v daném případě naplnilo znaky darování ve smyslu občanského zákoníku (viz § 2060 občanského zákoníku).

K bodu 1 (§ 72 odst. 1 obecního zřízení)

Nadále zůstává zachován princip, že odměna náleží uvolněným členům zastupitelstva ode dne zvolení do uvolněné funkce (tzn. prvním dnem, od kterého se vyplácí odměna, je den, kdy byl zvolen do uvolněné funkce). Z důvodu jednoznačnosti výkladu je doplněna i skutečnost, že se odměna poskytuje nejdříve ode dne, od kterého byla členem zastupitelstva zastávaná funkce určena jako funkce uvolněná (pro níž budou členové zastupitelstva uvolněni), a to pro případy, kdy zvolený člen zastává určitou neuvolněnou funkci a až následně zastupitelstvo obce změní charakter funkce z neuvolněné na uvolněnou.

K bodu 1 (§ 72 odst. 2 obecního zřízení)

Výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva stanovuje ve své vyhrazené působnosti zastupitelstvo obce (viz § 84 odst. 2 písm. n/ obecního zřízení), současně však také stanovuje rozhodný den, od kterého bude odměna náležet. Odměna pro neuvolněné členy zastupitelstva může náležet až od okamžiku přijetí usnesení zastupitelstva obce, kterým odměny neuvolněným členům zastupitelstva stanovilo, tzn. ode dne konání zastupitelstva obce, na kterém o jejich poskytování v jím stanovené výši rozhodlo. Nově je tak jednoznačně definován okamžik, od kterého bude možné odměny neuvolněným členům zastupitelstva obce poskytovat. Je tak upřesněna stávající právní úprava, která stanovila, že odměna je poskytována od okamžiku, který určí zastupitelstvo obce. Toto ustanovení bylo vykládáno, s ohledem na nemožnost retroaktivity práva tak, že nelze poskytovat odměny zpětně, nicméně některé obce přesto odměny zpětně stanovovaly. Stávající právní úprava v praxi činila aplikační potíže.

K bodu 1 (§ 72 odst. 3 obecního zřízení)

Dosavadní právní úprava nestanovila povinnost stanovit odměny neuvolněným členům zastupitelstva konkrétní částkou a často se v praxi užívaly pro formulaci usnesení zastupitelstva obce o výši schválených odměn opisná usnesení, která měla právní vady, byla neurčitá, až nevykonatelná, a vůči veřejnosti byla nesrozumitelná a netransparentní. Dosavadní právní úprava se tak pojila s aplikačními potížemi značného rozsahu. V zájmu odstranění jakékoliv pochybnosti, v jaké výši odměnu zastupitelstvo stanovilo, a v zájmu právní jistoty jednotlivých členů zastupitelstva, za jakou odměnu budou funkci vykonávat, by výše odměny měla být stanovena konkrétní částkou (nikoliv slovním opisem), což přispěje k transparentnosti při jejich veřejném projednávání a k transparentnosti nakládání s finančními prostředky obce (potažmo veřejných rozpočtů).

Současně se navrhuje zákonem jednoznačně deklarovat možnost zastupitelstva schválit rozdílnou výši odměny za stejný druh funkce, neboť právě zastupitelstvo nejlépe zná místní podmínky a může ukládat svým členům i individuální úkoly. Rozdílnou výši by však obec měla být schopna vždy zdůvodnit (optimálně v přijatém usnesení o odměnách). Důvody pak nikdy nesmí být diskriminační (např. zvýhodnění rodiny, znevýhodnění opozice apod.) ani sankční povahy.

Zastupitelstvo při stanovení (změně) výše odměny může také přihlédnout k účasti (resp. trvalé dlouhodobé neúčasti) člena na jednání orgánů, jejichž je členem, avšak přiměřeně (do určité míry), neboť výkon funkce člena zastupitelstva obce nespočívá jen v účasti na jednání zastupitelstva obce, event. jiných orgánů, jejichž členem je – avšak dle zastupitelstvem předem stanovených podmínek a způsobem, který taktéž není sankčního ani diskriminačního charakteru.

V návaznosti na to, že každé zastupitelstvo se po volbách do zastupitelstva obce ustavuje nově (a nově se ustavují od zastupitelstva obce odvíjející se orgány, resp. funkce, nově se tedy stanovují úkoly jednotlivým členům zastupitelstva) a nově se stanovují priority obce, návrh předpokládá, že i odměny za výkon funkce neuvolněným členům zastupitelstva stanoví zastupitelstvo obce „jen“ na příslušné volební období.

K bodu 1 (§ 72 odst. 4 obecního zřízení)

Zcela nově je stanovena pro neuvolněného starostu obce „povinná“ minimální výše odměny. S ohledem na skutečnost, že na starostech, zejména menších obcí, leží největší míra odpovědnosti za fungování obce, garantuje zákon, že obdrží odměnu minimálně ve výši 0,3 násobku odměny, která by náležela v dané obci starostovi, pokud by vykonával funkci jako uvolněný člen zastupitelstva obce. Cílem opatření je garantovat alespoň minimální výši odměny neuvolněnému starostovi a nese v sobě prvky motivace pro výkon funkce starosty. Maximální výše odměny neuvolněného starosty ve výši 0,6 násobku odměny, která by náležela uvolněnému starostovi, je v právní úpravě zakotvena už od 1. 1. 2014 (v nařízení vlády č. 37/2003 Sb.). V praxi se takto určená maximální výše odměny neuvolněného starosty osvědčila, proto ji navrhovaná právní úprava přebírá beze změny.

K bodu 1 (§ 72 odst. 5 obecního zřízení)

Oproti stávající právní úpravě se pojem „měsíční odměna“ nahrazuje zjednodušeným pojmem „odměna“. I nadále však platí, že se odměna členovi zastupitelstva poskytuje měsíčně.

Ustanovení jednoznačně stanoví, že pokud člen zastupitelstva vykonával (ve smyslu „zastával“) funkci jen po část měsíce (protože byl zvolen do funkce v průběhu měsíce,

v průběhu měsíce se funkce vzdal, z důvodu zániku mandátu v důsledku voleb apod.), náleží mu jen poměrná část odměny. Současně se stanoví způsob výpočtu poměrné části odměny – za každý jeden kalendářní den výkonu funkce náleží jedna třicetina jemu příslušné odměny (princip stanovení poměrné části odměny na 1 den výkonu funkce ve výši jedné třicetiny odměny náležející mu za výkon příslušné funkce byl převzat z dosavadní právní úpravy v obecním zřízení v obdobných situacích).

K bodu 1 (§ 72 odst. 6 obecního zřízení)

Pokud uvolněný člen zastupitelstva obce v době, kdy zastává příslušnou funkci, nemůže funkci vykonávat pro důležité osobní překážky, odměna mu nenáleží. Jedná se však jen o v zákoně vyjmenované překážky výkonu funkce, které jsou spojeny, v mezích zvláštní právní úpravy, s nárokem na dávky nemocenského pojištění (uvolnění členové zastupitelstva jsou z titulu výkonu takovéto funkce nemocensky pojištěni), event. na státní sociální podporu formou rodičovského příspěvku aj. Na rozdíl od dosavadní právní úpravy byly v zákoně vyjmenované překážky výkonu funkce rozšířeny o situaci, kdy uvolněný člen zastupitelstva funkci nevykonává z důvodu ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj.

Vzhledem k tomu, že jde o výkon veřejné funkce, zákon nepředpokládá, že by uvolněný člen zastupitelstva nevykonával funkci z jiných osobních důvodů, které zákon nevyjmenovává. Krátkodobé volno k zařízení osobních věcí (krátkodobá návštěva lékaře, pohřeb blízké osoby apod.) může uvolněný člen zastupitelstva čerpat v rámci organizace svých funkčních povinností, potažmo doby odpočinku a osobního volna, proto se mu odměna za výkon funkce v takovém případě nekrátí.

K bodu 1 (§ 72 odst. 7 a 8 obecního zřízení)

Tato právní úprava byla převzata z dosavadní právní úpravy v zásadě beze změn, jen byla vypuštěna speciální úprava, týkající se uplynulých let 2012 až 2013. Na základě předmětného ustanovení mají obce, stejně jako dosud, povinnost poskytovat uvolněným členům zastupitelstva od 4. do 14. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti a od 1. do 14. kalendářního dne karantény jednu třicetinu dosavadní odměny, avšak v redukované výši, a to s redukcí stejným způsobem, který se uplatňuje k redukcí denního vyměřovacího základu pro stanovení nemocenského podle zvláštního zákona o nemocenském pojištění (analogickým způsobem, který se používá k poskytování náhrady v prvních dvou týdnech nemoci zaměstnancům v pracovním poměru aj.).

K bodu 1 (§ 73 odst. 1 obecního zřízení)

Je třeba jednoznačně vymezit odměnu a způsob její konstrukce, jakožto „základní“ odměnu za výkon funkce pro členy zastupitelstva obce.

Zůstává zachován základní princip, že výši odměn za měsíc bude stanovovat prováděcí právní předpis (nařízení vlády).

Zůstává také zachován princip, že odměna je pro uvolněné členy zastupitelstev nároková ve výši stanovené zákonem a prováděcím právním předpisem (zastupitelstvo o výši jejich odměny nikterak nerozhoduje), naopak u neuvolněných členů zastupitelstva jde jen o maximální výši odměny za výkon jednotlivých funkcí a stanovení konkrétní výše odměny za výkon konkrétní funkce v konkrétní obci je vyhrazeno zastupitelstvu této obce.

Předpokládá se, že vláda při tvorbě prováděcího předpisu (nařízení) bude odvozovat výše měsíčních odměn od tzv. „základny“ (částka odměny pro uvolněného starostu v obci do 300 obyvatel). Od této základny se budou odvíjet výše (částky) odměn za výkon všech dalších

funkcí ve všech velikostních kategoriích územních samosprávných celků dle koeficientů. Předpokládá se vydání pouze jedné tabulky společné pro všechny obce, kraje a hlavní město Prahu (včetně jejích částí).

Návrh nařízení (jeho teze) zpracované na základě modelového příkladu (ilustrativního příkladu) jsou uvedeny v samostatné části V. předkládaného materiálu.

K bodu 1 (§ 73 odst. 2 obecního zřízení)

Nově se do obecního zřízení doplňují velikostní kategorie obcí pro diferenciaci výše odměn za výkon jednotlivých funkcí členů zastupitelstva mezi většími a menšími obcemi, a to ve formě tabulky, která bude přílohou zákona. Při tvorbě prováděcího nařízení se již vláda nebude moci od stanovení těchto velikostních kategorií odchýlit.

Namísto 3 dosavadních velikostních skupin obcí do 10 000 obyvatel se navrhuje vytvořit 6 menších kategorií (do 300, 301 - 600, 601 - 1 000, 1 001 - 3 000, 3 001 - 5 000, 5 001 - 10 000 obyvatel) s rozdělením už jen „malých“ obcí do 1 000 obyvatel na 3 menší skupiny.

Dále zanikl důvod vyčleňovat pro účely odměňování samostatně statutární města Plzeň, Ostrava a Brno jako města vykonávající širší působnost, tj. působnost okresních úřadů, což u nich platilo do r. 2002. Města nad 100 000 obyvatel se budou členit na 2 velikostní kategorie (do 200 000 a nad 200 000).

V jedné velikostní kategorii už nebudou všechna statutární města bez ohledu na to, kolik mají obyvatel a zda jsou či nejsou územně členěná. Vyšší náročnost výkonu funkce lze shledat a pro odměňování členů zastupitelstev zohlednit u územně členěných statutárních měst (neboť ta např. v plném rozsahu kontrolují a usměrňují výkon samostatné i přenesené působnosti orgány městských částí či obvodů příslušného statutárního města).

Pro úplnost se poznamenává, že u krajů bylo zachováno rozdělení do 3 skupin, ale s posunutím rozhodného počtu obyvatel tak, aby byla nejpočetnější jejich střední velikostní kategorie takto: kraje do 500 000 obyvatel, do 1 000 000 obyvatel a nad 1 000 000 obyvatel (dosud byla rozhodná hranice 600 000 a 900 000 obyvatel).

K bodu 1 (§ 73 odst. 3 obecního zřízení)

Cílem je alespoň v nejzákladnějších „hraničních“ mantinelech vymezit vztah mezi nejmenší a největší obcí (městem) ve formě stanovení minimálně 2,5násobku v poměru odměny uvolněného primátora v největších městech k odměně uvolněného starosty v nejmenších obcích. Cílem je garantovat odměnu primátorovi alespoň v této výši. S ohledem na předpoklad „spravedlivého přepočítání“ při návrhu nařízení vlády zůstane tento poměr zachován i pro ostatní funkce.

Dalším cílem je vymezit relaci i k výši odměn členů zastupitelstev krajů. Toto ustanovení proto garantuje, že při tvorbě nařízení vlády nebude možné, aby odměna uvolněného primátora největšího města (s výjimkou Prahy) byla vyšší než odměna uvolněného hejtmana v nejmenším kraji. V současné době dosahuje odměna uvolněného primátora v největších městech až o cca 20 tis. více než odměna uvolněného hejtmana, což předkladatel s ohledem na postavení krajů a poměr „zajišťovaných“ obyvatel na daném území nepovažuje za adekvátní.

Na toto ustanovení přímo navazují i ustanovení v krajském zřízení (§ 48 odst. 3) a v zákoně o hlavním městě Praze (§ 54 odst. 2), kde jsou vzájemné hraniční vztahy také vymezeny.

K bodu 1 (§ 73 odst. 4 a 5 obecního zřízení)

Výše odměny se stanoví v závislosti na jediném ukazateli, a to počtu obyvatel obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v obci (městské části), a to k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do zastupitelstva obce (tento počet obyvatel a výsledné hlasy voličů zvolení příslušných členů zastupitelstva určilo). Cílem těchto ustanovení je odstranění nutnosti každý rok k 1. lednu zjišťovat počet obyvatel a v závislosti na tom „přepočítávat“ odměny, když současně náročnost výkonu funkce člena zastupitelstva není jen na počtu obyvatel přímo závislá (s počtem obyvatel lineárně nestoupá). Odměny tak nebude nutné každoročně revidovat, bude možné, aby je zastupitelstvo obce stanovilo na celé volební období v konstantní výši, a také, aby právě s takovou výší odměn v rozpočtu obce při určování rozvojových priorit obce počítalo.

Právní úprava však v případě zásadní změny počtu obyvatel (za zásadní je považována změna o 20 % oproti výchozímu stavu), která současně znamená změnu zařazení obce do jiné velikostní kategorie (ne vždy dvacetiprocentní změna počtu obyvatel musí znamenat „přeřazení“ obce do jiné kategorie), předpokládá i změnu výše odměn u uvolněných členů zastupitelstva a změnu maximální možné výše odměn u neuvolněných členů zastupitelstva.

V případě zvýšení/snížení počtu obyvatel v takovémto rozsahu dojde u uvolněných členů zastupitelstva k automatickému navýšení/snížení odměn od 1. ledna následujícího roku po změně počtu obyvatel. U neuvolněných členů zastupitelstva je třeba rozlišit dva možné případy. Pokud je výše odměny stanovená zastupitelstvem obce za výkon dané funkce neuvolněného člena zastupitelstva vyšší než (v daném případě zřejmě snížené) maximum odměny za výkon dané funkce v obci „nové“ nižší velikostní kategorie obce, potom od 1. ledna následujícího roku po změně počtu obyvatel této obce mu automaticky náleží jen odměna ve „snížené“ maximální výši (podle nové velikostní kategorie obce). Pokud však zastupitelstvem stanovená výše odměny za výkon dané neuvolněné funkce nepřesáhne možné maximum odměny za výkon jím zastávané neuvolněné funkce v obci „nové“ (vyšší/nižší) velikostní kategorie, potom mu bude nadále náležet odměna v dosavadní výši, kterou zastupitelstvo obce stanovilo.

K bodu 1 (§ 73 odst. 6 obecního zřízení)

Stanovení matematického pravidla pro zaokrouhlování při výpočtu odměn (ve prospěch člena zastupitelstva vždy směrem nahoru).

K bodu 1 (§ 74 odst. 1 obecního zřízení)

Stávající právní úprava navyšovala odměnu uvolněným členům zastupitelstva vykonávajícím funkce starosty, místostarosty nebo člena rady v obcích alespoň s matričním nebo stavebním úřadem (dále v obcích s pověřeným obecním úřadem nebo s rozšířenou působností) o pevně stanovenou částku, a to diferencovaně od 2 000 Kč do 3 000 Kč (s konkretizací v prováděcím nařízení vlády č. 37/2000 Sb.). Tato situace však nebyla korektní vůči neuvolněným členům zastupitelstva ve stejných funkcích, kteří museli zajistit výkon úplně stejného rozsahu přeneseného výkonu státní správy (např. v obci s pověřeným obecním úřadem měl uvolněný starosta na zvýšení odměny zákonný nárok, neuvolněnému starostovi se tato skutečnost v odměně nijak nezohledňovala, byť vykonávali a odpovídali za stejný rozsah přenesené působnosti). Kromě toho, přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, vykonávají v základním rozsahu všechny obce (viz § 61 odst. 1 písm. a/ zákona o obcích), avšak ve větších obcích personálně početnější obecní úřady, pokud jde o pověřený obecní úřad nebo obec s rozšířenou působností s povinně zřízenou funkcí tajemníka obecního úřadu.

Cílem nově navržené právní úpravy je proto řešit aplikační potřebu navýšení odměny jen u

neuvolněných členů zastupitelstva, pokud oni sami osobně zajišťují výkon přenesené působnosti, a to, pokud jsou oprávněni k oddávání (přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství). Možnost navýšení odměny se stanoví rovněž v případě neuvolněného člena zastupitelstva, který byl pověřen řízením obecní policie, a to s ohledem na věcnou i časovou náročnost této činnosti, která jde výrazně nad rámec běžné činnosti člena zastupitelstva a není jinak při stanovení výše odměny zohledněna. Při navýšení odměny zastupitelstvo přihlédne k časové náročnosti a četnosti obřadů. Jinak je eventuální plnění úkolů obce při zajišťování výkonu přenesené působnosti, jak vyplývá z charakteru příslušné funkce (starosty, místostarosty aj.), zohledněno ve výši (maximální výši) odměny za výkon funkce.

K bodu 1 (§ 74 odst. 2 obecního zřízení)

Právní úprava zůstává obsahově beze změny. Uvolněnému členovi zastupitelstva v případě, že by byl zvolen do více funkcí, bude náležet odměna jen za jednu z nich – a to za výkon té z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

K bodu 1 (§ 74 odst. 3 obecního zřízení)

Na rozdíl od stávající právní úpravy, která nebyla jednoznačná a vyvolávala závažné aplikační problémy (s dopady na značně rozdílnou výši odměn za výkon funkce v jinak srovnatelných obcích), je nově jednoznačně definováno, jak je možné postupovat při odměňování neuvolněných členů zastupitelstva, pokud vykonávají více funkcí. Navržená právní úprava taktéž umožňuje při kumulaci funkcí kumulovat odměnu, ale zákon přesně vyjmenovává, za jaké neuvolněné funkce je možné odměny sčítat, a stanovují se další pravidla, aby tato možnost nebyla zneužívána nebo nebyla aplikována zcela účelově (zřizování výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce jen za účelem dosažení vyšší odměny). Bude možné „sčítat“ odměny pouze za tři samostatné funkce, u nichž to zákon výslovně umožňuje, a odměna za výkon „řadového“ člena zastupitelstva bude již obsažena i v odměnách za jednotlivé „vyšší“ funkce. Dále je doplněno pravidlo, že pokud zastupitelstvo obce nerozhodne o poskytování souhrnu odměn v případě výkonu více funkcí jedním členem zastupitelstva, pak bude poskytována neuvolněnému členu zastupitelstva pouze odměna za jednu funkci, a to za tu funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna (bude aplikován analogický princip, který platí pro uvolněné členy zastupitelstva, pokud vykonávají více funkcí). Tímto pravidlem budou jednoznačně řešeny situace, kdy je neuvolněný člen zastupitelstva zvolen do více funkcí, ale zastupitelstvo nerozhodlo o souhrnu odměn za jednotlivé funkce.

Za souběh funkcí se nepovažuje výkon funkce v rámci jednoho orgánu (např. za souhrn není možno považovat skutečnost, že předseda výboru je i jeho členem) a samozřejmě v takovém případě proto není možné ani uvažovat o souhrnu odměn za různé funkce.

K bodu 1 (§ 75 odst. 1 obecního zřízení)

Dosavadní systém odměňování členů zastupitelstev obcí neumožňoval zohlednit formou zvýšení odměny za výkon funkce nebo poskytnutím „zástupného“ dlouhodobé (déle než 4 týdny) trvající zastupování starosty (primátora, hejtmána) v plném rozsahu jeho funkce v případě jeho trvalé nepřítomnosti (dlouhodobá nemoc, mateřství starostky apod.). Cílem navrženého ustanovení proto je místostarostovi (je-li více místostarostů, jednomu z místostarostů, kterého určilo zastupitelstvo obce), pokud po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval starostu v plném rozsahu jeho funkce (z důvodu jeho trvalé nepřítomnosti nebo proto, že funkce starosty nebyla dlouhodobě, déle než 4 týdny, obsazená) přiznat ze zákona nárok na odměnu ve stejné výši, která by v té době náležela starostovi,

kdyby funkci vykonával, a to zpětně od prvního dne zastupování (je-li to pro místostarostu výhodnější, tj. má-li místostarosta dané obce nižší odměnu než starosta).

K bodu 1 (§ 75 odst. 2 obecního zřízení)

Dosavadní právní úprava neřešila odpovídající výši odměny pro člena zastupitelstva obce zastupitelstvem obce pověřeného výkonem pravomocí starosty, pokud v obci nastala situace dle ustanovení § 103 odst. 6 věty druhé obecního zřízení, není-li funkce starosty a současně i místostarosty obsazena apod. V těchto případech vykonávali pravomoci starosty i k tomu pověření řadoví členové zastupitelstva, dosud dlouhodobě za minimální nebo i nulovou odměnu řadového člena zastupitelstva. Tuto situaci by měla napravit navržená úprava tohoto ustanovení – členovi zastupitelstva, který byl zastupitelstvem obce pověřen k výkonu pravomocí starosty, by po dobu přetrvávání této situace náležela odměna, která by v daném období náležela starostovi této obce, pokud by funkci vykonával. V případě, že je v obci zřízena funkce neuvolněného starosty, se předpokládá, že zastupitelstvo obce starostovi odměnu za výkon funkce stanovilo, jinak by pověřenému členovi zastupitelstva náležela minimální výše odměny neuvolněného starosty dle shora navrženého ustanovení § 72 odst. 4. V případě, že je v obci zřízena funkce uvolněného starosty, náležela by pověřenému členovi zastupitelstva odměna, která by náležela uvolněnému starostovi (ale tento k výkonu pravomocí pověřený člen zastupitelstva se uvolněným členem zastupitelstva z tohoto titulu nestává).

K bodu 1 (§ 75 odst. 3 až 5 obecního zřízení)

Tato ustanovení ošetřují nárok na odměnu v dosavadní výši těm členům zastupitelstva, kterým v důsledku voleb do zastupitelstva obce zanikl mandát člena zastupitelstva, ale na základě speciálních ustanovení obecního zřízení vykonávají dosavadní pravomoci do ustavení nových orgánů. Oproti dosavadní praxi se nenavrhuje žádná změna (nárok by se nadále týkal starosty, místostarostů, členů rady a členů komisí rady), ale ve srovnání s dosavadní právní úpravou je dikce právní úpravy přesnější a úplnější (na řadu situací dosavadní úprava výslovně nepamatovala).

V případě navrhovaného § 75 odst. 4 zákona o obcích náleží členovi zastupitelstva obce, který je předsedou nebo členem zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c), po skončení funkčního období dosavadní odměna za výkon funkce předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce nebo komise rady obce, a to až do okamžiku, kdy je z této funkce odvolán (to souvisí s potřebou zajistit nepřerušovaný výkon přenesené působnosti tomuto orgánu svěřené, přičemž je současně zohledněna potřeba pokrýt všechny potenciální situace, které v praxi mohou nastat).

K bodu 1 (§ 76 obecního zřízení)

Jedná se o zakotvení dlouhodobě uplatňovaného požadavku ze strany zástupců územní samosprávy, aby obce (v rozhodovací pravomoci zastupitelstva obce) mohly poskytovat ze svého rozpočtu mimořádné odměny členům zastupitelstva s odůvodněním mimořádnými či zvláště významnými úkoly a přínosným výkonem dané funkce pro obec. Na jedné straně se takovýto požadavek jevil jako nedůvodný, jelikož takový výkon funkce se u členů zastupitelstva předpokládá, proto byli do funkce občané zvoleni, takový výkon funkce občanům slíbili složením svého slibu po převzetí mandátu. Současně však obce tento institut pro diferenciaci odměn, resp. pro ohodnocení výkonu funkce v nadstandardním rozsahu, postrádaly, a proto jeho neexistenci nahrazovaly tím, že členům zastupitelstva v jimi odůvodněných případech stejně „mimořádné odměny“ poskytovaly, a to nežádoucí a žádnou

výši nelimitovanou formou peněžitých darů, s formálním zdůvodněním nejružnějšími činnostmi nad rámec výkonu funkce nebo zásluhami pro obec, skrytě (nezřídka i zjevně) za výkon funkce. Zavedení institutu mimořádných odměn by tak (ve spojení se shora navrženým ustanovením § 71 odst. 4) mělo ve výsledku vést k omezení výdajů na finanční dary členům zastupitelstev skutečně jen na případy, kdy nebudou poskytovány za nebo v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce – tedy mj. k eliminaci nežádoucích praktik a k úspoře nežádoucí formou a neprůhledně rozdělovaných prostředků obce, korupční rizika nevyjímaje.

Jakákoliv odměna může být člena zastupitelstva obce přiznána pouze v případě, že s tím počítá zákon o obcích. Pokud určitý druh odměny zákon nezná, je nepřipustné, aby takovou odměnu zastupitelstvo přiznalo. V opačném případě by docházelo k nekontrolovanému rozdělování veřejných prostředků, jež není možné akceptovat (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. května 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011).

Aby se zamezilo nekontrolovatelnému rozdávání finančních darů, navrhuje se stanovit možnost schválit v kalendářním roce uvolněnému i neuvolněnému členovi zastupitelstva mimořádné odměny až do výše odpovídající maximálně dvojnásobku jeho odměny (resp. do dvojnásobku jeho nejvyšší odměny, kterou za daný rok pobíral). Rozhodování o odměnách bude vyhrazeno zastupitelstvu obce s podmínkou povinného předchozího zveřejnění návrhu na jejich projednání na programu zasedání zastupitelstva obce jako samostatného bodu (nebude možné bod zařadit na jednání až v průběhu konání zastupitelstva obce). V rámci jednoho samostatného bodu programu zasedání zastupitelstva bude možné jednat o mimořádných odměnách jednoho či více členů zastupitelstva (není nutné, aby samostatný bod programu zasedání zastupitelstva byl uveden ke každému jmenovitě určenému členovi zastupitelstva). Mimořádná odměna bude muset být vždy zdůvodněna mimořádností s povinností uvést zdůvodnění v souvisejícím usnesení zastupitelstva. Předpokládá se uvedení důvodů obdobně jako při potřebě zdůvodnit mimořádnou odměnu pro zaměstnance. Důvody by měly být věcné a konkrétní a vyjadřovat svou povahou mimořádnost úkolu - např. v případě ukončení mimořádného projektu města (kanalizace, plynofikace), přípravu konkrétního dokumentu (koncepce) apod. Schválení mimořádných odměn tak bude pod veřejnou kontrolou ze strany občanů.

K bodu 1 (§ 77 a § 78 obecního zřízení) - obecně

Nutno předeslat, že dosavadní právní úprava „odchodného“ pro členy zastupitelstev obcí činila velké aplikační potíže, které se nijak nezmenšovaly. V obecné rovině ji lze hodnotit jako právní úpravu do určité míry problematickou, a to při výrazných dopadech do rozpočtu obcí, a to zejména v souvislosti s volbami do zastupitelstev obcí, ale v mnoha případech i v průběhu funkčního období.

Navržená právní úprava odchodného pro členy zastupitelstev obcí nahrazuje dosavadní právní úpravu „odměny při skončení funkčního období“ a obdobné odměny poskytované v zákonem stanovených případech (členům zastupitelstva obce, kteří zastávali zákonem vyjmenované funkce), když došlo k zániku jejich mandátu nebo odvolání z funkce či vzdání se funkce v průběhu funkčního období. Tyto odměny měly taktéž charakter odchodného, ale nebyly tak výslovně označeny, což také vyvolávalo určité aplikační potíže (někdy byly nesprávně chápány jako „výsluhová odměna“). Navrhovanou právní úpravou odchodného dochází k pojmovému sjednocení právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí s pojmenováním obdobných plnění dle jiných zvláštních zákonů (viz např. zákon č. 236/1990 Sb. s právní úpravou odchodného pro poslance a senátory Parlamentu České republiky aj.).

Oproti dosavadní právní úpravě se navrhuje přesněji upravit, kterým členům zastupitelstva náleží odchodné, v jaké výši a za jakých podmínek. Cílem je rovněž sjednocení právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy, neboť ta se dosud lišila z hlediska dotčených osob, způsobu výplaty, ale zejména až diametrálně z hlediska výše „odchodného“ (v neprospěch členů zastupitelstev krajů a hlavního města Prahy, s rozdílem nároku na celkovou výši odměny při skončení funkčního období hejtmána kraje a primátora velkého města, po 5 letech výkonu funkce, až 250 tis. Kč).

V návrhu je počítáno s nárokem na odchodné v případě skončení funkčního období, v případě zániku mandátu a v případě odvolání nebo vzdání se funkce – ve všech případech potencionálně pro neuvolněné členy zastupitelstva obce, pokud vykonávali funkci starosty nebo místostarosty (z hlediska odměny při skončení funkčního období v souvislosti s volbami je neuvolněný místostarosta zařazen do okruhu dotčených osob zařazen nově, čímž se řeší nerovnost nároků neuvolněného místostarosty, pokud ukončil výkon funkce v průběhu funkčního období – nárok měl – a pokud skončil až po uplynutí celého volebního období – nárok neměl), a pro všechny uvolněné členy zastupitelstva obce, a to pokud byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky současně.

Konkrétně se stanovují důvody pro neposkytnutí odchodného (nyní shodně pro případ odchodného na konci i v průběhu funkčního období) – v případě opětovného zvolení do některé z v ustanovení § 77 odst. 1 obecního zřízení (stejně tak v § 77 odst. 2 obecního zřízení) vyjmenovaných funkcí, za jejíž výkon bude člen zastupitelstva obce nadále pobírat odměnu (v jiné i stejné výši), a v případě pravomocného odsouzení dotčeného člena zastupitelstva obce pro úmyslný trestný čin, oproti dosavadní právní úpravě též pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce v průběhu výkonu funkce.

Výše odchodného se bude odvíjet od výše odměny, která dotčenému členovi zastupitelstva náležela k rozhodnému dni, a od toho, jak dlouho dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci (funkce) vykonával. Standardní výše odchodného bude ve výši čtyřnásobku (1+3) dosavadní odměny příslušného člena zastupitelstva obce ke dni voleb; vykonával-li člen zastupitelstva obce příslušnou funkci jen necelé 3 nebo 2 roky nebo necelý 1 rok, bude se ho týkat odchodné ve snížené výši.

Výplata odchodného bude sjednocena na formu jednorázové výplaty, a to v nejbližším výplatním termínu po vzniku nároku na odchodné. Výplata odchodného formou výslovně neomezeného počtu splátek (která dle dosavadní právní úpravy byla často zneužívána v neprospěch bývalých členů zastupitelstva) tak už nebude možná. Stejně jako dosud, výplata odchodného se pozdrží až do právní moci rozsudku, pokud je proti dotčenému členovi zastupitelstva obce právě vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin nebo nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce v průběhu výkonu funkce. Vzhledem k nemalým částkám odchodného se doplňuje i povinnost člena zastupitelstva deklarovat alespoň čestným prohlášením, že nejsou dány důvody pro nevyplacení odchodného.

Do rozhodné doby pro výpočet výše odchodného a podmínek pro jeho vyplacení („za dobu výkonu funkce“) bude v tomto případě třeba započítat i dobu, která případně přesahuje více funkčních období a rovněž dobu, kdy člen zastupitelstva na základě zákona vykonával své pravomoci v tzv. volebním mezidobí do zvolení nových orgánů.

K bodu 1 (§ 77 odst. 1 obecního zřízení)

Ustanovení vymezuje okruh dotčených osob (funkcí), které mají nárok na odchodné v souvislosti se zánikem mandátu člena zastupitelstva obce, ať už v důsledku nových voleb do zastupitelstev obcí nebo ze zákonných důvodů (viz § 55 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí) v průběhu funkčního období.

K bodu 1 (§ 77 odst. 2 obecního zřízení)

Ustanovení vymezuje okruh dotčených osob (funkcí), které mají nárok na odchodné v případě jejich odvolání z funkce nebo vzdání se funkce v průběhu funkčního období.

K bodu 1 (§ 77 odst. 3 až 7 obecního zřízení)

Upravují se podmínky nároku na odchodné podle § 77 odst. 1 a 2 obecního zřízení.

Druhá věta navrhovaného ustanovení § 77 odst. 3 zákona o obcích upravuje výjimku z pravidla tímto ustanovením upraveného, že odchodné při zániku člena zastupitelstva obce dnem voleb do zastupitelstva obce členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce anebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží měsíční odměna. Výjimka z tohoto pravidla upravená druhou větou § 77 odst. 3 stanoví, že o opětovné zvolení do funkce nejde (a že tedy odchodné i v případech výše uvedených náleží), pokud jde o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období – tzn., že uvedená funkce již byla v novém funkčním období obsazena (určitá osoba do ní byla zvolena), nyní je však obsazována podruhé (nebo poněkolikáté). Konkrétně tedy výjimka upravená druhou větou § 77 odst. 3 dopadá na člena zastupitelstva obce, kterému vznikl nárok na odchodné podle § 77 odst. 1, v novém funkčním období nebyl při prvním obsazování funkcí zvolen do některé z funkcí uvedených v § 77 odst. 3, ale do některé z těchto funkcí byl zvolen až při jejím druhém nebo následujícím obsazování v tomto funkčním období.

Odchodné v případě vzdání se funkce nebo odvolání z funkce bude možné poskytnout jen jedenkrát za funkční období člena zastupitelstva.

K bodu 1 (§ 78 odst. 1 obecního zřízení)

Ustanovení upravuje výši nároku (způsob stanovení výše) na odchodné v zákonem stanovených případech (§ 77 odst. 1 a 2).

K bodu 1 (§ 78 odst. 2 obecního zřízení)

Úprava termínu výplaty (splatnosti) odchodného.

K bodu 1 (§ 78 odst. 3 obecního zřízení)

Vzhledem k nemalým částkám odchodného se stanoví povinnost člena zastupitelstva deklarovat alespoň čestným prohlášením, že u něj nejsou dány důvody pro nevyplacení odchodného.

K bodu 1 (§ 79 obecního zřízení)

Uvedené ustanovení odkazuje na právní úpravu v zákoníku práce. Obec se tedy bude řídit, pokud jde o splatnost a výplatu odměny a dalších plnění členům zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce, např. náhrady za nevyčerpanou dovolenou, právní úpravou v zákoníku práce (podle ustanovení § 141 a následujících zákoníku práce analogicky tedy pro uvolněného i neuvolněného člena zastupitelstva platí, že jeho odměna je splatná nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po kalendářním měsíci, ve kterém mu právo na odměnu vzniklo, odměna se vyplácí v korunách, ve výplatním termínu, který byl obcí stanoven nebo pro zaměstnance obce v kolektivní smlouvě sjednán, obec je povinna vydat členovi zastupitelstva písemný doklad obsahující údaje o jednotlivých vyplácených částkách a o provedených srážkách, na

základě dohody se členem zastupitelstva je obec povinna zaslat mu na svůj náklad a nebezpečí určenou částku na jeden jím určený platební účet, zakazuje se postoupit právo na plat, resp. odměnu) a taktéž, pokud jde o srážky z nich s dalšími podrobnostmi, které vyplývají ze zvláštních zákonů (zejména, pokud jde o postup obce v postavení zaměstnavatele při provádění srážek a odvodu daně z příjmu, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění).

Dále se na právní poměry členů zastupitelstev na základě předmětného ustanovení použije ze zákoníku práce právní úprava týkající se zjišťování průměrného výdělku (nikoliv pro účely odměňování členů zastupitelstev za výkon funkce, neboť to speciální právní úprava nikde nepředpokládá, ale např. pro účely soukromoprávní), vzdání se práva na odměnu (platí, že zaměstnanec nemůže zaměstnavatele zprostit povinnosti poskytnout mu mzdu, resp. plat či odměnu příslušející zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce) a přechodu, resp. částečného přechodu peněžitých práv v případě smrti člena zastupitelstva.

K bodu 1 (§ 80 obecního zřízení)

Právní úprava v tomto ustanovení navazuje na právní úpravu rozpočtových pravidel územních rozpočtů (zákon č. 250/2000 Sb.), která neobsahuje taxativní, ale příkladný výčet možných výdajů z rozpočtu obce (§ 9) a umožňuje územnímu samosprávnému celku zřizovat peněžní fondy, a to pro konkrétní účely anebo bez účelového určení, přičemž obecní zřízení kompetenci zřizovat trvalé a dočasné fondy (s předpokladem stanovení pravidel jejich tvorby a užití) vyhrazuje zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2 písm. c/). Tato de facto konkrétně nijak neomezená aplikační volnost činila v praxi potíže. Uvedené ustanovení tak reaguje na požadavek praxe, zaznamenaný na úrovni věcně příslušných ministerstev, konkrétní právní úpravou stanovit, jaká plnění mohou obce členům zastupitelstva v souvislosti s výkonem funkce poskytovat. Výčet v zákoně uvedených plnění přitom vychází z dosavadní v podmínkách obcí převažující praxe. Pokud jde o pojem „úprava zevnějšku“ uvedený v § 80 odst. 1 písm. a) a b) jde zejména o ošacení a úpravu vlasů či vousů, jakož i celkového vzhledu osoby, odpovídající povaze obřadu, na němž dotčená osoba obec zastupuje.

K bodu 1 (§ 81 odst. 1 až 4 obecního zřízení)

Členovi zastupitelstva obce, stejně jako podle dosavadní právní úpravy, budou náležit cestovní náhrady ve výši a za podmínek stanovených právními předpisy pro zaměstnance v pracovním poměru k obci a v jejich mezích podle pravidel, která si dle místních podmínek stanovilo zastupitelstvo příslušné obce. Výslovně se doplňuje (v rámci optimalizace místa odjezdu na pracovní cestu u členů zastupitelstva se vzdálenějším bydlištěm, byť už i dosud tato praxe nebyla výjimečná), že zastupitelstvo může stanovit, aby se místo trvalého pobytu člena zastupitelstva obce pro účely cestovních náhrad považovalo za trvalé pracoviště. Dále se doplňuje ustanovení týkající se možné náhrady opotřebení vlastních věcí, když člen zastupitelstva užívá k výkonu funkce vlastní zařízení či techniku, stanoví-li tak zastupitelstvo obce.

K bodu 2 (§ 81a obecního zřízení) – obecně

Taktéž dosavadní právní úprava dovolené pro členy zastupitelstev obcí vyvolávala značné aplikační potíže – nejasnosti, zda má člen zastupitelstva nárok na 35 (5 krát 7) nebo 25 (5 krát 5) kalendářních/pracovních dnů dovolené, formální nebo skutečné nečerpání dovolené ze strany starostů mnoha obcí, a to i po dobu mnoha let výkonu funkce, až automatické proplácení celého nevyčerpaného nároku na dovolenou uvolněného člena zastupitelstva obce, v případě starosty obce, v níž se rada nevolí, i z rozhodnutí starosty o svém nároku na

odměnu, absence úpravy, v jaké výši lze poskytnout náhradu odměny za nevyčerpanou dovolenou, výrazné finanční dopady nečerpání dovolené ze strany uvolněných členů zastupitelstva do rozpočtu obcí (v případě nevyčerpaní celého nároku na dovolenou za kalendářní rok jde o náhradu odměny za nevyčerpanou dovolenou cca v rozsahu 40 až 100 tis. Kč).

V procesu přípravy nové právní úpravy byly zvažovány dvě základní varianty, jednak s ohledem na to, že s výkonem veřejné funkce člena zastupitelstva obce se nepojí kategorie pracovní doby, neupravovat pro členy zastupitelstev obcí (obdobně jako v případě poslanců a senátorů Parlamentu České republiky, členů vlády dle zvláštní právní úpravy) dovolenou vůbec, nebo vyjít z dosavadní právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí a žádoucím způsobem ji zpřesnit (pro úplnost se poznamenává, že v rámci evropských zemí se lze setkat s oběma variantami). S ohledem na to, že dovolená pro členy zastupitelstev obcí byla i v dosavadním právní úpravě zakotvena a s očekáváním značných praktických dopadů pro uvolněné členy zastupitelstev zejména malých obcí (mnohdy by veřejnost upírala starostům a jiným uvolněným členům zastupitelstva obce možnost čerpání dovolené, pokud by to ze zákona výslovně nevyplývalo) byla upřednostněna varianta ponechání a upřesnění dosavadní právní úpravy dovolené pro uvolněné členy zastupitelstev obcí.

Kategorie dovolené pro členy zastupitelstev obcí bude nadále upravena výlučně v obecním zřízení a obecná ustanovení zákoníku práce se na dovolenou uvolněných členů zastupitelstva obce nepoužijí s výjimkou těch ustanovení zákoníku práce, která se výslovně týkají osob vykonávajících veřejné funkce. Právní úprava dovolené uvolněných členů zastupitelstva bude nadále upravovat zejména výši nároku na dovolenou, možnost převést nevyčerpanou dovolenou do následujícího kalendářního roku, možnost proplatit nevyčerpanou dovolenou a výši odměny člena zastupitelstva obce po dobu čerpání dovolené, resp. výši náhrady za nevyčerpanou dovolenou. Úprava pravidel poskytování (stanovení termínu čerpání) dovolené, s ohledem na samostatné postavení každého člena zastupitelstva (viz např. § 69 odst. 4 zákona o obcích) a po vzoru dosavadní právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí, se nenavrhuje. Čerpání dovolené se ponechává na dotčených členech zastupitelstva obce, neboť z titulu zastávané funkce nejsou v pracovněprávním vztahu k obci a nelze hovořit o vztahu nadřízenosti a podřízenosti. Pokud by stanovování dovolené uvolněným členům zastupitelstva zákon svěřil (vyhradil) zastupitelstvu obce či radě obce, nebylo by možné žádat o dovolenou operativně, v případě svěření této kompetence starostovi by mohlo docházet ke kolizím. Přesto zákon nevylučuje, že si obec stanoví interní pravidla pro čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva dle místních podmínek. V obecné poloze je čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva ponecháno na vzájemné dohodě.

K bodu 2 (§ 81a odst. 1 obecního zřízení)

Uvolněný člen zastupitelstva obce bude mít nadále nárok na dovolenou v délce 5 týdnů (ve shodě s dosavadní právní úpravou), tj. celkem 35 (5 krát 7) kalendářních dní. Vzhledem k praktickým aplikačním potížím takto definovaného nároku v případě uvolněných členů zastupitelstev obcí (nemají-li členové zastupitelstva vzhledem k charakteru výkonu této veřejné funkce 5denní, ani jinak stanovený „pracovní týden“, ale zastávají příslušnou funkci nepřetržitě každý den od zvolení do ukončení výkonu uvolněné funkce) ve snaze aplikovat, resp. čerpat ho (evidovat čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstva) stejným způsobem jako u zaměstnanců obce v pracovním poměru právě s 5denním pracovním týdnem, považuje se za potřebné stanovit způsob čerpání 5týdenního nároku na dovolenou uvolněných členů zastupitelstev za kalendářní rok doplněním ustanovení o to, že nejvýše 25 dnů dovolené uvolněného člena zastupitelstva může připadnout na pondělí až pátek (pokud tento den není svátkem nebo dnem pracovního klidu), a tudíž, že část nároku na dovolenou

uvolněného člena zastupitelstva připadá též na soboty a neděle. Takto nastavený nárok na dovolenou pro uvolněné členy zastupitelstva lze považovat za adekvátní a srovnatelný s rozsahem nároku na dovolenou u většiny zaměstnanců obcí.

K bodu 2 (§ 81a odst. 2 obecního zřízení)

Upravuje se výše nároku na dovolenou, pokud uvolněný člen zastupitelstva obce nevykonával funkci po celý kalendářní rok – shodně s dosavadní právní úpravou náleží za každý i necelý měsíc výkonu funkce jedna dvanáctina dovolené za kalendářní rok.

K bodu 2 (§ 81a odst. 3 obecního zřízení)

Odměna se během čerpání dovolené nekrátí, a tedy dovolenou uvolněných členů zastupitelstva nelze platit formou náhrady ve výši průměrného výdělku.

K bodu 2 (§ 81a odst. 4 obecního zřízení)

Ve shodě s dosavadní právní úpravou a právní úpravou v § 212 odst. 4 zákoníku práce se zde doplňuje povinnost obce poskytnout členovi zastupitelstva i tu část dovolené, kterou u svého zaměstnavatele nevyčerpal před uvolněním k výkonu funkce.

K bodu 2 (§ 81a odst. 5 až 9 obecního zřízení)

V nové právní úpravě je potřebné žádoucím způsobem zpřesnit (v souladu s účelem dovolené obecně) možnost převádění nevyčerpaného nároku na dovolenou do následujícího kalendářního roku a eventuální možnost poskytnout náhradu za nevyčerpanou dovolenou, pokud uvolněný člen zastupitelstva obce nemohl dovolenou vyčerpat. Navrhuje se stanovit pravidla pro převádění nevyčerpaného nároku na dovolenou za kalendářní rok do následujícího kalendářního roku s tím, že nevyčerpá-li uvolněný člen zastupitelstva celý nárok na dovolenou v průběhu příslušného kalendářního roku, převede se mu nevyčerpaný nárok na dovolenou pouze do následujícího kalendářního roku, v němž bude čerpán přednostně (nevyčerpá-li ho uvolněný člen zastupitelstva ani v tomto bezprostředně následujícím kalendářním roce, dále se už nepřevádí a bez náhrady propadá).

Možnost proplacení nevyčerpané dovolené se navrhuje jen pro ty případy, kdy uvolněný člen zastupitelstva nemohl dovolenou za příslušný kalendářní rok skutečně vyčerpat z objektivních příčin – z důvodu ukončení výkonu uvolněné funkce v tomto kalendářním roce.

Uvolněný člen zastupitelstva obce, který se po ukončení výkonu uvolněné funkce vrací ke svému zaměstnavateli, sám uváží, zda si alikvotní část nevyčerpané dovolené za příslušný kalendářní rok převede ke svému zaměstnavateli, nebo zda požádá obec (může požádat obec) o poskytnutí náhrady za celou nebo za určitou část alikvotního dílu nevyčerpané dovolené. Zastupitelstvo mu může poskytnout náhradu v rozsahu celého požadavku nebo mu může vyhovět jen z části (event. mu nevyhovět vůbec). Poskytnout však lze jen náhradu za poměrnou část dovolené z kalendářního roku, ve kterém došlo k ukončení výkonu funkce. „Neproplacený“ nárok za poslední kalendářní rok výkonu funkce se pak převádí zaměstnavateli.

Naopak o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou z nároku za probíhající kalendářní rok pro uvolněného člena zastupitelstva obce, který není ke dni skončení výkonu funkce v pracovním či jiném obdobném poměru, nebude rozhodovat obec, ale bude mu poskytnuta ze zákona (v jeho případě nevyčerpaný nárok není ke komu převést), ovšem opět pouze za nevyčerpanou poměrnou část dovolené z kalendářního roku, v němž došlo k ukončení výkonu funkce.

Zákon současně stanoví způsob určování výše náhrady za nevyčerpanou dovolenou (ve výši násobku počtu kalendářních dnů, za které je náhrada poskytována, a jedné třicetiny příslušné odměny dotčeného člena zastupitelstva obce).

Výše uvedené nastavení by mělo přispět k běžnému čerpání dovolené ze strany uvolněných členů zastupitelstva obcí (k čemuž je dovolená ve své podstatě určena) a nemělo by docházet k nadměrnému vydávání finančních prostředků obce formou náhrady odměny za nevyčerpanou dovolenou uvolněným členům zastupitelstva, a to bez časového omezení i za několik let zpětně (o proplacení nerozhodovalo zastupitelstvo obce, ale rada, případně starosta v obcích, kde se rada nevolí, ve své zbytkové kompetenci).

K bodu 2 (§ 81a odst. 10 obecního zřízení)

O poskytování náhrady za nevyčerpanou dovolenou nelze v zásadě hovořit bez řádné evidence jejího čerpání. Proto se stanovuje povinnost obci vést evidenci čerpání dovolené ze strany uvolněných členů zastupitelstva, aby obec mohla vždy doložit oprávněnost vynaložení finančních prostředků, např. při přezkoumání hospodaření. Získávání údajů do příslušné evidence, pokud jde o čerpání dovolené jednotlivými členy zastupitelstva, se předpokládá, prostřednictvím starosty obce (ve vazbě na ustanovení § 103 odst. 4 zákona o obcích, dle kterého *starosta plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu*), který by měl být o čerpání dovolené ze strany jednotlivých členů zastupitelstva informován (předem).

K bodu 3 (§ 84 odst. 2 písm. m/ obecního zřízení)

Jedná se o vypuštění nadbytečné právní úpravy, neboť zastupitelstvo musí zejména určit, pro které funkce budou členové zastupitelstva obce uvolněni (viz dosavadní úprava v § 84 odst. 2 písm. k/ zákona o obcích). Skutečný celkový počet uvolněných členů zastupitelstva je výsledkem toho, jak jsou příslušné funkce personálně obsazeny na základě regulérní volby (s připuštěním možnosti, že některý z členů zastupitelstva bude zvolen současně do dvou uvolněných funkcí).

Z důvodu duplicity s úpravou v § 84 odst. 2 písm. l) obecního zřízení se vypouští část ustanovení o zřizování a rušení výborů, volbě jejich předsedy a dalších členů a jejich odvolávání z funkce.

K bodu 4 (§ 84 odst. 2 písm. o/ a p/ obecního zřízení)

Navrhuje se, aby bylo vyhrazeno zastupitelstvu obce rozhodování ve všech věcech, které se týkají odměňování neuvolněných členů zastupitelstva a které mají charakter rozhodnutí o jiných finančních plněních pro členy zastupitelstva obce v souvislosti s výkonem jejich funkce. Dosud spadalo rozhodování o poskytnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou, stanovení způsobu vyplacení odměny při skončení funkčního období a uzavírání pracovněprávních vztahů se členy zastupitelstva obce na činnosti nespádající do výkonu funkce (zejm. formou dohod konaných mimo pracovní poměr, např. na manuální práce či obslužné činnosti) do zbytkové kompetence rady (starosty), což činilo v aplikační praxi značné potíže (často ve smyslu neprůhlednosti až utajování, resp. nadužívání aktů tohoto typu, bez možnosti veřejné „kontroly“ ze strany občanů obce, ale i řadových členů zastupitelstva obce). Dohody nelze uzavírat na činnosti, které svou povahou představují výkon mandátu člena zastupitelstva. Za výkon funkce členovi zastupitelstva náleží odměna. Vzhledem k tomu, že se jedná o vynakládání často nemalých finančních prostředků, svěřuje

se tato kompetence zastupitelstvu jako nejvyššímu orgánu obce v oblasti její samostatné působnosti.

K bodu 5 (§ 84 odst. 2 písm. u/ obecního zřízení)

Jde o terminologickou úpravu.

K bodu 6 (§ 84 odst. 2 písm. v/ obecního zřízení)

Do vyhrazené kompetence zastupitelstva obce se doplňuje i rozhodování o peněžitých plněních pro fyzické osoby, které jsou členy komisí a zvláštních orgánů obce. Dochází tak ke sladění s právní úpravou krajského zřízení.

K bodu 7 (§ 104 odst. 1 obecního zřízení)

Aktualizace odkazů na příslušná ustanovení zákona, která byla dotčena návrhem zákona.

K bodu 8 (§ 134 odst. 3 a 4 obecního zřízení)

Doplňuje zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu a odkaz na přílohu zákona, která upravuje velikostní kategorie městských částí nebo městských obvodů.

K bodu 9 (§ 153 odst. 1 obecního zřízení)

Aktualizace zmocňovacího ustanovení k vydání prováděcího nařízení vlády.

K bodu 10 (Příloha k obecnímu zřízení)

Nově se k zákonu doplňuje příloha, která závazně stanoví velikostní kategorie obcí a městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst, které budou rozhodující pro stanovení (diferenciaci) výše odměn za výkon jednotlivých funkcí členů zastupitelstev. Podrobněji viz důvodová zpráva k bodu 1 (§ 73 odst. 1 a 2 obecního zřízení).

K přechodnému ustanovení novely (k obecnímu zřízení)

V návaznosti na navrhovanou účinnost zákona dnem 1. ledna 2018 je třeba řešit situaci stávajících členů zastupitelstev obcí. Navrhuje se, aby členům zastupitelstva zvoleným v probíhajícím funkčním období byl zachován nárok na odměnu při skončení funkčního období, pokud se jich týkal, dle stávající právní úpravy (která mohla činit až šestinásobek dosavadní měsíční odměny) namísto odchodného dle nové právní úpravy. To však neplatí pro místostarosty, kteří byli dosavadní právní úpravou znevýhodněni a na odměnu při skončení funkčního období v souvislosti s volbami nárok neměli (byť při dřívější rezignaci ještě v průběhu volebního období ano). Současně však není žádoucí (ani v obecné rovině pro jednotlivé členy zastupitelstva obce výhodné) odsunout dopady nové právní úpravy na stávající členy zastupitelstva plošně a v celém jejím rozsahu (viz novou právní úpravu možnosti poskytovat mimořádné odměny, přesnější úpravu dovolené a nároků na proplacení nevyčerpané dovolené v zákonem stanovených případech aj.).

K ČÁSTI DRUHÉ

[zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)]

K bodu 1 (§ 32 odst. 1 krajského zřízení)

Jde o terminologickou změnu sjednocující znění obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze. Ustanovení § 32 odst. 1 garantuje členovi zastupitelstva nekrácení jeho práv vyplývajících z jeho pracovního poměru nebo jiného obdobného právního vztahu (dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, služebního poměru státního zaměstnance).

K bodům 2 až 4 (§ 35 odst. 2 písm. o/, q/, r/ a s/ krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodům 3 a 4 (§ 84 odst. 2 písm. m/, o/ a p/ obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 5 (§ 35 odst. 2 písm. t/ krajského zřízení)

Jde o terminologickou změnu.

K bodu 6 (§ 46 odst. 1 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 1 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky ve spojení s vyhrazenou působností zastupitelstva kraje podle § 35 odst. 2 písm. o) krajského zřízení.

K bodu 6 (§ 46 odst. 2 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 2 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 6 (§ 46 odst. 3 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 3 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 6 (§ 46 odst. 4 krajského zřízení)

Za výkon funkce uvolněnému členu zastupitelstva náleží a neuvolněnému členu zastupitelstva může být poskytnuta jen odměna podle tohoto zákona. Vzhledem k zavedení institutu mimořádných odměn a s ohledem na to, že oceňovat nad rámec zákona formou darů výkon funkce členů zastupitelstev se jeví jako nežádoucí, navrhuje se jednoznačně stanovit, že členovi zastupitelstva nesmí kraj poskytnout dar v souvislosti s výkonem funkce (a to ani po ukončení výkonu funkce).

Ustanovení § 51 upravující mimořádnou odměnu, jakož i ustanovení § 55 upravující výčet možných plnění poskytovaných členům zastupitelstva kraje z peněžního fondu nebo z rozpočtu kraje, jsou ve vztahu k ustanovení § 46 odst. 4, které zakazuje členovi zastupitelstva kraje poskytnout v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva kraje dar, speciální. Tzn., že mimořádnou odměnu i plnění podle § 55 lze členovi zastupitelstva kraje poskytnout, i kdyby toto poskytnutí v daném případě naplnilo znaky darování ve smyslu občanského zákoníku (viz § 2060 občanského zákoníku).

K bodu 6 (§ 47 odst. 1 až 8 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 72 odst. 1 až 8 obecního zřízení), uvedené zde

platí analogicky.

K bodu 6 (§ 48 odst. 1 a 2 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 73 odst. 1 a 2 obecního zřízení).

K bodu 6 (§ 48 odst. 3 krajského zřízení)

Cílem je alespoň v nejzákladnějších „hraničních“ mantinelech vymezit vztah k výši odměn členů zastupitelstev obcí, a to ve formě stanovení poměru minimálně 2,5násobku odměny uvolněného hejtmana v nejmenších krajích k odměně uvolněného starosty v nejmenších obcích. Cílem je garantovat odměnu hejtmanovi v nejmenších krajích alespoň v této výši. S ohledem na předpoklad „spravedlivého přepočítání“ při návrhu nařízení vlády zůstane tento poměr zachován i pro ostatní funkce. Současně je řešen i korelační vztah k primátorovi hlavního města Prahy (ten dosáhne na nejvyšší odměnu), který oproti hejtmanovi plní i další funkce spojené s územním rozčleněním hlavního města Prahy.

K bodu 6 (§ 48 odst. 4 až 6 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 73 odst. 4 až 6 obecního zřízení).

K bodu 6 (§ 49 odst. 1 krajského zřízení)

Právní úprava zůstává obsahově beze změny. Uvolněnému členovi zastupitelstva v případě, že by byl zvolen do více funkcí, bude náležet odměna jen za jednu z nich – a to za výkon té z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

K bodu 6 (§ 49 odst. 2 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 74 odst. 3 obecního zřízení), uvedené zde platí obdobně pro analogické funkce, které vykonávají neuvolnění členové zastupitelstva kraje.

K bodu 6 (§ 50 odst. 1 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 75 odst. 1 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky – v podmínkách krajů se zvýšení odměny z titulu dlouhodobého zastupování bude týkat určeného náměstka hejtmana.

K bodu 6 (§ 50 odst. 2 až 5 krajského zřízení)

Upravuje se nárok členů zastupitelstva kraje, pokud vykonávají dosavadní pravomoci ode dne voleb do zastupitelstva kraje do zvolení nových krajských orgánů, a to analogicky s úpravou týkající se členů zastupitelstev obcí (srov. § 75 odst. 2 až 5 obecního zřízení). V podmínkách krajů se úprava týká hejtmana, náměstků hejtmana, členů rady kraje, komisí rady kraje, event. zvláštních orgánů, nepřichází však v úvahu případ komise rady pověřené výkonem přenesené působnosti.

V podrobnostech viz důvodovou zprávu k § 75 odst. 3 až 5 obecního zřízení.

K bodu 6 (§ 51 odst. 1 až 5 krajského zřízení)

Analogicky jako v obecním zřízení se také do krajského zřízení navrhuje možnost poskytovat členům zastupitelstva kraje mimořádné odměny – ve spojení s mimořádnými nebo zvlášť významnými úkoly. Navrhuje se výši mimořádných odměn limitovat stejně jako v podmínkách obcí – až do výše odpovídající maximálně dvojnásobku odměny, resp. dvojnásobku nejvyšší odměny, kterou za daný rok odměňovaný člen zastupitelstva pobíral.

Rozhodování o odměnách bude vyhrazeno zastupitelstvu s podmínkou povinného předchozího zveřejnění návrhu na jejich projednání na programu zasedání zastupitelstva. Mimořádná odměna bude muset být vždy zdůvodněna mimořádností s povinností uvést zdůvodnění v souvisejícím usnesení zastupitelstva.

K bodu 6 (§ 52 a § 53 krajského zřízení)

Dosavadní právní úprava „odchodného“ (odměny při skončení funkčního období nebo při ukončení výkonu funkce v průběhu funkčního období) pro členy zastupitelstev krajů nečiní zdaleka tak velké aplikační potíže jako právní úprava v obecním zřízení, i ta je však do určité míry problematická, vyžaduje taktéž určité zpřesnění či doplnění, přestože finanční dopady této právní úpravy do rozpočtu krajů nebyly tak výrazné, jelikož ani nároky na odchodné u členů zastupitelstev krajů ve srovnání s obcemi nebyly tak vysoké.

Navrhovaná právní úprava odchodného pro členy zastupitelstev krajů nahrazuje dosavadní právní úpravu „odměny při skončení funkčního období“ a obdobné odměny poskytované v zákonem stanovených případech (členům zastupitelstva kraje, kteří zastávali zákonem vyjmenované funkce), kdy došlo k zániku jejich mandátu nebo odvolání z funkce či vzdání se funkce v průběhu funkčního období. Dochází k terminologickému sjednocení právní úpravy pro členy zastupitelstev obcí, krajů a hlavního města Prahy s pojmenováním obdobných plnění dle jiných zvláštních zákonů.

Obdobně jako v obecním zřízení i v krajském zřízení se navrhuje přesněji upravit, kterým členům zastupitelstva náleží odchodné, v jaké výši a za jakých podmínek, a to shodně pro členy zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy – pro nadále odchylnou právní úpravu odchodného v jednotlivých zákonech nebyl shledán důvod.

V návrhu je počítáno s nárokem na odchodné v případě skončení funkčního období, zániku mandátu a v případě odvolání nebo vzdání se funkce – ve všech případech potenciálně pro neuvolněné členy zastupitelstva kraje, pokud vykonávali funkci hejtmána nebo náměstka hejtmána, a pro všechny uvolněné členy zastupitelstva kraje, a to pokud byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky současně.

Dále viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 77 a § 78 obecního zřízení), pokud jde o zdůvodnění okruhu dotčených osob, výši odchodného, způsob jeho stanovení, výplaty aj., uvedené zde platí analogicky. Stejná úprava pro obce i kraje se předpokládá i v podmínkách nároku na odchodné – pokud jde o podmínku absence vzniku nového nároku na odměnu z titulu pokračování ve výkonu některé z funkcí v zákoně uvedených v novém volebním období, ale také pokud jde o podmínku (ta se pro krajské zřízení navrhuje zcela nově, zatímco v obecním zřízení už v některých případech byla), že odchodným dotčený člen zastupitelstva v průběhu výkonu funkce nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce. Na rozdíl od dosavadní právní úpravy se i v krajském zřízení předpokládá výplata odchodného jednorázově (nikoliv výplata dosavadní odměny po dobu tří kalendářních měsíců, jak tomu bylo dosud).

K bodu 6 (§ 52 odst. 1 krajského zřízení)

Vymezuje se okruh dotčených osob (funkcí) pro nárok na odchodné v souvislosti s ukončením funkčního období a v případě zániku mandátu člena zastupitelstva kraje v průběhu funkčního období.

K bodu 6 (§ 52 odst. 2 krajského zřízení)

Vymezuje se okruh dotčených osob (funkcí) pro nárok na odchodné v případě jejich odvolání z funkce nebo vzdání se funkce v průběhu funkčního období.

K bodu 6 (§ 52 odst. 3 až 7 krajského zřízení)

Ustanovení upravuje podmínky nároku na odchodné podle § 52 odst. 1 a 2 krajského zřízení. V podrobnostech viz důvodovou zprávu k § 77 odst. 3 až 7 obecního zřízení.

K bodu 6 (§ 53 odst. 1 krajského zřízení)

Úprava výše nároku (způsobu stanovení výše) na odchodné v zákonem upravených případech.

K bodu 6 (§ 53 odst. 2 krajského zřízení)

Úprava termínu výplaty (splatnosti) odchodného.

K bodu 6 (§ 53 odst. 3 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 78 odst. 3 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 6 (§ 54 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 79 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 6 (§ 55 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 80 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky. Na rozdíl od peněžitých plnění, která lze poskytnout členům zastupitelstva obce, se u členů zastupitelstva kraje nepředpokládá poskytování příspěvku na úpravu zevnějšku „oddávajícím“ (členů zastupitelstva kraje se činnost netýká – viz § 11a odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb.) a těm členům zastupitelstva kraje, kteří s vysokou frekvencí a oficiálně z titulu své funkce zastupují kraj na veřejných občanských obřadech.

K bodu 6 (§ 56 odst. 1 až 4 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 81 odst. 1 až 4 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 7 (§ 56a odst. 1 až 10 krajského zřízení)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 2 (§ 81a odst. 1 až 10 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky – pro uvolněné členy zastupitelstva kraje se navrhuje v zásadě stejná právní úprava týkající se výše nároku na dovolenou, podmínek jeho čerpání, převádění, resp. proplácení nevyčerpaného nároku na dovolenou.

K bodu 8 (§ 98 krajského zřízení)

Aktualizace zmocňovacího ustanovení k vydání prováděcího nařízení vlády.

K přechodnému ustanovení novely (ke krajskému zřízení)

V návaznosti na navrhovanou účinnost zákona dnem 1. ledna 2018 je třeba řešit situaci stávajících členů zastupitelstev krajů. Stejně jako v případě členů zastupitelstev obcí se navrhuje, aby i členům zastupitelstev krajů zvoleným v probíhajícím funkčním období byl zachován nárok na odměnu při skončení funkčního období dle dosavadní právní úpravy, pokud se jich týkal.

K ČÁSTI TŘETÍ

[zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze]

K bodu 1 (§ 11 odst. 1)

Jde o legislativně-technickou změnu v souvislosti s vložením nové přílohy č. 2.

K bodům 2 a 3 (§ 51 odst. 2 a § 52 odst. 1 a 2 zákona o hlavním městě Praze)

Dosavadní ustanovení (§ 51 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze) se pouze přesouvá do § 52 a rozděluje do dvou odstavců (odst. 1 a 2). Dále viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 70 odst. 1 a 2 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 3 (§ 52 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 1 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky ve spojení s vyhrazenou působností zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 59 odst. 2 písm. h) zákona o hlavním městě Praze (resp. v případě městských částí dle ustanovení § 89 odst. 1 písm. b/ zákona o hlavním městě Praze).

K bodu 3 (§ 52 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 2 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 3 (§ 52 odst. 5 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 3 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 3 (§ 52 odst. 6 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 71 odst. 4 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 3 (§ 53 odst. 1 až 8 zákona o hlavním městě Praze)

Dosavadní právní úprava uvedená v § 56 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze („*odměna se poskytne poprvé za měsíc, kdy člen zastupitelstva nabytí práv a povinností člena zastupitelstva hlavního města Prahy podle tohoto zákona*“) činí určité aplikační potíže a zásadně se odlišuje od právní úpravy pro obce a kraje. V navrhované právní úpravě se tedy od ní upouští. V podmínkách Prahy by tak měla platit analogická právní úprava navrhovaná v obecním zřízení (§ 72 odst. 2) i v krajském zřízení (§ 47 odst. 2) - výši odměn neuvolněným členům

zastupitelstva stanovuje ve své vyhrazené působnosti zastupitelstvo a stanovuje také rozhodný den, od kterého bude odměna náležet, nejdříve však ode dne konání zastupitelstva, na němž o odměnách rozhodlo – viz též navrhovaný § 53 odst. 2.

Vzhledem k tomu, že zákon o hlavním městě Praze nevylučuje možnost, aby i funkci primátora hlavního města Prahy vykonával neuvolněný člen zastupitelstva hlavního města Prahy, navrhuje se zakotvit i v zákoně o hlavním městě Praze, stejně jako v obecním zřízení pro neuvolněného starostu (primátora) a v krajském zřízení pro neuvolněného hejtmana, zákonem garantovanou minimální výši odměny pro neuvolněného primátora hlavního města Prahy (ve výši 0,3násobku odměny, která by náležela uvolněnému primátorovi hlavního města Prahy) – viz návrh ustanovení § 53 odst. 4. Maximální výše odměny neuvolněného primátora hlavního města Prahy činí 0,6násobek odměny, která by náležela uvolněnému primátorovi hlavního města Prahy.

V dalších ustanoveních a podrobnostech viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 72 odst. 1 až 8 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 3 (§ 54 odst. 1 až 3 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 73 odst. 1, 2 a 6 obecního zřízení). Analogie členění na velikostní kategorie jako v případě obcí či krajů v případě hlavního města Prahy nepřichází v úvahu; členění městských částí hlavního města Prahy do velikostních kategorií je řešeno samostatně – viz dále bod 7 (§ 87 odst. 4) a bod 15 (příloha č. 2).

K bodu 3 (§ 55 odst. 1 zákona o hlavním městě Praze)

Stávající právní úprava navyšuje uvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy (za zajišťování daného rozsahu přenesené působnosti) odměnu o konstantní částku, stanovenou prováděcím nařízením vlády (o 3 000 Kč), dle dílce zákona o částku, která náleží uvolněným členům zastupitelstev obcí, ve kterých působí pověřený obecní úřad. S obdobným navyšováním odměn uvolněným členům zastupitelstva navrhovaná právní úprava, jak v obecním zřízení (viz důvodovou zprávu k části první bodu 1, k § 74 odst. 1 obecního zřízení), tak v zákoně o hlavním městě Praze, nepočítá. Navrhovaná právní úprava řeší možnost navýšení odměny jen u neuvolněných členů zastupitelstva, pokud oni sami osobně zajišťují výkon přenesené působnosti, a to pokud jsou oprávněni k oddávání (přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství). Při navýšení odměny zastupitelstvo přihlédne k časové náročnosti a četnosti obřadů. Jinak je eventuální plnění úkolů při zajišťování výkonu přenesené působnosti, jak vyplývá z charakteru příslušné funkce, zohledněno ve výši (maximální výši) odměny za výkon funkce.

K bodu 3 (§ 55 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

Právní úprava zůstává obsahově beze změny. Uvolněnému členovi zastupitelstva v případě, že byl zvolen do více funkcí, bude náležet odměna jen za jednu z nich – a to za výkon té z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna.

K bodu 3 (§ 55 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

Dle dosavadní právní úpravy jsou neuvolnění členové zastupitelstva hlavního města Prahy, ve srovnání s neuvolněnými členy zastupitelstev obcí i krajů, znevýhodněni, jelikož dosavadní právní úprava neumožňovala kumulovat odměny za výkon více funkcí, pokud více funkcí současně vykonávali. Navrhovaná právní úprava tuto disproporci odstraňuje a po vzoru navrhované právní úpravy v obecním i v krajském zřízení umožňuje při kumulaci funkcí kumulovat odměnu. Zákon taxativně vyjmenovává, za jaké neuvolněné funkce je možné

odměny sčítat. Dále viz důvodovou zprávu k části první bodu 1, k § 74 odst. 3 obecního zřízení, uvedené zde platí analogicky. Pokud zastupitelstvo nerozhodne o poskytování souhrnu odměn v případě výkonu více funkcí jedním členem zastupitelstva, bude neuvolněnému členu zastupitelstva poskytována pouze odměna za jednu funkci, a to za tu funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna (dosavadní praxe v hlavním městě Praze).

K bodu 3 (§ 56 odst. 1 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 75 odst. 1 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky – v podmínkách hlavního města Prahy se zvýšení odměny z titulu dlouhodobého zastupování bude týkat určeného náměstka primátora hlavního města Prahy.

K bodu 3 (§ 56 odst. 2 až 4 zákona o hlavním městě Praze)

Upravují se nároky členů zastupitelstva hlavního města Prahy, pokud vykonávají dosavadní pravomoci ode dne voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy do zvolení nových orgánů hlavního města Prahy, a to analogicky s úpravou týkající se členů zastupitelstev obcí (srov. § 75 odst. 3 až 5 obecního zřízení). V podmínkách hlavního města Prahy se úprava týká primátora hlavního města Prahy, náměstků primátora hlavního města Prahy, členů rady hlavního města Prahy, komisi rady hlavního města Prahy, event. zvláštních orgánů hlavního města Prahy.

K bodu 3 (§ 57 odst. 1 až 5 zákona o hlavním městě Praze)

Analogicky jako v obecním a krajském zřízení se navrhuje zakotvit možnost poskytovat členům zastupitelstva hlavního města Prahy mimořádné odměny ve spojení s mimořádnými nebo zvlášť významnými úkoly. Navrhuje se výši mimořádných odměn limitovat stejně jako v podmínkách obcí i krajů – až do výše odpovídající maximálně dvojnásobku odměny, resp. dvojnásobku nejvyšší odměny, kterou za daný rok odměňovaný člen zastupitelstva pobíral. Rozhodování o odměnách bude vyhrazeno zastupitelstvu hlavního města Prahy s podmínkou povinného předchozího zveřejnění návrhu na jejich projednání na programu zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy. Mimořádná odměna bude muset být vždy zdůvodněna mimořádností s povinností uvést zdůvodnění v souvisejícím usnesení zastupitelstva.

K bodu 3 (§ 58) a bodu 4 (§ 58a zákona o hlavním městě Praze)

Dosavadní právní úprava „odchodného“ (odměny při skončení funkčního období nebo při zániku mandátu v průběhu funkčního období) je pro členy zastupitelstev hlavního města Prahy, ve srovnání s právní úpravou pro členy zastupitelstev obcí, ale i ve srovnání s právní úpravou pro členy zastupitelstev krajů, nevýhodná – v případě uvolněných členů zastupitelstva hlavního města Prahy (v případě městských částí hlavního města Prahy se úprava týkala též neuvolněných starostů) přichází v úvahu jen odměna při skončení funkčního období v souvislosti s volbami (je při stanovení podmínek daných zákonem nároková) a obdobná odměna v případě zániku mandátu v průběhu funkčního období (pokud ji schválí zastupitelstvo). Na rozdíl od obcí a krajů, dosavadní právní úprava pro Prahu nepočítá s odchodným v případě „odvolání z funkce“ nebo rezignace na funkci. Navrhovaná právní úprava by tuto disproporci měla odbourat.

Obdobně jako v obecním i krajském zřízení se navrhuje jednoznačně upravit, kterým členům zastupitelstva náleží odchodné, v jaké výši a za jakých podmínek, a to shodně pro členy zastupitelstev obcí, krajů i hlavního města Prahy. Pro nadále odchylnou právní úpravu odchodného v jednotlivých zákonech nebyl shledán důvod. Dále viz důvodovou zprávu k části druhé bodu 4 (§ 52 a § 53 krajského zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 4 (§ 58b zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 79 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 4 (§ 58c zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 80 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 4 (§ 58d odst. 1 až 4 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 81 odst. 1 až 4 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodu 4 (§ 58e odst. 1 až 10 zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodu 2 (§ 81a odst. 1 až 10 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky – pro uvolněné členy zastupitelstva hlavního města Prahy se navrhuje v zásadě stejná právní úprava týkající se výše nároku na dovolenou, podmínek jeho čerpání, převádění, resp. proplácení nevyčerpaného nároku na dovolenou.

K bodům 5 (§ 59 odst. 2 písm. h/) a 6 (§ 59 odst. 2 písm. u/, v/, w/, x/ a y/ zákona o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první bodům 3 až 4 (§ 84 odst. 2 písm. m/, o/ a p/ obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky. Dále se po vzoru vyhrazené působnosti zastupitelstva obce a zastupitelstva kraje navrhuje i zastupitelstvu hlavního města Prahy vyhradit stanovení pravidel poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva hlavního města Prahy a dále rozhodování o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, kteří nejsou členy zastupitelstva hlavního města Prahy, za výkon funkce člena výboru zastupitelstva, komise rady nebo zvláštního orgánu hlavního města Prahy.

K bodům 7 a 8 (§ 87 odst. 3 až 6 zákona o hlavním městě Praze)

Dosavadní právní úprava pro členy zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy uvedená v 87 odst. 3 až 5 zákona o hlavním městě Praze je už nadbytečná. Odměňování členů zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy se i v těchto případech bude řídit právní úpravou, která platí pro členy zastupitelstev hlavního města Prahy – prostřednictvím právní úpravy v § 87 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze.

Naproti tomu pro městské části hlavního města Prahy je třeba speciálně upravit, že výše odměny těmto členům zastupitelstev bude záviset na počtu obyvatel městské části, kteří jsou zde hlášeni k trvalému pobytu, a to k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se konaly volby do příslušného zastupitelstva – viz návrh ustanovení § 87 odst. 5 a 6 zákona o hlavním městě Praze.

Analogicky jako v případě obcí (včetně městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst) a krajů návrh předpokládá, že výši odměn uvolněným členům zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy a maximální výši odměn, kterou bude možné poskytnout za výkon funkce neuvolněným členům zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy, stanoví prováděcí právní předpis – příslušné zmocnění je uvedeno v návrhu ustanovení § 87 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze. Samostatně (byť srovnatelně s členěním obcí a městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních

měst do velikostních kategorií) je však nutné stanovit v příloze zákona o hlavním městě Praze velikostní kategorie městských částí hlavního města Prahy – viz návrh ustanovení § 87 odst. 4 a přílohy č. 2 zákona o hlavním městě Praze.

Dále viz též důvodovou zprávu k části první bodu 1 (§ 73 odst. 1 až 6 obecního zřízení), uvedené zde platí analogicky.

K bodům 9 a 10 (§ 89 odst. 1 písm. a/ až c/ a o/ až r/ zákona o hlavním městě Praze)

Sjednocuje se právní úprava pro obce, kraje a hlavní město Prahu, pokud jde o vyhrazené kompetence zastupitelstva městské části hlavního města Prahy. Zastupitelstvo by nadále mělo rozhodovat o všech zásadních záležitostech týkajících se odměňování a dalších plnění, které se týkají neuvolněných členů zastupitelstva, a pokud jednotlivé nároky nevyplývají ze zákona, i pro uvolněné členy zastupitelstva.

K bodům 11, 12 a 13 (§ 99 odst. 2 a § 104 odst. 1)

Sjednocení právních poměrů a odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků odpovídá i navrhované sjednocení v označování určitých funkcí - sjednocení právní úpravy v zákoně o hlavním městě Praze, pokud jde o „zástupce starosty“, s právní úpravou v obecním zřízení, dle kterého starostu zastupuje „místostarosta“.

K bodu 14 (§ 120 odst. 1 zákona o hlavním městě Praze)

Aktualizace zmocňovacího ustanovení k vydání prováděcího nařízení vlády.

K bodu 15 (příloha č. 2 zákona o hlavním městě Praze)

Doplnění přílohy č. 2 k zákonu o hlavním městě Praze (v návaznosti na nově navrženou úpravu v § 87 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze).

K přechodným ustanovením novely (k zákonu o hlavním městě Praze)

Viz důvodovou zprávu k části první, k přechodnému ustanovení k novele obecního zřízení. Uvedené zde platí analogicky.

K ČÁSTI ČTVRTÉ

[zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení]

Jde o legislativně technickou změnu v souvislosti se změnou definice uvolněného člena zastupitelstva v návrhu novely obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze.

K ČÁSTI PÁTÉ

[zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti]

Jde o legislativně technické změny v souvislosti se změnou definice uvolněného člena zastupitelstva v návrhu novely obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze.

K ČÁSTI ŠESTÉ

[zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění]

Jde o legislativně technické změny v souvislosti se změnou definice uvolněného člena zastupitelstva v návrhu novely obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze.

K ČÁSTI SEDMÉ

[zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění]

Jde o legislativně technické změny v souvislosti se změnou definice uvolněného člena zastupitelstva v návrhu novely obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze.

K ČÁSTI OSMÉ

[zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce]

Do zákoníku práce (§ 201 odst. 3 upravujícího maximální výši rozsahu pracovního volna poskytnutého zaměstnanci z důvodu výkonu veřejné funkce) se doplňuje odkaz na jiný právní předpis, kterým může být stanoven jiný rozsah uvolnění. Tímto jiným právním předpisem je právě obecní zřízení, krajské zřízení nebo zákon o hlavním městě Praze, podle nichž rozsah doby nezbytně nutný k výkonu funkce člena zastupitelstva určí obec (resp. kraj, hlavní město Praha) – viz část první bod 1 (§ 71 odst. 2 obecního zřízení), část druhou bod 6 (§ 46 odst. 2 krajského zřízení) a část třetí bod 3 (§ 52 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze). Již za stávající právní úpravy je specialita příslušných ustanovení obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o hlavním městě Praze dovozována výkladem.

K ČÁSTI DEVÁTÉ

Ke zrušovacím ustanovením

Zrušují se prováděcí právní předpisy vydané k dosavadní právní úpravě, která je navrhovanou právní úpravou měněna.

K ČÁSTI DESÁTÉ

K účinnosti

Navrhuje se nabytí účinnosti zákona k 1. lednu 2018, tedy k začátku rozpočtového roku.

V návaznosti na navrhovanou účinnost zákona je třeba řešit situaci stávajících členů zastupitelstev jednotlivých územních samosprávných celků. V případě obcí, krajů a hlavního města Prahy (včetně městských částí) se navrhuje v přechodných ustanoveních, aby členům zastupitelstva zvoleným v probíhajícím funkčním období byla zachována stávající výše odměny při skončení funkčního období.

V Praze dne 8. června 2016

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministr vnitra:

Milan Chovanec v.r.